

Nr ewid. 69/K/11/008/KNO
KNO-4111-01-01/2011

Informacja o wynikach kontroli

**GOSPODAROWANIE MIENIEM
ORAZ REALIZACJA ZADAŃ
NADAWCY PUBLICZNEGO
PRZEZ TELEWIZJĘ POLSKĄ S.A.**

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

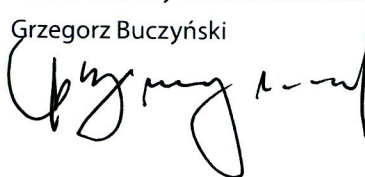
WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu

Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego:

Grzegorz Buczyński

Akceptuję:

Wojciech Misiąg

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Jacek Jezierski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

dnia 21 maja 2012

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	5
2.1. Ocena kontrolowanej działalności	5
2.2. Uwagi i wnioski.....	6
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	8
3.1. Gospodarowanie mieniem TVP S.A.....	8
3.1.1. Opracowanie strategii rozwoju TVP S.A.....	8
3.1.2. Sytuacja ekonomiczno - finansowa TVP S.A.....	9
3.1.3. Zatrudnienie, wynagrodzenie oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników TVP S.A.....	14
3.1.4. Udzielanie zamówień publicznych.....	19
3.2. Realizacja zadań nadawcy publicznego	21
3.3. Nadzór nad oddziałami terenowymi TVP S.A.	25
4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	27
5. ZAŁĄCZNIKI.....	28

Temat kontroli

Kontrola doraźna (sprawdzająca) pn. *Gospodarowanie mieniem oraz realizacja zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.* (nr K/11/008) została przeprowadzona przez NIK z własnej inicjatywy w okresie od lipca do listopada 2011 r. Kontrolą objęto lata 2009 (II półrocze) – 2011 (do czasu zakończenia kontroli).

Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena realizacji wniosków pokontrolnych i sposobu wykorzystania uwag sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 października 2009 r. (nr KNO-410-02-01/2009) po kontroli planowej¹ pn. *Gospodarowanie mieniem oraz realizacja zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.*, dotyczących:

- 1) gospodarowania majątkiem oraz opracowania i wdrożenia strategicznych planów wieloletnich Spółki,
- 2) poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- 3) dostosowania struktur organizacyjnych i wielkości zatrudnienia do warunków funkcjonowania na zmienionym rynku mediów,
- 4) prawidłowości udzielania zamówień publicznych,
- 5) prawidłowej realizacji zadań nadawcy publicznego, w tym archiwizowania zbiorów programowych,
- 6) opracowania procedur sprawowania nadzoru nad Oddziałami Terenowymi TVP S.A.

Kontrolą objęto Zakład Główny TVP S.A. w Warszawie oraz Oddział Terenowy TVP S.A. w Łodzi na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli², zwanej dalej *ustawą o NIK*, z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 1 ww. ustawy, tj. pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji³ TVP S.A. zawiązana została w celu tworzenia i rozpowszechniania ogólnokrajowych programów I, II i TV Polonia oraz regionalnych programów telewizyjnych. Podstawowym zadaniem Spółki jest realizacja misji publicznej, poprzez tworzenie i rozpowszechnianie programów określonych w art. 21 ust. 2 ww. ustawy.

¹ Kontrola przeprowadzona w 2009 r. na wniosek Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP – uchwała Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP z dnia 10 lipca 2008 r. Informacja o wynikach kontroli nr ewidencyjny kontroli: 160/2009/P/09/071/KNO.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

³ Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226, ze zm.

2.1 Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie skontrolowaną działalność Spółki ze względu na stwierdzenie istotnych nieprawidłowości dotyczących gospodarowania mieniem i realizacji zadań nadawcy publicznego. Stwierdzone nieprawidłowości, ujawnione również w wyniku kontroli NIK przeprowadzonej w 2009 r.⁴, dotyczą:

- 1) niezatwierdzenia przez Zarząd Spółki strategicznych planów wieloletnich Spółki, uwzględniających m.in. realizację misji publicznej, źródła przychodów i kierunki wydatków, politykę inwestycyjną oraz strukturę i wielkość zatrudnienia [str. 8-9],
- 2) niepodjęcia przez Zarząd TVP S.A. skutecznych działań zapewniających poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki [str. 9-14],
- 3) niedostosowania struktur organizacyjnych i wielkości zatrudnienia do zmienionych warunków funkcjonowania na rynku mediów oraz nieprzestrzegania w pełnym zakresie uregulowań dotyczących zatrudniania i zwalniania pracowników, a także przyznawania świadczeń pracowniczych [str. 14-18],
- 4) przypadków zawierania umów na zewnętrzne usługi prawne i konsultingowe z naruszeniem procedur udzielania zamówień publicznych oraz wewnętrznych uregulowań Spółki [str. 19-21],
- 5) nieopracowania zasad nadzoru nad Oddziałami Terenowymi Spółki [str. 25-26],
- 6) nieopracowania bazy danych zawierającej pełną informację na temat zakresu posiadanych przez TVP S.A. praw do wyprodukowanych przez nią lub zakupionych materiałów audiowizualnych [str. 24-25],
- 7) niepodjęcia działań w celu przyspieszenia prac w zakresie konserwacji, opracowania oraz digitalizacji zbiorów archiwalnych [str. 24].

Stwierdzono również inne nieprawidłowości w zakresie gospodarowania mieniem i realizacji zadań nadawcy publicznego, dotyczące:

- 1) nieegzekwowania przez Zarząd TVP S.A. od dyrektorów jednostek organizacyjnych Spółki opracowania wieloletnich planów dotyczących: działalności programowej i finansowej, tj.: planów programowych i emisyjnych, strategii programowej, planów ekonomiczno-finansowych, długoterminowej projekcji płynności finansowej, wieloletniego planu wydatków na zakup licencji krajowych i zagranicznych na potrzeby programów, założeń polityki kadrowej i płacowej oraz strategii marketingowej dla zasobów Spółki [str. 9],
- 2) przypadków nieuzasadnionych wypłat ekwiwalentów pieniężnych z tytułu niewykorzystanych przez pracowników Spółki urlopów wypoczynkowych [str. 17],
- 3) dopuszczenia do nieuprawnionego korzystania przez pięciu spośród sześciu zawieszonych w czynnościach członków Zarządu Spółki z samochodów służbowych z kierowcami [str. 18],

⁴ Kontrola przeprowadzona przez NIK w 2009 r. ujawniła ww. nieprawidłowości i stanowiła podstawę do sformułowania w tym zakresie wniosków w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 października 2009 r. (nr KNO-410-02-01/2009). Żaden z tych wniosków nie został zrealizowany.

- 4) niesporządzenia planu zamówień publicznych na 2009 r. i 2010 r., co było niezgodne z wewnętrznymi uregulowaniami Spółki, oraz niespójności uregulowań wewnętrznych w Spółce w zakresie odpowiedzialności za realizację zamówień publicznych [str. 19],
- 5) nieokreślenia w sposób precyzyjny i jednoznaczny kryteriów kwalifikowania programów do misji publicznej oraz mechanizmów ich finansowania, w zgodzie z wymogami Unii Europejskiej⁵ [str. 20].

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe, tj. finansowe rezultaty kontroli, w łącznej kwocie 2.823,3 tys. zł [str. 27].

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie realizację wniosku pokontrolnego NIK z 2009 r. nr 5 dotyczącego występowania o zgodę do Ministra Skarbu Państwa na rozporządzanie prawami majątkowymi zaliczanymi do aktywów trwałych, w tym udzielanie licencji przekraczających równowartość 50 tys. euro. W statucie Spółki z dnia 11 marca 2011 r.⁶ określono, że powyższe kompetencje należą do Walnego Zgromadzenia (§ 28 ust. 3 pkt 3), a w statucie z dnia 8 czerwca 2011 r.⁷ wskazano, że zgody Walnego Zgromadzenia wymaga rozporządzanie prawami do audycji i udzielanie licencji, jeśli zaliczane są do aktywów trwałych w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości, a ich wartość przekracza 50 tys. euro w złotych. Uregulowania statutowe są zgodne z przepisami art. 5a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁸, wg których nie jest wymagana zgoda ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na czynność prawną, o której mowa wyżej, jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, w których prawa z akcji lub udziałów wykonuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, jeżeli na mocy przepisów odrębnych, postanowień statutu albo umowy spółki na jej dokonanie jest wymagana zgoda walnego zgromadzenia albo zgromadzenia wspólników.

2.2 Uwagi i wnioski

Z uwagi na szczególny status i zadania Telewizja Polska S.A. powinna prowadzić racjonalną gospodarkę finansową poprzez dostosowanie kosztów działalności do możliwości finansowych, w tym dostosowanie struktury i wielkości zatrudnienia do faktycznych potrzeb Spółki. Istotną przeszkodą w prawidłowym funkcjonowaniu Telewizji Polskiej S.A. oraz prawidłowej realizacji bieżących zadań jest brak określenia strategicznych programów rozwoju oraz nieokreślenie trwałych źródeł finansowania Spółki. Ma to szczególne znaczenie w związku ze zmniejszeniem w ostatnich latach finansowania kosztów Spółki ze środków pochodzących z opłat abonamentowych oraz konkurencję na rynku mediów w Polsce.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, wobec nieskuteczności działań w zakresie zapewnienia stabilności ekonomicznej TVP S.A., konieczne jest rozważenie zmiany zasad jej finansowania oraz nadzoru. W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości Zarząd Telewizji Polskiej S.A. powinien:

- 1) zapewnić stabilną sytuację ekonomiczno-finansową, m.in. poprzez opracowanie strategii rozwoju Spółki oraz strategicznych planów wieloletnich, uwzględniających realizację misji publicznej,

⁵ Wniosek sformułowany w *Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.* z 2009 r. (nr ewid.:160/2009/P/09/071/KNO).

⁶ Uchwała Nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki (akt notarialny Repertorium A Nr 4073/2011).

⁷ Uchwała Nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki (akt notarialny Repertorium A Nr 9936/2011).

⁸ Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.

źródła przychodów i kierunki kosztów, politykę inwestycyjną, strukturę i wielkość zatrudnienia oraz docelową politykę w zakresie funkcjonowania Oddziałów Terenowych TVP S.A.,

- 2) racjonalnie i w sposób gospodarny zarządzać kadrami oraz przestrzegać obowiązujących w Spółce uregulowań dotyczących zatrudniania i zwalniania pracowników oraz przysługujących świadczeń pracowniczych,
- 3) zapewnić przestrzeganie obowiązujących przepisów przy udzielaniu zamówień publicznych oraz zapewnić analizę celowości i zgodności z prawem ich udzielania, w tym na usługi prawne i konsultingowe,
- 4) przyspieszyć prace w zakresie konserwacji, opracowania i digitalizacji zbiorów archiwalnych będących w posiadaniu Spółki oraz nad stworzeniem Biblioteki Praw, zawierającej pełne dane o prawach do audycji zakupionych lub wyprodukowanych przez TVP S.A.

Minister Skarbu Państwa powinien zintensyfikować działania w zakresie nadzoru właścicielskiego, wynikające z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁹ oraz zarządzenia nr 19 Ministra Skarbu Państwa z dnia 19 marca 2010 r. i zarządzenia nr 13 Ministra Skarbu Państwa z dnia 13 lutego 2012 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa¹⁰, a w szczególności:

- 1) monitorować stopień realizacji docelowych, określonych w Strategii TVP S.A., wyników ekonomiczno-finansowych Spółki,
- 2) dokonywać bieżącej analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki i podejmować działania w ramach posiadanych kompetencji,
- 3) egzekwować od przedstawiciela Skarbu Państwa, będącego członkiem Rady Nadzorczej TVP S.A., przekazywania wszelkich informacji o zaistniałych zagrożeniach w funkcjonowaniu Spółki.

⁹ Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.

¹⁰ Zarządzenie zostało opublikowane na stronie internetowej Ministerstwa Skarbu Państwa <http://bip.msp.gov.pl>.

3.1 Gospodarowanie mieniem TVP S.A.

3.1.1 Opracowanie strategii rozwoju TVP S.A.

1. Zarząd TVP S.A. nie przyjął strategicznych planów wieloletnich Spółki, uwzględniających m.in. realizację misji publicznej, źródła przychodów i kierunki wydatków, politykę inwestycyjną oraz strukturę i wielkość zatrudnienia, o co wnioskowała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 października 2009 r.

Zgodnie z uregulowaniami określonymi w statutach Spółki do kompetencji Zarządu Spółki do 10 marca 2011 r. należało m.in. przyjęcie w formie uchwały strategicznych planów wieloletnich Spółki, w okresie od 11 marca 2011 r. do 7 czerwca 2011 r. – sporządzanie ww. planów i ich zatwierdzanie, a od 8 czerwca 2011 r. – zatwierdzanie ww. planów¹¹.

2. W TVP S.A. sporządzono opracowania związane z określeniem strategicznych kierunków rozwoju Spółki oraz wieloletniej polityki w podstawowych obszarach jej działalności. Dotyczy to takich opracowań, jak: *Kluczowe założenia w zakresie strategii Spółki na 2010 rok* – materiał roboczy opracowany w październiku 2009 r. przez Biuro Strategii i Rozwoju, *Strategia Rozwoju Telewizji Polskiej S.A. do roku 2013* opracowana przez Zespół powołany w dniu 25 sierpnia 2010 r., *Strategia Rozwoju TVP S.A. na lata 2011-2013* opracowana w styczniu 2011 r. przez Zespół powołany w dniu 9 listopada 2010 r. Żaden z ww. dokumentów nie został przyjęty przez Zarząd TVP S.A. W dniu 9 sierpnia 2011 r. Zarząd Spółki powołał kolejny Zespół ds. opracowania *Projektu Strategii TVP S.A. na lata 2012-2015*, w terminie do dnia 30 września 2011 r. Termin ten został ponownie przesunięty na dzień 30 listopada 2011 r.¹² Ponadto w dniu 29 grudnia 2010 r. przyjęty został przez Zarząd TVP S.A. dokument pn. *Transformacja technologiczna TVP na lata 2011-2013*, określający działania Spółki w dłuższej perspektywie czasowej niż rok. W dokumencie tym została określona wizja technologii, w której wyodrębnione zostały cele do realizacji, w tym m.in.: budowa infrastruktury umożliwiającej prace na pliku cyfrowym, digitalizacja wybranego obszaru archiwum, budowa systemu i zarządzanie zasobami produkcyjnymi Spółki.

3. Zmiany w składzie osobowym Zarządu Spółki¹³, w tym na stanowisku Prezesa, oraz niestabilność kadry menedżerskiej wyrażająca się częstymi zmianami na stanowiskach dyrektorów jednostek organizacyjnych Spółki, nie uzasadniają braku spójnych i kompletnych dokumentów określających cele i zadania TVP S.A. w długiej perspektywie czasowej. Należy podkreślić, że brak wieloletnich planów strategicznych TVP S.A. był jedną z przesłanek nieudzielenia absolutorium przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki dwóm Członkom Zarządu z wykonania przez nich obowiązków w roku obrotowym 2010.

Wykaz osób odpowiedzialnych za skontrolowaną działalność stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Informacji.

4. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia nieegzekwowanie przez Zarząd TVP S.A. od dyrektorów podległych jednostek organizacyjnych opracowania wieloletnich planów dotyczących: działalności

¹¹ Odpowiednio: § 13 ust. 5 pkt 2 statutu Spółki z dnia 15 marca 2007 r., § 13 ust. 5 pkt 2 statutów z dnia 11 marca 2011 r. i z dnia 8 czerwca 2011 r.

¹² Z odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne wynika, że Zespół w dniu 30 listopada 2012 r. przekazał Zarządowi projekt dokumentu pn. *Strategia TVP na lata 2012-2015*.

¹³ W okresie od 1 lipca 2009 r. do czasu zakończenia kontroli, tj. 10 listopada 2011 r. stanowisko Prezesa Zarządu Spółki lub p.o. Prezesa Zarządu Spółki zajmowało 7 osób.

programowej i finansowej, tj.: planów programowych i emisyjnych, strategii programowej, planów ekonomiczno-finansowych, długoterminowej projekcji płynności finansowej, wieloletniego planu wydatków na zakup licencji krajowych i zagranicznych na potrzeby programów, założeń polityki kadrowej i płacowej oraz strategii marketingowej dla zasobów Spółki¹⁴.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła ponownie o:

- 1) przyjęcie strategicznych planów wieloletnich Spółki, uwzględniających m.in. realizację misji publicznej, źródła przychodów i kierunki wydatków, politykę inwestycyjną oraz strukturę i wielkość zatrudnienia,***
- 2) egzekwowanie od dyrektorów jednostek organizacyjnych Spółki opracowania wieloletnich planów, dotyczących działalności programowej i finansowej, o których mowa w regulaminie organizacyjnym Spółki.***

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne¹⁵ Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK, że:

- 1) Zarząd TVP S.A. uchwałą Nr 46/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. zatwierdził „Strategię TVP na lata 2012-2015”, którą przedłożono Radzie Nadzorczej Spółki w celu uzyskania opinii (na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2012 r.),***
- 2) Spółka w ostatnich latach nie posiadała wieloletnich planów działania w różnych obszarach jej funkcjonowania. Dlatego też zasadniczym celem obecnego Zarządu Spółki było opracowanie strategii Spółki, która określa cele i zadania w perspektywie wieloletniej.***

3.1.2 Sytuacja ekonomiczno-finansowa TVP S.A.

1. Zarząd TVP S.A. nie podjął skutecznych działań zapewniających poprawę efektywności ekonomicznej i finansowej Spółki (m.in. poprzez: dostosowanie kosztów działalności bieżącej i inwestycyjnej do możliwości finansowych Spółki oraz kształtowanie poziomu kosztów wynagrodzeń pracowników Spółki według obowiązujących Spółkę zasad w tym zakresie), o co wnioskowała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z 2009 r.

Działania Spółki na rzecz zachowania płynności finansowej oraz zapewnienia rentowności polegały przede wszystkim na: maksymalizacji wykorzystania posiadanych zasobów, zmianie struktury kosztów stałych, pozbyciu się zbędnego majątku oraz redukcji zatrudnienia. Działania te nie przyniosły oczekiwanych zmian w zakresie wnioskowanym przez NIK w 2009 r.

2. Od czasu zakończenia poprzedniej kontroli sytuacja ekonomiczno-finansowa TVP S.A. nie poprawiła się. Działalność Spółki za 2009 r. zamknęła się stratą brutto w kwocie 178,6 mln zł, a za I półrocze 2011 r. – w kwocie 42 mln zł. Stan środków finansowych na koniec I półrocza 2011 r. zmniejszył się w porównaniu do końca 2009 r. o 21,2 mln zł. Zarząd TVP S.A. nie podjął skutecznych działań w celu zapewnienia stabilnej sytuacji ekonomiczno-finansowej i nie wykonał w tym zakresie wniosków pokontrolnych NIK, dotyczących przyjęcia strategii rozwoju uwzględniającej źródła przychodów i kierunki wydatków oraz wielkości zatrudnienia i skali inwestycji odpowiadającej realizacji misji publicznej. Na uzyskane wyniki finansowe istotny wpływ miały straty finansowe

¹⁴ Obowiązek opracowania ww. planów wynika z obowiązujących regulaminów organizacyjnych Spółki, w tym stanowiącego załącznik do uchwały nr 20/2011 Zarządu TVP S.A. z dnia 5 stycznia 2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Przedsiębiorstwa Spółki TVP S.A.

¹⁵ Pismo z dnia 6 marca 2012 r. (nr TVP/JB-DOT. 2352/2011).

w Oddziałach Terenowych Spółki w łącznej kwocie 27.243 tys. zł w 2010 r. oraz 25.004 tys. zł w I półroczu 2011 r. Również niektóre programy rozpowszechniane przez Spółkę (TVP Kultura, TVP Sport, TVP Historia, TVP HD, TVP Seriale) zamknęły swoją działalność w ww. okresach stratami finansowymi w kwotach łącznie 18.439 tys. zł i 7.130 tys. zł.

W latach 2009-2011 (I półrocze) Spółka uzyskała również straty ze sprzedaży odpowiednio w kwotach: 120.793,3 tys. zł, 21.703,5 tys. zł i 72.632,0 tys. zł. Dane o wynikach TVP S.A. uzyskanych na wybranych rodzajach działalności przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1

Przychody, koszty i wyniki finansowe TVP uzyskane na wybranych rodzajach działalności:

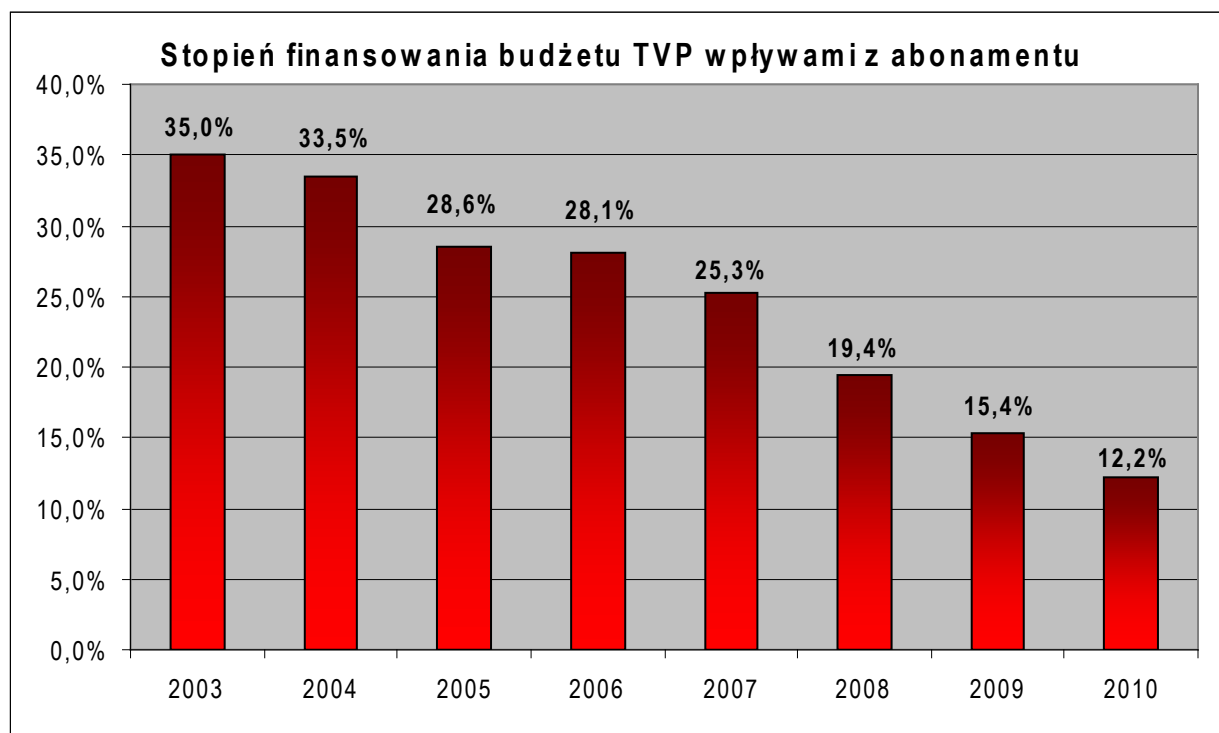
Lp.	Tytuł	01.01-31.12.2009	01.01-31.12.2010	01.01-30.06.2011
1.	Przychody ze sprzedaży	1 657 918,3	1 634 348,4	785 891,0
2.	Koszty sprzedaży	1 778 712,0	1 656 051,9	858 523,0
3.	Strata ze sprzedaży	- 120 793,7	- 21 703,5	- 72 632,0
4.	Pozostałe przychody operacyjne	50 737,9	72 316,3	30 856,0
5.	Pozostałe koszty operacyjne	115 590,3	60 391,1	3 385,0
6.	Strata z działalności operacyjnej	- 185 646,1	- 9 778,4	- 45 161,0
7.	Przychody finansowe	9 083,9	16 437,3	4 578,0
8.	Koszty finansowe	2 031,8	13 934,6	1 455,0
9.	Strata z działalności gospodarczej	- 178 594,0	- 7 275,7	- 42 038,0

Źródło: Dane za 2009 r i 2010 r. pochodzą ze „Sprawozdania finansowego TVP S.A. za 2010 r.”, natomiast za I półrocze 2011 r. – ze „Sprawozdania F-01/I-01 o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe” za II kwartał 2011 r.

Istotny wpływ na wyniki finansowe Spółki miał spadek przychodów z abonamentu. Udział środków otrzymanych z Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w przychodach ogółem Spółki zmniejszył się z 300.579 tys. zł w 2009 r. do 221.472 tys. zł w 2010 r., tj. o 79.107 tys. zł (o 26,3%), a uzyskane za dziewięć miesięcy 2011 r. przychody – 167.445 tys. zł stanowiły 76,8% prognozowanych przez KRRiTV na ten rok w kwocie 218.129,5 tys. zł, tj. niższych od uzyskanych w 2010 r. o 3.342,5 tys. zł (o 1,5%).

Powyższa sytuacja miała wpływ na spadek udziału wpływów przekazywanych z KRRiT w finansowaniu działalności TVP S.A., w tym zadań misyjnych (w 2003 r. wartość ta stanowiła 35%, a w 2010 r. - 12,2%).

Wykres nr 1

Źródło: Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r., stanowiące załącznik do uchwały Nr 501/2011 Zarządu Spółki Telewizja Polska S.A. z dnia 4 sierpnia 2011 r.

Przychody ogółem osiągnięte przez Spółkę w 2010 r. wyniosły 1.812.118 tys. zł i były wyższe od przychodów w 2009 r. o 33.247 tys. zł, tj. o 1,9%, a za sześć miesięcy 2011 r. – 821.325 tys. zł. Plany ekonomiczno-finansowe Spółki na 2011 r. zostały objęte klauzulą „Tajemnica przedsiębiorstwa”. Głównym źródłem przychodów były wpływy z reklamy i sponsoringu, które wyniosły w 2010 r. – 1.254.405 tys. zł i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 40.434 tys. zł, tj. o 3,3%, a za sześć miesięcy 2011 r. – 606.414 tys. zł.

Koszty ogółem w 2010 r. wyniosły 1.819.393 tys. zł i były niższe w porównaniu do 2009 r. o 138.072 tys. zł (o 7,0%), a w I półroczu 2011 r. – 863.363 tys. zł. W strukturze kosztów największy udział stanowiły koszty wynagrodzeń, tj. 32% w 2009 r., 28% w 2010 r. i 29% w I półroczu 2011 r. Strukturę przychodów i kosztów działalności Spółki przedstawiono w załączniku nr 3 do Informacji.

3. W 2011 r. nastąpiło pogorszenie sytuacji finansowej Spółki. Według stanu na dzień 30 czerwca 2011 r. Spółka dysponowała środkami pieniężnymi w kwocie 21.030,9 tys. zł, które były niższe o 115.016,6 tys. zł w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2010 r.

Tabela nr 2

Stan posiadanych środków pieniężnych TVP S.A. (w tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	31.12.2008 r.	31.12.2009 r.	31.12.2010 r.	30.06.2011 r.
1.	Środki pieniężne ogółem	157 806,9	42 221,6	136 047,5	21 030,9
1.1.	Pochodzące z KRRiT	54 861,6	1 720,2	1 702,8	5 621,3
1.2.	Komercyjne	0,00	0,00	129 050,9	6 065,0
1.3.	Pozostałe, w tym:	102 945,3	40 501,4	5 293,8	9 344,6
	Dotacje	18,0	1,9	281,6	2 256,1
	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	6 896,0	6 365,3	5 012,2	7 088,5

Źródło: Protokół kontroli NIK z dnia 14 grudnia 2011 r.

Stan posiadanych środków oraz konieczność korzystania z kredytów bankowych dla regulowania bieżących zobowiązań wobec kontrahentów świadczy o braku stabilizacji finansowej Spółki. Celem zapewnienia płynności finansowej Spółka zadłużała się w BRE Bank S.A. w ramach umowy kredytu z dnia 8 kwietnia 2009 r. zawartej na okres pięciu lat odnawialnej co rok (linia kredytowa) oraz umowy kredytu z dnia 29 listopada 2010 r. zawartej z ww. bankiem na okres trzech lat (umowa w rachunku bieżącym). W okresie od daty zawarcia ww. umów do lipca 2011 r. Spółka zadłużała się sporadycznie, natomiast od 1 sierpnia do 30 września 2011 r. linia kredytowa była wykorzystywana w sposób ciągły, w tym 14-krotnie w wysokości dopuszczalnego salda 20.000,0 tys. zł, a w ramach umowy w rachunku bieżącym od 19 sierpnia 2011 r. Spółka wykorzystywała kredyt cztery razy w sierpniu w kwotach od 2.230,1 tys. zł do 3.655,8 tys. zł, a we wrześniu dziesięć razy od 375,2 tys. zł do 14.413,8 tys. zł.

W latach 2009-2010 Spółka posiadała nadwyżki środków pieniężnych z działalności operacyjnej w kwotach 199.689,5 tys. zł i 277.362,9 tys. zł, natomiast za I półrocze 2011 r. wystąpił niedobór środków z tej działalności w kwocie 17.681,0 tys. zł. W ww. okresach Spółka posiadała niedobór środków z działalności inwestycyjnej odpowiednio w kwotach: 314.621,4 tys. zł, 188.165,7 tys. zł i 101.803,2 tys. zł. W konsekwencji w 2009 r. niedobór środków finansowych stanowił kwotę 113.515,2 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. – 115.017,7 tys. zł. Utrzymywanie się takiej sytuacji finansowej stwarza zagrożenie utraty płynności finansowej Spółki. Przepływy środków pieniężnych Spółki w latach 2009-2011 (I półrocze) w porównaniu do 2008 r. przedstawiono w załączniku nr 4 do Informacji.

Nieopracowywanie przez Biuro Finansów TVP S.A. długoterminowej projekcji płynności finansowej, do czego było zobowiązane na podstawie postanowień statutu Spółki, oraz ograniczenie prognozy stanu środków pieniężnych do perspektywy czasowej jednego roku – na podstawie planowanych rocznych wpływów i wydatków – nie zapewniało prawidłowej gospodarki finansowej Spółki.

4. W Spółce nie prowadzono ewidencji księgowej w sposób odzwierciedlający rzeczywistą sytuację ekonomiczną i finansową Spółki. Wykazane w sprawozdaniach finansowych wyniki finansowe TVP S.A. za 2009 r. oraz za lata wcześniejsze nie odzwierciedlały stanu faktycznego. W dniu 19 maja 2011 r.

Zarząd TVP S.A. powziął informację, która – w jego ocenie – mogła mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki za 2010 r. zbadane przez biegłego rewidenta i przyjęte przez Zarząd Spółki w dniu 30 marca 2011 r. oraz zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i przekazane do Ministerstwa Skarbu Państwa. W dniu 1 sierpnia 2011 r. wyrażona przez biegłego rewidenta w dniu 30 marca 2011 r. opinia z badania sprawozdania finansowego za 2010 rok, została unieważniona ze względu na korektę wprowadzoną przez Zarząd Spółki po tym dniu. Nowe sprawozdanie finansowe poddane badaniu przez rewidenta z uzupełnioną informacją dodatkową zostało sporządzone pod datą 29 lipca 2011 r.

Ujawnione zdarzenia dotyczyły premii pieniężnych należnych Domom Mediowym, nieuwjętych w sprawozdaniu finansowym za 2010 r. i lata wcześniejsze. Następstwem nieuwzględnienia w księgach rachunkowych Spółki premii należnych Domom Mediowym, które powinny zmniejszyć przychody lub zwiększyć koszty, wykazana strata za 2009 r. w wysokości 178.594 tys. zł została zaniżona o 15.249,8 tys. zł, wykazany zysk za 2008 r. – zawyżony o 14.088 tys. zł, a za lata wcześniejsze od 2008 r. o 1.522 tys. zł. Nieuregulowanie należności wobec Domów Mediowych spowodowało także wzrost zobowiązań Spółki w 2011 r. łącznie o kwotę 44.092,0 tys. zł, w tym za 2009 r. o kwotę 15.249,8 tys. zł, za 2010 r. o 13.232,2 tys. zł, a za okresy wcześniejsze niż 2009 r. o 15.610,0 tys. zł. Powyższa sytuacja wynikała z braku przepływu informacji o dokonywanych operacjach gospodarczych przez Biuro Reklamy i Handlu TVP S.A. podlegających ewidencji księgowej w Biurze Finansów. Ponadto wykazany zysk brutto za 2008 r. w kwocie 84.553,8 tys. zł faktycznie był niższy o 63.840 tys. zł na skutek nieuwzględnienia w kosztach, zgodnie z obowiązującymi w Spółce zasadami rachunkowości, odpisu aktualizującego, stanowiącego różnicę między poniesionymi kosztami na wyprodukowanie filmów i seriali a przychodami reklamowymi, które Spółka uzyskała w związku z ich emisją. Odpowiednia korekta księgowa została dokonana na wniosek audytora badającego sprawozdanie finansowe za 2009 r.

Niezapewnienie prowadzenia ewidencji księgowej w sposób odzwierciedlający rzeczywistą sytuację ekonomiczną i finansową Spółki było niezgodne z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶, wg którego w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz z art. 20 ust. 1 ww. ustawy, wg którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym¹⁷.

5. Działaniem nierzetelnym było przyjęcie różnego sposobu uregulowania zobowiązań Spółki wobec Domów Mediowych. Spośród siedmiu podpisanych w 2011 r. porozumień z Domami Mediowymi przez dyrektora Biura Reklamy i Handlu, w czterech określono, że podstawą płatności będą noty księgowe, a w pozostałych trzech – że dokument ten będzie uzależniony od uzyskanej przez kontrahenta interpretacji prawa podatkowego w trybie art. 14b ustawy z dnia 29 sierpnia 2007 r. Ordynacja podatkowa¹⁸. Takie działanie było działaniem nierzetelnym, ponieważ za prawidłowe rozliczenie,

¹⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.

¹⁷ W związku ze stwierdzeniem w trakcie kontroli faktów, z których wynika, że w sprawozdaniu finansowym za 2009 r. nie ujęto premii pieniężnych należnych Domom Mediowym, tj. zawarto nierzetelne dane, stosownie do art. 63 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przygotowała i skieruje do właściwej Prokuratury zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu przestępstwa opisanego w art. 77 pkt 2 ustawy o rachunkowości, polegającego na zawarciu w sprawozdaniu finansowym nierzetelnych danych. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości, za sporządzenie sprawozdania finansowego odpowiada kierownik jednostki, tj. w przypadku Spółki – Zarząd.

¹⁸ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.

co do formy, w tym zapewniające zgodność z przepisami prawa podatkowego, odpowiedzialność ponosi Spółka. Według uzyskanej przez Spółkę interpretacji indywidualnej prawa podatkowego z dnia 10 lutego 2011 r., podtrzymanej przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 1 kwietnia 2011 r., rozliczenie powinno nastąpić poprzez wystawienie faktur korygujących. Spółka uznała, że takie rozwiązanie jest merytorycznie niekorzystne i na tej podstawie w dniu 5 maja 2011 r. wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła ponownie o podjęcie skutecznych działań w celu poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK, że Zarząd Spółki podjął szereg radykalnych działań oszczędnościowych i proprzychodowych, których celem jest zrównoważenie sytuacji ekonomiczno-finansowej TVP S.A. Według Prezesa prowadzone w tym zakresie działania zmierzają do zbilansowania wyniku finansowego na koniec 2011 r. oraz 2012 r.

3.1.3 Zatrudnienie, wynagrodzenie oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników TVP S.A.

1. W TVP S.A. nie dostosowano struktur organizacyjnych i wielkości zatrudnienia do zmienionych warunków funkcjonowania na rynku mediów oraz nie były przestrzegane w pełnym zakresie uregulowania wewnętrzne dotyczące zatrudniania i zwalniania pracowników, a także przyznawania świadczeń pracowniczych, o co wnioskowała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z 2009 r.

Z oceny NIK dokonanej w 2009 r. wynikała w szczególności potrzeba: kształtowania poziomu i struktury zatrudnienia w sposób odzwierciedlający faktyczne potrzeby Spółki, niezawierania umów cywilnoprawnych w przypadkach obowiązku zawarcia umowy o pracę z pracownikami na prace zbieżne z zakresem ich obowiązków, zatrudniania doradców Zarządu na zasadach umożliwiających rozliczenie z wykonanej pracy oraz rozważenia celowości określenia limitu etatów doradców Zarządu Spółki.

2. Według stanu na dzień 30 września 2011 r. Spółka zatrudniała 3.722 pracowników, tj. o 586 mniej w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. (o 13,6%), przy czym zatrudnienie w Zakładzie Głównym wynosiło 2.709 pracowników, tj. o 352 pracowników (o 11,4%) mniej w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2009 r., a w Oddziałach Terenowych – 1013 pracowników, tj. o 261 mniej (o 20,5%) w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2009 r.

Tabela nr 3

Stan zatrudnienia w Zakładzie Głównym i Oddziałach Terenowych

Wyszczególnienie	Stan zatrudnienia na dzień							
	31.12.2009r.		31.12.2010 r.		30.06.2011r.		30.09.2011 r.	
	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
Zakład Główny	3044,21	3061	2851,44	2868	2734,35	2750	2692,88	2709
Oddziały Terenowe	1171,58	1247	1077,59	1144	970,46	1025	959,71	1013
Razem w Spółce	4215,79	4308	3929,03	4012	3704,81	3775	3652,59	3722

Źródło: Protokół kontroli NIK z dnia 14 grudnia 2011 r.

W okresie od 31 grudnia 2009 r. do 30 września 2011 r. spośród 18 grup zawodowych nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia w 15 grupach, w tym największe wśród pracowników: realizacji audycji telewizyjnych – o 41 osób (24,7%), pracowników gospodarczych i obsługi – o 54 osoby (22,5%), kierowników – o 81 osób (22,3%), dziennikarzy honoraryjnych – 99 osób (18,8%), realizacji telewizyjnej i filmowej – o 101 osób (17,8%). Zatrudnienie wzrosło w dwóch grupach zawodowych, tj. sprzedaży – o 10 osób (8,6%), dyrektorów i zastępców dyrektora – o 1 osobę. Poziom zatrudnienia nie zmienił się w trzech grupach zawodowych, tj. doradców Zarządu, korespondentów zagranicznych oraz pracowników pomocniczych przy realizacji telewizyjnej i filmowej. Strukturę zatrudnienia w TVP S.A. przedstawiono w załączniku nr 5 do Informacji.

Koszty związane z redukcją zatrudnienia wyniosły 50.535 tys. zł (w II półroczu 2009 r. – 23.462,8 tys. zł, w 2010 r. – 12.647,3 tys. zł, w I półroczu 2011 r. – 14.424,9 tys. zł). W strukturze ww. kosztów wypłacone odprawy wyniosły 35.655,7 tys. zł, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy – 9.378,5 tys. zł, ekwiwalenty za niewykorzystane urlopy – 3.666,1 tys. zł, koszty postępowań sądowych – 1.236,3 tys. zł, wynagrodzenia osób zwolnionych ze świadczenia pracy – 598,4 tys. zł.

3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Spółce w roku 2010 wyniosło 6.599 zł i było niższe w porównaniu do roku poprzedniego o 721 zł (9,8%), przy czym wzrosło w dwóch grupach zawodowych: pracowników pomocniczych przy realizacji i opracowywaniu filmów – o 3.013 zł (117,7%) oraz pracowników sprzedaży – o 52 zł (0,7%).

W I półroczu 2011 r. przeciętne wynagrodzenie, w stosunku do 2010 r., było wyższe o 46 zł i wzrosło w ośmiu grupach zawodowych, w tym najwięcej w grupach: dziennikarzy honoraryjnych (o 6%), pracowników realizacji audycji (o 5,5%), kierowników (o 5%), a uległo zmniejszeniu w 10 grupach zawodowych w tym najwięcej w grupach: stanowisk pomocniczych przy realizacji i opracowywaniu filmów o 1.669 zł, tj. o 30%, pracowników sprzedaży o 748 zł, tj. o 11%, pracowników obsługi planu o 365 zł, tj. o 7%, doradców Zarządu o 947 zł, tj. o 6%. Przeciętne wynagrodzenie pracowników Spółki przedstawiono w załączniku nr 6 do Informacji.

4. Zarząd Spółki, wobec braku opracowanych założeń polityki kadrowej i płacowej, podejmował doraźne działania mające na celu zmniejszenie zatrudnienia i kosztów wynagrodzeń, jednak zakładane cele nie zostały osiągnięte. W okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. rozwiązano stosunek pracy z 1467 pracownikami¹⁹ i zatrudniono jednocześnie w tym samym okresie 507 pracowników²⁰, co stanowiło 35% pracowników zwolnionych. Było to działanie niecelowe i niegospodarne, z uwagi na ponoszenie zarówno kosztów z tytułu zwolnień pracowników, jak też kosztów wynagrodzeń pracowników nowozatrudnionych.

Zatrudnianie pracowników z naruszeniem obowiązujących w Spółce zasad potwierdziły wyniki kontroli przeprowadzonej przez Biuro Audytu i Kontroli Wewnętrznej TVP S.A. W okresie od 30 sierpnia 2010 r. do 28 lutego 2011 r. zatrudniono 103 osoby, co stanowiło prawie połowę pracowników (231), z którymi w tym samym czasie rozwiązano stosunek pracy, co naruszało zasadę określoną przez Zarząd Spółki w uchwale z dnia 8 kwietnia 2010 r. w zakresie ograniczenia zatrudniania nowych pracowników. Ponadto przy zatrudnianiu tych pracowników nie zostały zachowane obowiązujące w Spółce zasady m.in. w zakresie: pierwszego zatrudnienia na okres próbny, określenia

¹⁹ W 2009 roku – 615, w 2010 r. – 490, w I półroczu 2011 r. – 362.

²⁰ W 2009 roku – 210, w 2010 r. – 203, w I półroczu 2011 r. – 94.

zadań i obowiązków, potwierdzenia kwalifikacji wymaganych na danym stanowisku, braku stanowiska Biura Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Biura Finansów w zakresie celowości i możliwości finansowych zatrudnienia, a także zatrudniania mimo przekroczenia limitu etatów w jednostce organizacyjnej.

5. Zatrudnianie i zwalnianie na stanowiskach kierowniczych było prowadzone w sposób niegospodarny, co polegało na dowolnym określaniu przez Zarząd Spółki okresu wypłacania i procentowej wysokości odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy oraz z tytułu wcześniejszego rozwiązywania umów o pracę, w wyniku czego Spółka poniosła wysokie koszty w związku z redukcją zatrudnienia. W okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. na ww. stanowiska przyjęto do pracy 105 osób oraz zwolniono 114 osób, tj. 7,8% ogółu zwolnionych pracowników, natomiast koszty tych zwolnień wyniosły 13.236,2 tys. zł, tj. 26,2% kosztów ogółem związanych z redukcją zatrudnienia w Spółce. Wypłacone odszkodowania zwolnionej kadry kierowniczej Spółki z tytułu zakazu konkurencji oraz z tytułu wcześniejszego rozwiązywania umów o pracę stanowiły kwotę 5.298,1 tys. zł, tj. 63,8% wypłaconych odszkodowań ogółem.

W Spółce wysokość odszkodowania w tytułu zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy wynosiła od 60% do 100% (krotności) miesięcznego wynagrodzenia. Spośród 102 umów, w przypadku: 75 umów – wysokość odszkodowania stanowiła 60%, ośmiu umów – 80%, 19 umów – 100%. Zgodnie z art. 101²¹ § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy²¹ wysokość odszkodowania z tytułu powstrzymania się od działalności konkurencyjnej po ustaniu stosunku pracy nie może być niższa niż 25% wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy. Pomimo braku regulacji dotyczącej maksymalnej wysokości odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, ustalenie tego odszkodowania na ww. poziomie w sytuacji ekonomiczno-finansowej, w jakiej znalazła się Spółka, jest działaniem niegospodarnym i niecelowym.

Spośród 105 zawartych umów, dotyczących zatrudnienia na stanowiskach kierowniczych w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r., w 102 umowach okres obowiązywania zakazu konkurencji wynosił: w 70 umowach – trzy miesiące, w 29 – sześć miesięcy, w dwóch – osiem miesięcy, a w jednej – dziewięć miesięcy. Ponadto dla 64 osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych Spółka dokonywała zmian w trakcie trwania stosunku pracy w zakresie okresów zakazu konkurencji oraz wysokości odszkodowania za wcześniejsze rozwiązanie stosunku pracy. Część tych zmian było dokonanych na niekorzyść Spółki, tj. w 11 na 30 przypadków dokonano zwiększenia w zakresie okresu obowiązywania zakazu konkurencji, w 22 na 30 przypadków nastąpiło zwiększenie procentowej wysokości miesięcznego odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji.

Stwierdzono przypadki zatrudnienia na stanowiskach dyrektorskich w tym samym okresie kilku osób (w OTV Łódź – na stanowisku dyrektora były zatrudnione trzy osoby, a funkcję dyrektora Ośrodka Administracji pełniły dwie osoby) oraz zatrudnienia w Ośrodku Administracji na stanowiskach zastępców dyrektora czterech pracowników. Było to niezgodne z regulaminem organizacyjnym TVP S.A. oraz uchwałą Zarządu nr 564 z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie ograniczenia liczby stanowisk dyrektorskich i kierowniczych.

Jedną z przyczyn rotacji pracowników w Spółce był brak uregulowań w zakresie wymaganych kwalifikacji i wykształcenia na poszczególnych stanowiskach, w tym kierowniczych. Ponadto brak zobiektywizowanych kryteriów i wymagań oraz systemu rekrutacji sprzyjał dużej uznaniowości

²¹ Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.

w zatrudnianiu. Uznaniowa polityka zatrudniania (i zwalniania) pracowników stanowiła jedną z podstaw zawieszania w czynnościach członków Zarządu przez Radę Nadzorczą.

6. W ramach redukcji zatrudnienia, w okresie od 31 sierpnia 2009 r. do 30 czerwca 2011 r., zostały przeprowadzone dwa zwolnienia grupowe²² oraz jeden Program Dobrowolnych Odejść (PDO), które nie były poprzedzone rzetelną analizą, a w rezultacie ich założenia nie zostały zrealizowane. W wyniku przeprowadzonych zwolnień grupowych w okresie od 31 sierpnia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. zwolniono 230 pracowników spośród 403 planowanych, tj. 57%, a w okresie od 27 października 2010 r. do 25 listopada 2010 r. – 79 pracowników spośród 331 planowanych, tj. 23,9%.

Działaniem niecelowym – bez przeprowadzenia analizy potrzeb w zakresie zatrudnienia – było umożliwienie wszystkim pracownikom Spółki (z wyjątkiem kadry kierowniczej) skorzystania z warunków określonych w PDO przeprowadzonym w 2011 r., w ramach którego do dnia 14 lipca 2011 r. zwolniło się 208 pracowników, z czego 79 osób przeszło na emeryturę.

7. W Spółce zawierane były umowy cywilnoprawne z byłymi pracownikami, a zakres, miejsce i czas wykonywanych zadań pokrywał się z zakresem czynności wynikającym z rozwiązanych umów o pracę.

Kontrola przeprowadzona w OTV Łódź wykazała m.in., że zakres prac określony w 11 objętych kontrolą umowach cywilnoprawnych zawartych w okresie 2009 r. (II półrocze) – 2011 r. (I półrocze) z byłymi pracownikami pokrywał się z zakresem czynności wynikającym z rozwiązanych umów o pracę, a 10 z ww. umów cywilnoprawnych zostało zawartych w dniu rozwiązania stosunku pracy. Działania takie były niezgodne z art. 22 § 1² Kodeksu pracy, wg którego nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy jak przy zatrudnieniu na podstawie stosunku pracy. Ponadto zmiana charakteru zatrudnienia nie powodowała obniżenia kosztów działalności. Należy przy tym wskazać, że ww. umowy nie dotyczą pracowników, którzy rozwiązywali stosunek pracy w ramach PDO.

8. Stwierdzono przypadki nieuzasadnionych wypłat ekwiwalentów pieniężnych z tytułu niewykorzystanych przez pracowników Spółki urlopów wypoczynkowych. W styczniu 2011 r. wypłacono trzem pracownikom Spółki ekwiwalenty pieniężne w łącznej kwocie 165,8 tys. zł z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych, pomimo trwania nadal stosunku pracy. Jest to niezgodne z art. 171 § 1 Kodeksu pracy, według którego pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy.

Problematyka zaległych urlopów wypoczynkowych stanowiła jeden z zakresów kontroli przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy (PIP). W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 14 stycznia 2011 r. PIP wniosła o niezwłoczne udzielenie 50 imiennie wskazanym pracownikom zaległych urlopów wypoczynkowych, do których nabyli prawo w latach 2007-2009. Odpowiedź udzielona PIP o realizacji wniosków pokontrolnych nie przedstawiała rzeczywistego stanu, bowiem TVP nie poinformowała o wypłaceniu ekwiwalentu pieniężnego zamiast udzielenia urlopu wypoczynkowego.

9. Stwierdzono nieprzestrzeganie przepisów prawa wynikających z Kodeksu pracy przy zwalnianiu pracowników Spółki, skutkujące poniesieniem nieuzasadnionych kosztów, co było działaniem nielegalnym i niegospodarnym.

²² W trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844, ze zm.).

W latach 2009 (II półrocze) – 2011 (I półrocze) przed Sądami Pracy toczyło się 105 pracowniczych spraw sądowych, z czego zakończono postępowanie w 65 sprawach. W wyniku zakończonych postępowań TVP S.A. wypłaciła odszkodowania w 27 sprawach zasądzonych wyrokami w wysokości 907,4 tys. zł oraz z tytułu zastępstw procesowych w 13 postępowaniach w wysokości 41,9 tys. zł.

10. Na stanowiska doradców Zarządu Spółki zatrudniano osoby z naruszeniem obowiązujących *Zasad zatrudniania oraz zmiany warunków pracy i płacy pracowników TVP S.A.*, tj. bez uzasadnienia merytorycznego (§ 15 ust. 3). Ponadto spośród 21 z ww. pracowników – 12 (57%) nie posiadało w okresie zatrudnienia pisemnego zakresu obowiązków. Spośród sześciu doradców Zarządu zatrudnionych na dzień 1 października 2011 r. tylko jeden posiadał pisemny zakres obowiązków, a pozostałe zostały sporządzone i przyjęte w trakcie kontroli NIK.

11. Działaniem nielegalnym i niegospodarnym było umożliwienie korzystania przez pięciu spośród sześciu zawieszonych w czynnościach członków Zarządu Spółki z samochodów służbowych z kierowcami.

Tabela nr 4

Koszty użytkowania samochodów służbowych wraz z kierowcami oraz koszty wynagrodzeń zawieszonych w czynnościach członków Zarządu TVP S.A. (w zł)

L.p.	Członek Zarządu	Okres zawieszenia w czynnościach	Koszty użytkowania samochodu służbowego	Wynagrodzenia w okresie zawieszenia
1	A.	01.07.2009 r. – 18.12.2009 r.	45.518,00	120.175,40
2	B.	01.07.2009 r. – 19.12.2009 r.	1.387,63	121.185,28
3	C.	01.07.2009 r. – 19.12.2009 r.	0,00	119.788,69
4	D.	27.08.2010 r. – 27.02.2011 r. 03.03.2011 r. – 31.08.2011 r.	85.543,21	271.214,56
5	E.	03.03.2011r. – 06.05.2011 r.;	25.755,49	68.609,80
6	F.	27.08.2010 r. – 27.02.2011 r.;	11.539,41	271.214,56
Razem:			169.743,74	972.188,29

Źródło: Protokół kontroli NIK przeprowadzonej z 14 grudnia 2011 r.

Rada Nadzorcza Spółki, w ramach swoich kompetencji statutowych, zawieszała (co 3 miesiące) w czynnościach sześciu członków Zarządu IV i V kadencji, w tym trzech na okres 12 miesięcy, a pozostałych trzech – odpowiednio na okresy: dziewięciu miesięcy, sześciu miesięcy oraz trzech miesięcy. Poza przysługującymi wynagrodzeniami w okresie zawieszenia, które wyniosły 972,2 tys. zł, ww. osoby korzystały z dodatkowych świadczeń, w tym z samochodów służbowych wraz z kierowcami. Było to niezgodne z umowami o pracę zawartymi z tymi pracownikami, według których – w przypadku zawieszenia w czynnościach – uprawnienie do korzystania z samochodu służbowego z kierowcą nie przysługuje. Koszty poniesione przez Spółkę z tytułu nieuprawnionego korzystania z samochodów osobowych z kierowcami w okresie od 1 lipca 2009 r. do 31 sierpnia 2011 r. wyniosły 169,7 tys. zł.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła ponownie o:

- 1) dostosowanie struktur organizacyjnych i wielkości zatrudnienia do zmienionych warunków funkcjonowania na rynku mediów, a także przestrzeganie uregulowań dotyczących zatrudniania i zwalniania pracowników,**

- 2) **niezawieranie umów cywilnoprawnych w przypadkach obowiązku zawarcia umowy o pracę z pracownikami na prace zbieżne z zakresem ich obowiązków,**
- 3) **przestrzeganie zawartych z pracownikami Spółki umów o pracę w zakresie przysługujących im świadczeń,**
- 4) **przestrzeganie przepisów Kodeksu pracy przy dokonywaniu wypłaty ekwiwalentów pieniężnych z tytułu niewykorzystanych przez pracowników urlopów wypoczynkowych.**

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK m.in., że:

- 1) **konieczność obniżania kosztów funkcjonowania Spółki, w tym kosztów osobowych, determinuje trudna sytuacja ekonomiczno-finansowa Spółki, chociaż podejmowane decyzje dotyczące redukcji zatrudnienia nie zawsze odzwierciedlają faktyczne potrzeby jednostek organizacyjnych,**
- 2) **w celu przeciwdziałania nadużyciom w zakresie korzystania z samochodów służbowych z kierowcą, generujących nieuzasadnione koszty, Zarząd Spółki w dniu 28 lutego 2012 r. podjął Uchwałę Nr 118/2012 w sprawie wprowadzenia „Zasad przydzielania i używania samochodów służbowych oraz używania samochodów prywatnych dla celów służbowych w Spółce TVP S.A.” Stanowi ona m.in., że w sytuacji zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, użytkownik zobowiązany jest niezwłocznie zwrócić samochód Administratorowi, a w przypadku niedokonania zwrotu, przewidziano obciążenie użytkownika według obowiązującego aktualnego cennika dobowego wynajmu samochodów do celów prywatnych,**
- 3) **w obecnej kadencji Zarząd TVP S.A. nie podejmował decyzji o wypłacie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w sytuacjach nieprzewidzianych prawem pracy.**

3.1.4 Udzielanie zamówień publicznych

1. Stwierdzono przypadki zawierania umów na zewnętrzne usługi prawne i konsultingowe z naruszeniem ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²³, co świadczy o braku realizacji wniosku pokontrolnego NIK nr 6 z 2009 r. dotyczącego zapewnienia przestrzegania procedur udzielania zamówień publicznych.

Cztery zawarte umowy na usługi prawne – każda powyżej kwoty stanowiącej równowartość 14 tys. euro – z zewnętrznymi kancelariami prawnymi na łączną kwotę 1.580,4 tys. zł, w tym trzy w II półroczu 2009 r. na łączną kwotę 767,8 tys. zł podpisane przez pełniących wówczas obowiązki: Prezesów Zarządu oraz członka Zarządu oraz jedna w 2010 r. na kwotę 812,6 tys. zł podpisana przez ówczesnego Prezesa Zarządu²⁴, nie zostały poprzedzone postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 Prawa zamówień publicznych.

2. Biuro Zamówień Publicznych TVP S.A. nie sporządziło – na podstawie planów przekazywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne Spółki – zbiorczego planu zamówień publicznych Spółki na 2009 r. i 2010 r., do czego było zobowiązane na podstawie § 3 ust. 1-3 uchwały nr 424/2003 Zarządu TVP S.A. z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie organizacji udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w TVP S.A.

²³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm.

²⁴ Dwie umowy z dnia 22 września 2009 r. na kwotę 709,5 tys. zł, jedna umowa z dnia 4 grudnia 2009 r. na kwotę 58,3 tys. zł oraz jedna umowa z dnia 28 stycznia 2010 r. na kwotę 812,6 tys. zł.

Ponadto stwierdzono rozbieżności w aktach wewnętrznych Spółki dotyczących procedur udzielania zamówień publicznych. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym przedsiębiorstwa Spółki za przygotowanie i prowadzenie (realizację) postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiada aktualnie Biuro Zakupów i Zamówień Publicznych (§ 33 pkt 8 regulaminu z dnia 5 stycznia 2011 r.). Natomiast zgodnie z uchwałą Zarządu Spółki w sprawie organizacji udzielania zamówień publicznych oraz optymalizacji procesów zakupowych w TVP S.A. z dnia 8 kwietnia 2010 r. (nr 271/2010), która była niezgodna z treścią regulaminu organizacyjnego Spółki, za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiedzialność ponoszą dyrektorzy jednostek organizacyjnych realizujących dane zamówienie.

3. Jednostki organizacyjne Spółki udzielały zamówień publicznych kontrahentom zewnętrznym na usługi prawnicze, doradcze i konsultingowe, ponosząc z tego tytułu w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. koszty w łącznej wysokości 9.775,6 tys. zł, w tym: w II półroczu 2009 r. – 5.630,0 tys. zł, w 2010 r. – 3.106,0 tys. zł, w I połowie 2011 r. – 1.039,6 tys. zł. Brak jest uzasadnienia dla korzystania w takim zakresie z usług prawniczych, doradczych i konsultingowych, zważywszy na równoczesne zatrudnianie dużej liczby prawników w Biurze Prawnym Spółki²⁵, a także nieprzestrzeganie procedur weryfikacji celowości zlecenia ww. usług.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2011 r. w Biurze Prawnym Spółki zatrudnionych było 15 osób posiadających prawo wykonywania zawodu radcy prawnego. Z tytułu zawartych umów o pracę TVP poniosła, w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r., koszty w wysokości 6.233,2 tys. zł, w tym: w II połowie 2009 r. – 1.579,7 tys. zł, w 2010 r. – 3.169,1 tys. zł, a w II połowie 2011 r. – 1.484,4 tys. zł. Zgodnie z obowiązującymi regulaminami organizacyjnymi przedsiębiorstwa Spółki do kompetencji Biura Prawnego należały sprawy z zakresu obsługi prawnej Spółki – z wyłączeniem bieżącej obsługi prawnej Oddziałów Terenowych Telewizji oraz Biura Reklamy i Handlu – w tym: udzielanie organom i jednostkom organizacyjnym Telewizji opinii, porad prawnych i konsultacji prawnych, prowadzenie spraw będących przedmiotem postępowania sądowego, administracyjnego i przed innymi organami orzekającymi, których stroną jest Spółka, zastępstwo procesowe oraz współpraca merytoryczna z Oddziałami Terenowymi i Biurem Reklamy i Handlu w zakresie obsługi prawnej.

Weryfikacja celowości zawieranych umów przez jednostki organizacyjne Spółki była ograniczona, co wykazał audyt wewnętrzny TVP S.A. w opracowaniu pn. *Audyt wydatkowania środków finansowych na zewnętrzne usługi prawne*, obejmującym okres od 1 czerwca 2009 r. do 31 marca 2010 r. Stwierdzono przypadki zawierania umów prawnych z zewnętrznymi kancelariami prawnymi bez dokonania obowiązkowych konsultacji z Biurem Prawnym. Dotyczyło to 12 umów, tj. 13,8% zawartych w okresie objętym audytem, co nie gwarantowało efektywnego wydatkowania środków na ten cel, w tym zlecenie na zewnątrz usług, które mogłyby być wykonane przez pracowników Biura Prawnego Spółki lub też Spółka posiadała opinie w identycznych lub podobnych sprawach. Ponadto działaniem nierzetelnym było zawieranie umów przez jednostki organizacyjne Spółki z radcami prawnymi zatrudnionymi w Biurze Prawnym Spółki na prace należące do zadań tego Biura. W okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. siedem osób zatrudnionych w Spółce na stanowisku radcy prawnego świadczyło usługi prawne i konsultacyjne na podstawie 37 umów cywilnoprawnych za łączną kwotę 155,7 tys. zł.

²⁵ Najwyższa Izba Kontroli podnosiła ten problem w „Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A. z 2009 r.” (nr ewid: 160/2009/P/09/071/KNO).

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła ponownie o:

- 1) przestrzeganie przepisów przy udzielaniu zamówień publicznych,***
- 2) opracowywanie rocznych planów zamówień publicznych, zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi Spółki, oraz ujednolicenie procedur udzielania zamówień publicznych w regulacjach wewnętrznych Spółki.***

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK, że:

- 1) przypadki zawierania umów na zewnętrzne usługi prawne i konsultingowe z naruszeniem ustawy Prawo zamówień publicznych oraz obowiązujących wewnętrznych procedur, tj. bez dokonania obowiązkowych konsultacji z Biurem Prawnym, zostały wyeliminowane w bieżącej działalności Spółki,***
- 2) w Spółce opracowuje się roczne plany zamówień publicznych; ponadto Spółka zamierza skorzystać ze wskazań zawartych w wystąpieniu pokontrolnym NIK jako elementu inicjującego rozważenie zmiany obowiązującego systemu, celem doprowadzenia w efekcie do pełnej zgodności wewnętrznych aktów prawnych w obszarze udzielania zamówień publicznych.***

3.2 Realizacja zadań nadawcy publicznego

1. Spółka nie określiła w sposób precyzyjny i jednoznaczny kryteriów kwalifikowania programów do misji publicznej, a także mechanizmów finansowania, w zgodzie z wymogami Unii Europejskiej dotyczącymi jasnego określenia i finansowania misji nadawcy publicznego, o co wnioskowała NIK w *Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A. z 2009 r.*

Najwyższa Izba Kontroli w ww. *Informacji* wskazała, że przyjęte zasady kwalifikowania całej oferty programowej, z wyjątkiem reklam, telesprzedaży i płatnych ogłoszeń do misji publicznej, co wynikało z uchwały Zarządu Spółki nr 108/2005 z dnia 29 marca 2005 r. w sprawie przyjęcia *Zasad realizowania przez Telewizję Polską S.A. misji publicznej*, było działaniem nierzetelnym. Pomimo to, w polityce rachunkowości przyjętej uchwałą Nr 4/2010 Zarządu Spółki z dnia 1 czerwca 2010 r. (ze zm.), nie została zmieniona podstawa i zasady kwalifikowania tej działalności w porównaniu do roku 2009. W rozdziale I – Postanowienia ogólne – w pkt 62 określono, że przez działalność misyjną rozumie się działalność określoną w art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w uchwale nr 108/2005 Zarządu Spółki.

Na potrzebę doprecyzowania definicji misji publicznej wskazuje wstępne stanowisko Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 7 czerwca 2011 r. w sprawie wstępnej opinii Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji Komisji Europejskiej z dnia 10 maja 2011 r., według której system finansowania Telewizji Polskiej S.A. wymaga doprecyzowania przepisów prawa polskiego w zakresie niektórych elementów tworzących definicję misji publicznej²⁶. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w *Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku*²⁷ (str. 110) wyraziła pogląd, że istnieje potrzeba nowelizacji art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie doprecyzowania definicji misji publicznej. Ustawowa definicja zawarta w ww. przepisie stwarza możliwość wielu interpretacji, a praktycznym tego przejawem są m.in. sprawozdania z rocznej działalności nadawców. Z ich analizy

²⁶ <http://www.krrit.gov.pl/krrit/informacje-o-krrit/stanowiska>.

²⁷ http://www.krrit.gov.pl/Data/Files/_public/Portals/0/sprawozdania/spr2011/informacja_2011_2.pdf.

wynika, że nadawcy mają wiele trudności i dlatego stosują niejednolite kryteria kwalifikacji tych samych rodzajów audycji do kategorii tzw. audycji misyjnych, co szczególnie dotyczy audycji z zakresu kultury.

2. W latach 2009–2011 (I półrocze) TVP S.A. realizowała zadania publicznej telewizji, określone w art. 21 ust. 1a ustawy o radiofonii i telewizji, polegające m.in. na: tworzeniu i rozpowszechnianiu programów ogólnokrajowych, programów regionalnych, programów dla odbiorców za granicą; tworzeniu i rozpowszechnianiu programów wyspecjalizowanych, na których rozpowszechnianie uzyskano koncesję.

W 2010 r. Spółka wyemitowała łącznie 140.251,6 godzin programu, tj. o 0,4% (552 godzin) więcej w porównaniu do 2009 r., a w I półroczu 2011 r. – 83.455,1 godzin. Kanał informacyjny TVP Info, który dzieli pasmo programowe z 16 Oddziałami Terenowymi TVP S.A., rozpowszechnił łącznie 89.527,9 godzin programów regionalnych (tj. o 2.111,2 godzin mniej w porównaniu do 2009 r.), a w I półroczu 2011 r. – 47.416,5 godzin.

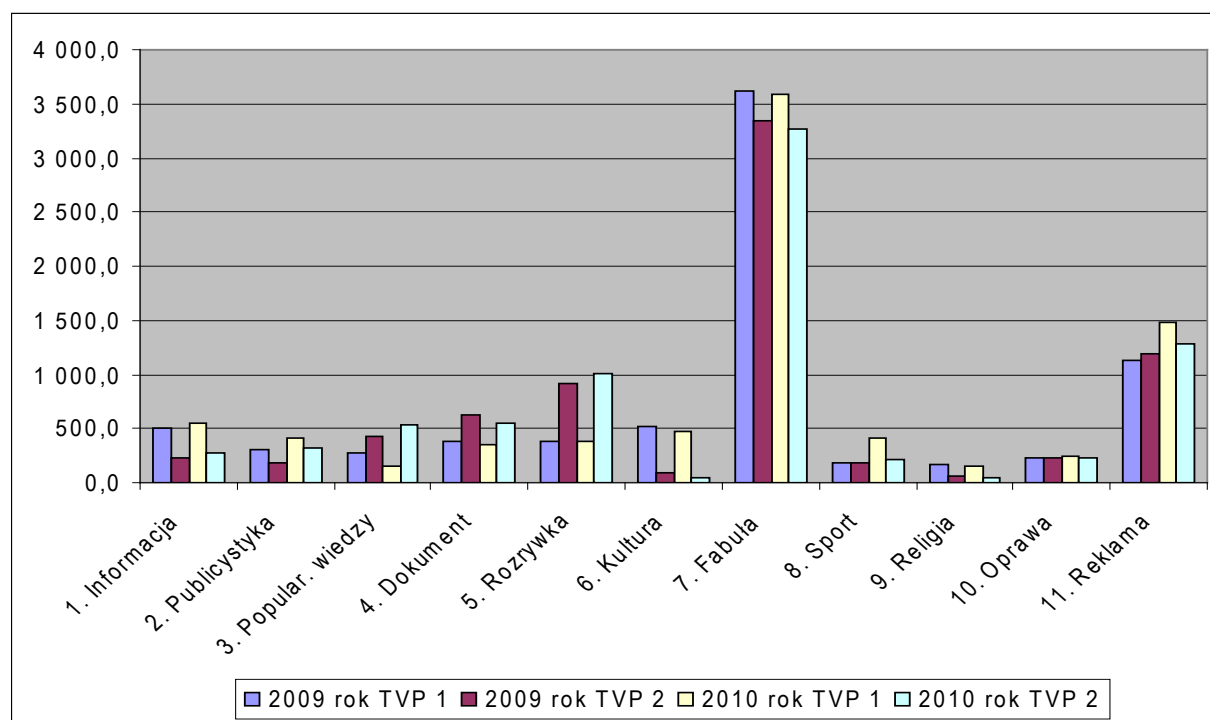
Strukturę gatunkową programów TVP S.A. i ich kategorie w latach 2009 – 2011 r. (I półrocze) przedstawiono w załączniku nr 7 do Informacji.

Według danych Spółki na realizację misji publicznej (bez czasu emisji reklam i oprawy programów) przeznaczono łącznie w 2010 r. 85,4% rocznego czasu antenowego, w 2011 r. – 82,3%, w I półroczu 2011 r. – 80,2%. W 2010 r. czas emisji reklam ogółem w 2010 r. wynosił 21.151,8 godzin i był wyższy w porównaniu do 2009 r. o 5.015,4 godzin, tj. o 31,1%, a za I półrocze 2011 r. – 14.440 godzin. Zauważana jest tendencja spadkowa w 2010 r. w porównaniu do roku poprzedniego czasu nadawania przez Programy TVP S.A. audycji publicystycznych (o 20%), popularyzacji wiedzy (o 4%), audycji dokumentalnych (o 15%) oraz audycji kulturalnych (o 27%), a w szczególności widowisk teatralnych (o 52%). Natomiast tendencja wzrostowa w ww. latach dotyczy takich audycji jak: informacyjne (o 4%), audycji rozrywkowych (o 11%), audycji fabularnych (o 15%), w tym seriali (o 15%) i filmów (o 11%).

3. W obu publicznych naziemnych programach ogólnokrajowych, tj. Programie 1 i Programie 2, wyemitowano w 2009 r. łącznie 15.111 godzin programu, a w 2010 r. – 15.969 godzin, tj. o 5,7% więcej. Podobne tendencje (opisane wyżej) wystąpiły w strukturze audycji wyemitowanych audycji w ww. Programach.

Wykres nr 2

Struktura gatunkowa i kategorie wyemitowanych audycji przez Program 1 i Program 2 TVP S.A.

Źródło: Protokół kontroli Telewizji Polskiej S.A. z dnia 14 grudnia 2011 r.

4. Poniesione przez Spółkę koszty na audycje wyprodukowane przez producentów niezależnych w 2010 r. oraz w I półroczu 2011 r., z wyłączeniem audycji europejskich innych niż wytworzone pierwotnie w języku polskim, prezentują dane w poniższej tabeli nr 5 (w złotych).

Tabela nr 5

Programy TVP S.A.	I kwartał 2010	II kwartał 2010	III kwartał 2010	IV kwartał 2010	I kwartał 2011	II kwartał 2011
Program 1	29 443 073,25	41 034 348,27	9 220 773,22	31 437 646,23	27 912 876,17	35 939 913,36
Program 2	34 004 984,99	37 849 617,77	10 789 501,66	48 714 395,05	35 480 606,88	29 402 613,44
TVP INFO	946 316,60	327 188,00	448 791,54	814 785,96	1 196 332,06	1 305 633,85
Progr. Satelitarny TV Polonia	246 923,83	224 656,01	107 579,00	62 175,00	196 118,60	266 997,60
TVP Kultura	76 970,04	42 170,81	25 669,54	36 788,05	151 846,79	173 002,13
TVP Historia	240 387,04	76 000,00	6 700,00	92 626,97	7 744,20	5 036,73
TVP Serie	-	-	-	0,00	0,00	0,00
TVP HD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TVP Sport	0,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00
Razem Oddziały	455 378,39	373 653,28	549 037,01	693 232,81	550 098,31	347 008,62
Razem Programy i OTV	64.948.655,75	79.553.980,86	20.599.014,96	92.626,97	64.589.815,11	67.093.197,11

Źródło: Protokół kontroli Telewizji Polskiej S.A. z dnia 14 grudnia 2011 r.

W latach 2010–2011 (I półrocze) największy kwotowo udział w zakupach audycji od producentów niezależnych miał Program 2, tj. 1.962.416 tys. zł oraz Program 1, tj. 1.769.886 tys. zł. Dla porównania, w tych okresach koszty audycji produkcji własnej wyemitowanych w Programie 1 wyniosły 240.403,2 tys. zł (w 2010 r. 173.230,8 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. 67.172,4 tys. zł), w Programie 2 – 153.050,2 tys. zł (w 2010 r. 110.929,0 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. 42.121,2 tys. zł.).

Na produkcję seriali przez producentów niezależnych wyemitowanych w Programie 1 w ww. okresie Spółka wydatkowała 133.203,4 tys. zł (w 2010 r. 75.732,5 tys. zł, w pierwszym półroczu 2011 r. – 57.470,9 tys. zł), a w Programie 2 – 136.806,8 tys. zł (w 2010 r. 83.549,8 tys. zł, w pierwszym półroczu 2011 r. – 53.257,0 tys. zł).

5. W okresie 2009 (II półrocze) – 2011 (I półrocze) w Spółce obowiązywało 18 umów tzw. „kontraktów gwiazdorskich”, z czego jedna umowa na czas nieokreślony i 16 umów na czas określony. Dwie umowy były zawarte na okres sześciu miesięcy, cztery na okres ośmiu miesięcy, jedna na jeden rok i dziewięć miesięcy, siedem – na okresy od trzech do czterech lat, jedna – na okres pięciu lat i 1,5 miesiąca, jedna – na osiem lat i 2,5 miesiąca. Wynagrodzenie miesięczne w tego rodzaju umowach składa się z wynagrodzenia zasadniczego (4 tys. zł) i honorarium, które wynosi od 4.050 zł do 35.500 zł. Zawieranie drogich długoterminowych „kontraktów gwiazdorskich” nie znajduje uzasadnienia, zważywszy na trudną sytuację finansową Spółki.

6. W zakresie zarządzania zbiorami programowymi Zarząd TVP S.A. nie podjął skutecznych działań w celu przyspieszenia procesu opracowania, konserwacji i digitalizacji zbiorów archiwalnych, w tym zbiorów wypożyczonych przez Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie (obecnie – Narodowe Archiwum Cyfrowe), tj. tworzonych przez byłą Państwową Jednostkę Organizacyjną Polskie Radio i Telewizja przed dniem 31 grudnia 1993 r., stanowiących narodowy zasób archiwalny kategorii „A”. Jednostki organizacyjne Zakładu Głównego Spółki, tj. Ośrodek Dokumentacji i Zbiorów Programowych, Agencja Produkcji Audycji Telewizyjnych, a także Oddział Terenowy TVP S.A. Warszawa, nie posiadają nowoczesnych technologii wspomagających procesy konserwacji i digitalizacji zarówno zasobów wypożyczonych, jak też wyprodukowanych po 1993 r.

Skala poniesionych wydatków, a także zgłoszone potrzeby w zakresie zakupu nowych technologii, świadczą o ograniczeniu możliwości przyspieszenia prac w ww. zakresie. Stwierdzono, że Ośrodek Dokumentacji i Zbiorów Programowych, jednostka organizacyjna zarządzająca archiwami Zakładu Głównego, na eksploatację, archiwizację i digitalizację zbiorów programowych przeznaczył w 2010 r. 9.257,6 tys. zł, a na 2011 r. zaplanował 9.353,6 tys. zł, w czym około 75% stanowiły koszty wynagrodzeń. Agencja Produkcji Audycji Informacyjnych posiadająca zbiory archiwalne, na potrzeby ich digitalizacji oszacowała koszty zakupu technologii do budowy Archiwum Cyfrowego na poziomie 4 mln zł, jak też niezbędne koszty osobowe w kwocie 350 tys. zł w skali roku, które nie zostały ujęte w planach finansowych jednostki na lata 2010 – 2011. OTV w Warszawie poniósł wydatki na zadania związane z pracami w zakresie zabezpieczenia zbiorów archiwalnych w wysokości zaledwie 62,6 tys. zł.

Wniosek pokontrolny NIK z 2009 r. dotyczący uwzględniania w planach jednostek organizacyjnych Spółki posiadających zbiory archiwalne środków na konserwację, opracowanie oraz digitalizację (nr 8), nie był realizowany w sposób zapewniający wykonanie tych prac w najbliższej perspektywie czasowej.

7. Spółka nie posiada bazy danych zawierającej pełną informację na temat zakresu posiadanych przez TVP S.A. praw do wyprodukowanych przez nią lub zakupionych materiałów audiowizualnych, o co wniosła NIK w wystąpieniu pokontrolnym (wniosek nr 9).

Zarząd Spółki dopiero w dniu 29 grudnia 2010 r. podjął uchwałę Nr 900/2010 w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania założeń strategicznych procesu utworzenia i funkcjonowania Biblioteki Praw. Termin zakończenia pierwszego etapu tworzenia Biblioteki został przewidziany na dzień 31 października 2011 r., a przewidziane koszty jego realizacji w kwocie 226,0 tys. zł, według stanu na dzień 24 października 2011 r. wyniosły 109,7 tys. zł, tj. 48,5%. Termin wdrożenia drugiego etapu prac został uzależniony od przyjęcia przez Zarząd Spółki raportu z realizacji etapu pierwszego. Jednostkami organizującymi projekt są: Biuro Wymiany Krajowej i Międzynarodowej, Ośrodek Dokumentacji Zbiorów Programowych, Ośrodek TVP Technologie oraz Biuro Planowania i Kontrolingu. Brak bazy danych w ww. zakresie ogranicza możliwości pozyskiwania przychodów z tytułu odpłatnego ich udostępniania kontrahentom zewnętrznym, a zaniechania, powodujące utratę możliwości uzyskania przychodów, są niegospodarne.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli ponownie wniosła o:

- 1) uwzględnianie w planach finansowych jednostek organizacyjnych Spółki posiadających zbiory archiwalne środków na konserwację, opracowanie oraz digitalizację,***
- 2) stworzenie bazy danych zawierającej informacje o prawach do audycji zakupionych lub wyprodukowanych przez TVP S.A.***

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował m.in., że:

- 1) ograniczenie prac nad zbiorami archiwalnymi, mimo dużych potrzeb i powinności statutowych Spółki w ww. zakresie, wynika ze skrajnie trudnej sytuacji finansowej TVP S.A. Spółka czyni starania w celu pozyskania dodatkowych środków finansowych, które pozwoliłyby na znaczne przyspieszenie cyfryzacji i opracowania zasobów archiwalnych,***
- 2) obecnie trwają prace przygotowawcze dotyczące realizacji etapu 2. „Biblioteki Praw”, którego czas realizacji przewidziano na sześć miesięcy. Celem ww. projektu będzie: opracowanie procedur, strategii działania i zakresu współpracy jednostek organizacyjnych celem uzupełnienia modułu „Biblioteka Praw” o informacje o wszystkich posiadanych przez Spółkę prawach do utworów audiowizualnych wyprodukowanych przez Spółkę lub przez nią zakupionych z umów zawartych po 1 stycznia 2012 r., opracowanie strategii dostępu do bazy, opracowanie „Instrukcji użytkowania Biblioteki Praw”, przeprowadzenie szkoleń dotyczących zasad korzystania z systemu SZarp, dalsze poszukiwanie umów archiwalnych, których nie odnaleziono w ramach projektu „Biblioteka Praw – etap 1”.***

3.3 Nadzór nad oddziałami terenowymi TVP S.A.

W Spółce nie zostały opracowane i wdrożone zasady nadzoru nad Oddziałami Terenowymi Spółki (OTV), o co wnioskowała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z 2009 r. (wniosek nr 7).

Zarząd Spółki TVP S.A. w dniu 13 listopada 2009 r. podjął uchwałę nr 659/2009 w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Zarządu TVP S.A. ds. opracowania Koncepcji funkcjonowania Oddziałów Terenowych TVP S.A. (Koncepcja). Do zakresu działania Pełnomocnika należało przedstawienie Zarządowi do dnia 26 listopada 2009 r. Koncepcji, zawierającej m.in.: określenie funkcji (modeli) produkcyjnych i programowych OTV, określenie kierunków programowych, w tym wspólnej polityki programowej i zakupowej, zmierzającej do podniesienia poziomu oferty programów regionalnych, weryfikację zasad rozliczeń wewnętrznych między OTV a Zakładem Głównym, określenie przyszłej

roli OTV w TVP S.A. Opracowany dokument, który został przedłożony Zarządowi w dniu 19 stycznia 2010 r., otrzymał klauzulę „Tajemnica przedsiębiorstwa”.

Na posiedzeniu w dniach 25 i 26 stycznia 2010 r. Zarząd Spółki rozpatrzył sprawę i podjął Uchwałę Nr 38/2010 w sprawie powołania Projektu, wyznaczenia Właściciela Biznesowego oraz powołania Zespołów Projektowych do realizacji projektu „Opracowanie koncepcji funkcjonowania metropolitaro – producenckich Oddziałów Terenowych TVP S.A.” (*Projekt*). Celem *Projektu* było stworzenie, w oparciu o tzw. model metropolitaro-producencki, opracowany przez Pełnomocnika Zarządu, koncepcji funkcjonowania Oddziałów Terenowych TVP S.A., która w przypadku uzyskania pozytywnej opinii Zarządu Spółki miała zostać wdrożona w formie odrębnego programu.

Zarząd Spółki TVP S.A. w dniu 18 maja 2010 r. podjął uchwałę²⁸, na mocy której odwołano Pełnomocnika Zarządu TVP S.A. ds. opracowania koncepcji funkcjonowania Oddziałów Terenowych TVP S.A. oraz zobowiązano do przekazania wyników jego prac Zespołowi ds. restrukturyzacji, a Właściciela Biznesowego *Projektu* do przekazania zadań do ww. Zespołu.

W dniu 16 grudnia 2010 r. Zarząd Spółki TVP S.A. podjął uchwałę Nr 874/2010 w sprawie wprowadzenia zasad oceny Oddziałów Terenowych TVP S.A., określającą zasady i kryteria ich regularnej oceny (raz na kwartał). Zgodnie z § 8 ww. uchwały wyniki uzyskane na podstawie systematycznie prowadzonej oceny Oddziałów Terenowych miały na celu weryfikację efektywności ich funkcjonowania i ocenę wyników danego Oddziału na tle pozostałych Oddziałów Terenowych oraz wykorzystanie tych danych we wdrażanym wówczas systemie *Zarządzania przez Cele*. System ten został jednak zawieszony w 2011 r., a planowana integracja obu wspomnianych narzędzi zarządczych nie została dotychczas przeprowadzona.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła o opracowanie i wdrożenie zasad współpracy i nadzoru nad Oddziałami Terenowymi Spółki.

W odpowiedzi Prezes Zarządu TVP S.A. poinformował, że przyjęty przez Zarząd Spółki dokument pn. „Strategia Spółki na lata 2012 – 2015” obejmuje Telewizję Regionalną, której rola została szczegółowo opisana w Funkcjonalnej Strategii Oddziałów Terenowych TVP S.A., stanowiącej załącznik do wskazanego dokumentu. Określa ona cele, zadania i organizację Oddziałów Terenowych, założenia programowe, ekonomiczne aspekty funkcjonowania oraz bazy technicznej. Ponadto jeden z członków Zarządu sprawuje jednocześnie nadzór i koordynację nad funkcjonowaniem wszystkich Oddziałów Terenowych, co zapewnia spójne i skoordynowane zarządzanie tymi jednostkami.

²⁸ Nr 375/2010 w sprawie uchylecia lub zmiany niektórych wewnętrznych aktów prawnych oraz zobowiązań wobec dyrektorów jednostek organizacyjnych.

1. Przy opracowaniu tematyki i metodyki przedmiotowej kontroli wykorzystano wystąpienie pokontrolne NIK z dnia 15 października 2009 r. (KNO 410-02-01/2009), skierowane do p.o. Prezesa Zarządu Spółki, po kontroli przeprowadzonej w Spółce w 2009 r. na wniosek Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP w zakresie realizacji nadawcy publicznego oraz gospodarowania mieniem przez Telewizję Polską S.A. w latach 2007–2009 (I półrocze) oraz *Informację o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A. z 2009 r.* (nr ewid.:160/2009/P/09/071/KNO).

Protokół kontroli został podpisany w dniu 14 grudnia 2011 r. i w tym samym dniu w Spółce została zorganizowana narada pokontrolna.

W związku z kontrolą zasięgnięto informacji w trybie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK w Ministerstwie Skarbu Państwa oraz w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji.

Wystąpienie pokontrolne NIK skierowano do Prezesa Zarządu Telewizji Polskiej S.A., który w dniu 6 marca 2012 r. udzielił odpowiedzi na ww. wystąpienie.

2. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe, tj. finansowe rezultaty kontroli w łącznej kwocie 2.823,3 tys. zł, na którą składają się finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości, w tym:

- 1) kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa – 1.915,9 tys. zł [str. 18, 19],
- 2) kwoty wydatkowane w następstwie działań z naruszeniem prawa – 907,4 tys. zł [str. 18].

Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

Charakterystyka stanu prawnego

Podstawowym aktem prawnym regulującym funkcjonowanie jednostek radiofonii i telewizji w Polsce jest ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji²⁹, zwana dalej ustawą o radiofonii i telewizji. Zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, telewizję publiczną tworzy spółka „Telewizja Polska – Spółka Akcyjna” zawiązana w celu tworzenia i rozpowszechniania ogólnokrajowych programów I, II, i TV Polonia oraz regionalnych programów telewizyjnych.

Organizację i funkcjonowanie spółek handlowych, w tym jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, reguluje ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (ksh)³⁰. Spółka akcyjna posiada osobowość prawną, którą uzyskuje z chwilą wpisu do rejestru (art. 12 ksh). Spółkom akcyjnym poświęcony jest Dział II Tytułu III ksh. Organami spółki akcyjnej są: zarząd, rada nadzorcza oraz walne zgromadzenie. Zgodnie z art. 303 § 1 ksh, w spółce jednoosobowej jedyny akcjonariusz wykonuje wszystkie uprawnienia walnego zgromadzenia (ustawa o radiofonii i telewizji w art. 29 ust. 1 stanowi, że w walnym zgromadzeniu Skarb Państwa reprezentowany jest przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa). Prowadzenie spraw spółki oraz jej reprezentowanie należy, w myśl art. 368 § 1 ksh, do zarządu, a z art. 371 § 1 ksh wynika, że w przypadku zarządu wieloosobowego, wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do prowadzenia spraw spółki, chyba że statut stanowi inaczej (co wymaga powzięcia przez zarząd uchwały).

Wymienione na pierwszym miejscu wśród zadań jednostek radiofonii i telewizji dostarczanie informacji ma służyć realizacji konstytucyjnego prawa obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne (art. 61 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.)³¹.

W świetle przepisów ustawy o radiofonii i telewizji, szczególny status posiada publiczna radiofonia i telewizja, której dotyczy odrębny (4) rozdział ustawy. Na publiczną telewizję ustawodawca nałożył szczególne zadania i obowiązki w interesie publicznym, w tym obowiązek realizacji misji publicznej, w szczególności poprzez tworzenie i rozpowszechnianie programów, do których - w myśl art. 21 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji – odnoszą się szczególne wymogi i standardy dotyczące ich treści oraz funkcji.

Jednocześnie, poprzez uregulowanie zawarte w art. 22 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, z którego wynika, że organy państwowe mogą podejmować decyzje w sprawach działalności jednostek publicznej radiofonii i telewizji tylko w przypadkach przewidzianych ustawami, ustawodawca zagwarantował samodzielność tym jednostkom.

Przychody TVP S.A. stanowią wpływy pochodzące z opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w ich uiszczeniu oraz kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, z obrotu prawami do audycji, z reklam i audycji sponsorowanych, z innych źródeł (art. 31 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji). Przychodami TVP S.A. mogą być również dotacje z budżetu państwa (art. 31 ust. 2).

²⁹ Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226, ze zm.

³⁰ Dz. U. Nr 94, poz. 1037, ze zm.

³¹ Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.

Zgodnie z art. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych³², w celu umożliwienia realizacji misji publicznej przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji, pobiera się opłaty abonamentowe za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych. Obowiązek uiszczania opłaty abonamentowej powstaje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano rejestracji odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego (art. 2 ust. 3 ustawy).

Stosownie do art. 8 ust. 2 ww. ustawy, sposób podziału ww. wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w tym minimalny udział terenowych oddziałów TVP S.A., ustala corocznie, nie później niż do dnia 30 czerwca na następny rok kalendarzowy, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT). Na podstawie ustalonego sposobu podziału wpływów abonamentowych, Przewodniczący KRRiT przekazuje zaliczkowo jednostkom publicznej radiofonii i telewizji środki na realizację misji pochodzące z wpływów abonamentowych (art. 8 ust. 3 ww. ustawy).

Wpływy pochodzące z opłat abonamentowych są przeznaczane wyłącznie na realizację przez nadawców publicznej radiofonii i telewizji misji publicznej, w wysokości nieprzekraczającej wydatków ponoszonych w związku z realizacją tej misji (art. 8 ust. 1).

Artykuł 31a ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji nakłada na TVP S.A. obowiązek określenia w dokumentacji opisującej przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, w tym w zakładowym planie kont, sposób zapewniający ujęcie w księgach rachunkowych przychodów i związanych z nimi kosztów odrębnie w odniesieniu do działalności polegającej na realizacji misji publicznej, a także metod przypisywania kosztów i przychodów do poszczególnych rodzajów prowadzonej działalności.

Spółka zobowiązana jest do stosowania zasad rachunkowości określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.³³

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach³⁴, państwowy zasób archiwalny tworzą materiały archiwalne powstałe i powstające w wyniku działalności m.in. organów państwowych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych. Materiały archiwalne udostępniane są – co do zasady – po upływie 30 lat od ich wytworzenia (art. 17 ust. 1 ww. ustawy).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 lipca 2008 r. w sprawie określenia szczególnych wypadków i trybu wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych³⁵ przewiduje jednak możliwość wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych w uzasadnionych przypadkach.

Prawa i obowiązki pracowników i pracodawców określa ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy³⁶, zwana dalej Kp.

Kwestię rozwiązania stosunku pracy regulują przepisy art. 30-43 oraz 52-55 Kp. Odrębną podstawę prawną rozwiązania stosunku pracy stanowi ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników³⁷.

³² Dz. U. Nr 85, poz. 728, ze zm.

³³ Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 1223, ze zm.

³⁴ Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698, ze zm.

³⁵ Dz. U. Nr 156, poz. 970.

³⁶ Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.

³⁷ Dz. U. Nr 90, poz. 844, ze zm.

Zasady nadzoru właścicielskiego nad TVP S.A. określa ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa³⁸, której zakres podmiotowy obejmuje państwowe osoby prawne, przez które w myśl art. 1a ustawy należy rozumieć inną niż Skarb Państwa jednostkę organizacyjną, posiadającą osobowość prawną, której mienie jest w całości mieniem państwowym. Zgodnie z art. 2 pkt 5 lit. a ww. ustawy, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa (Minister Skarbu Państwa) wykonuje uprawnienia wynikające z praw majątkowych Skarbu Państwa, w szczególności w zakresie praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa, łącznie z wynikającymi z nich prawami osobistymi. Jednym z podstawowych instrumentów nadzoru właścicielskiego, wynikającym z art. 5 pkt 2 ww. ustawy, jest powoływanie i odwoływanie przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa członków organów państwowych osób prawnych, jednak w przypadku TVP S.A., z uwagi na szczególne przepisy ustawy o radiofonii i telewizji, Minister Skarbu Państwa nie posiada kompetencji w tym zakresie.

Z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁹ wynika, że przy zawieraniu odpłatnych umów, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, TVP S.A. jest obowiązana stosować przepisy tej ustawy. Obowiązek stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych ma zapewnić przejrzystość i konkurencyjność prowadzonych postępowań, równe traktowanie wykonawców oraz racjonalne wydatkowanie środków przez TVP S.A. Jednak stosownie do art. 4 pkt 3 lit. g, ustawy nie stosuje się w przypadku nabycia, przygotowania, produkcji lub koprodukcji materiałów programowych przeznaczonych do emisji m.in. w telewizji.

Uwarunkowania ekonomiczne i organizacyjne

1. Telewizja Polska S.A. jest jednoosobową spółką akcyjną Skarbu Państwa, zawiązaną w dniu 31 grudnia 1993 r. przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa i działa na podstawie ustawy o radiofonii i telewizji, ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych i Statutu Spółki. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 lipca 2009 r. do 14 listopada 2011 r. obowiązywały statuty: z dnia 15 marca 2007 r., z dnia 11 marca 2011 r. z dnia 8 czerwca 2011 r. Zgodnie z § 11 ww. statutów organami Spółki są: Zarząd Spółki, Rada Nadzorcza oraz Walne Zgromadzenie.

Sprawy Spółki prowadzi reprezentujący ją Zarząd, któremu przewodniczy Prezes Zarządu. Zgodnie z § 12 ust. 1 statutu z dnia 11 marca 2011 r. Zarząd Spółki liczy od jednej do trzech osób (poprzednio od jednej do pięciu osób). Do kompetencji Zarządu należy prowadzenie spraw Spółki z wyjątkiem spraw zastrzeżonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych, ustawy o radiofonii i telewizji, Statutu Spółki oraz do kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza Spółki sprawuje nadzór nad działalnością całości Spółki.

Od dnia 1 lipca 2009 r. r. do czasu powołania Zarządu na VI kadencję, tj. 6 maja 2011 r., na stanowisku Prezesa Zarządu lub. p.o. Prezesa Zarządu wystąpiły sześciokrotne zmiany osobowe w pełnieniu tej funkcji na skutek zawieszania w czynnościach przez Radę Nadzorczą Spółki.

W skład przedsiębiorstwa Spółki wchodził Zakład Główny (w skład którego wchodzi 28 jednostek organizacyjnych) i szesnaście Oddziałów Terenowych (OTV)⁴⁰.

³⁸ Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.

³⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm.

⁴⁰ OTV w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gorzowie Wielkopolskim, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Opolu, Olsztynie, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu.

W latach 2009 (II półrocze) – 2011 do czasu zakończenia kontroli (10 listopada) TVP S.A. rozpowszechniała drogą naziemną programy: TVP1, TVP2 oraz 16 programów regionalnych pod wspólną nazwą TVP INFO, programy satelitarne dla odbiorców za granicą TV Polonia i TV Białoruś, satelitarne programy telewizyjne o charakterze wyspecjalizowanym: TVP Kultura, TVP Sport, TVP Historia, TVP HD, a od 6 grudnia 2010 r. TVP Seriale oraz dostępny w Internecie od 16 czerwca 2011 r. Kanał TVP Parlament.

2. W okresie 2009 (II półrocze) – 2011 (I półrocze) dokonano czterech zmian Regulaminu organizacyjnego Spółki (Regulamin organizacyjny z dnia 12 maja 2009 r. był zmieniany uchwałami Zarządu z dnia: 14 lipca 2009 r., 29 stycznia 2010 r.; 27 lipca 2010 r. i 5 stycznia 2011 r.).

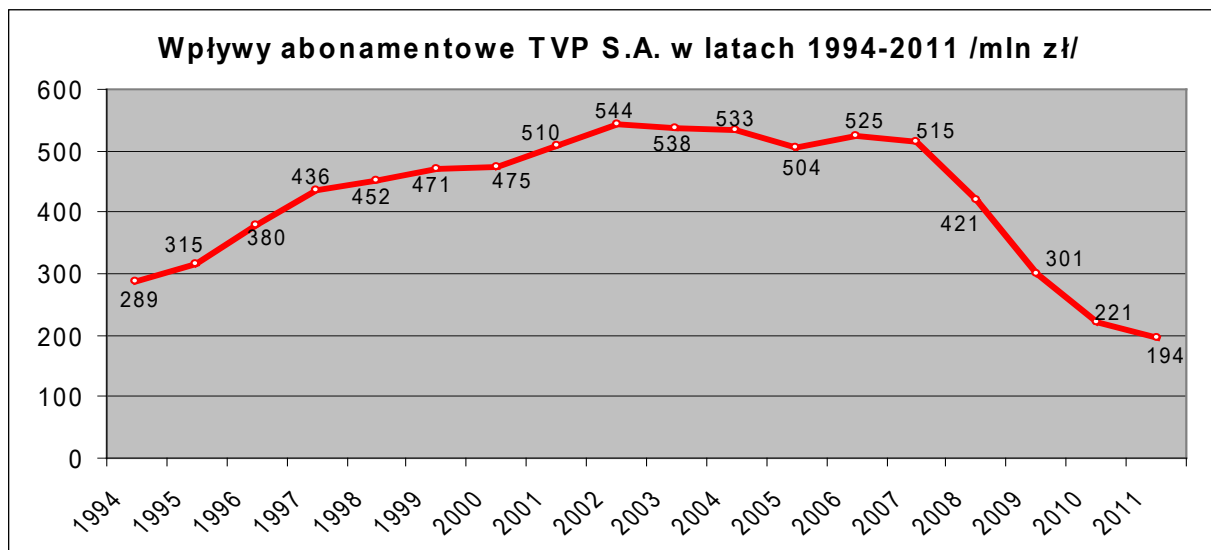
W badanym okresie liczba jednostek organizacyjnych tworzących Zakład Główny wynosiła:

- 1) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 12 maja 2009 r. - 31 jednostek;
- 2) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 14 lipca 2009 r. - 22 jednostki (w porównaniu do Regulaminu z 12 maja 2009 r. pozostawiono nazwy 19 jednostek, a dokonano zamian wprowadzając trzy jednostki: Centrum Programów Wyspecjalizowanych i dla odbiorców za granicą, Biuro Technologii, Inwestycji i Zakupów, Biuro Zarządzania Programem i Marketingiem)
- 3) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 29 stycznia 2010 r. – 28 jednostek (w porównaniu do Regulaminu z 14 lipca 2009 r. pozostawiono nazwy 10 jednostek);
- 4) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 27 lipca 2010 r. – 26 jednostek (w porównaniu do Regulaminu z 29 stycznia 2010 r. zmieniono nazwę jednej jednostki – Biuro Technologii na Ośrodek – TVP Technologie a zlikwidowano Ośrodek Informatyki i Telekomunikacji oraz Ośrodek Emisji i Reemisji);
- 5) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 5 stycznia 2011 r. – 28 jednostek (w porównaniu do Regulaminu z 27 lipca 2010 r. wprowadzono dwie nowe jednostki: Biuro Planowania i Kontrolingu oraz Ośrodek Szkolenia i Rozwoju – Akademia Telewizyjna).

3. Na sytuację ekonomiczno-finansową Spółki istotny wpływ ma spadek wpływów abonamentowych.

Wykres nr 3

Wpływy abonamentowe TVP S.A.

Źródło: Protokół kontroli NIK Telewizji Polskiej S.A. z dnia 14 grudnia 2011 r.

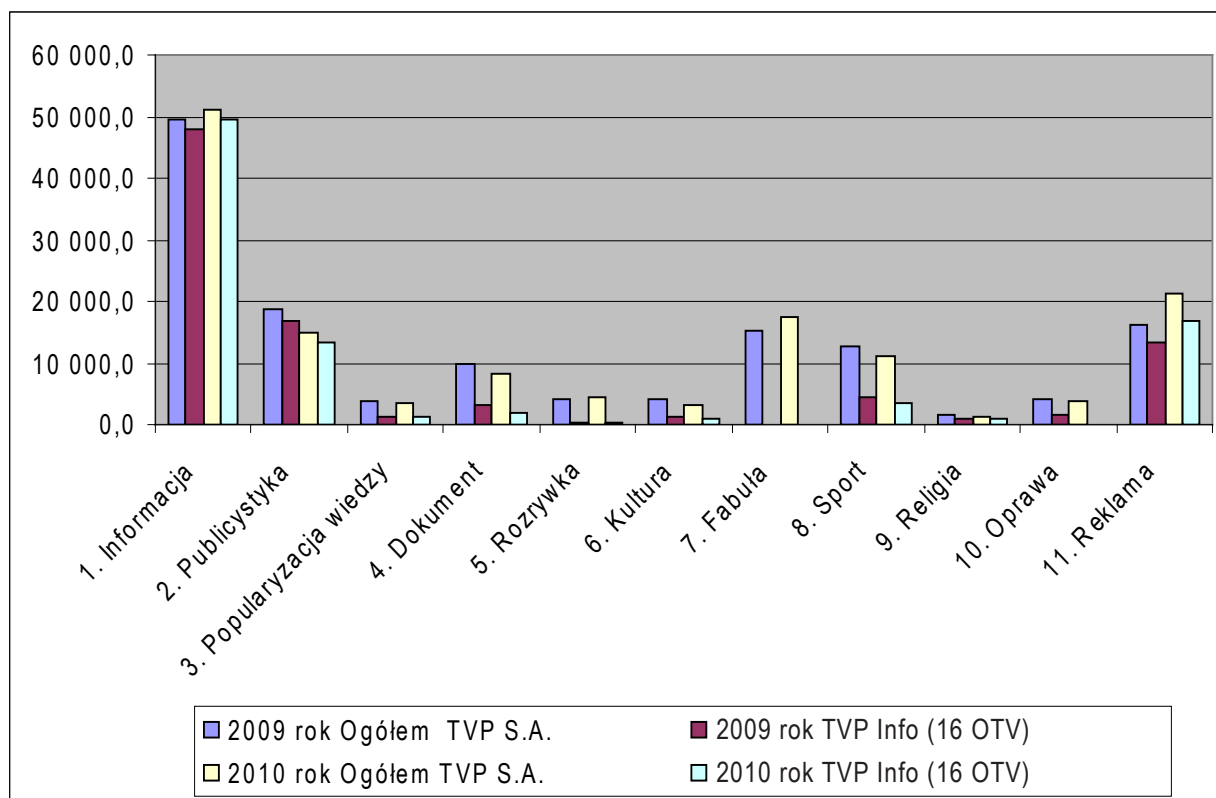
W celu zrekompensowania coraz niższych przychodów z tytułu opłat abonamentowych, Spółka zwiększała m.in. czas emisji płatnych elementów programu, a przede wszystkim reklam. W 2010 r. Programy Spółki (TVP1, TVP2, TV Polonia, TVP Kultura, TVP Historia, TVP Sport, TVP HD, TVP Seriale i TVP Regionalna -16 OTV) wyemitowały ogółem 21.151,8 godzin reklam, tj. o 5.015,4 godzin (o 31,1%) więcej w porównaniu do roku poprzedniego, a w strukturze programowej ich emisja stanowiła w 2009 r. 11,5%, a w 2010 r. 15,1% (o 3,6 pkt. proc. więcej). Wzrost czasu wyemitowanych reklam w Programie 1 TVP S.A. w 2010 r. w stosunku do 2009 r. wynosił 32,4%, a w Programie 2 – 8,1%⁴¹.

⁴¹ Wzrost czasu emisji reklam w analogicznym okresie wynosił: w TVN - 6,5%, Polsat – 5,2%, (wg danych z Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 r. – opracowanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji).

Strukturę wyemitowanych programów TVP S.A. ogółem i TVP Info (16 OTV) w latach 2009–2010 przedstawia poniższy wykres nr 4.

Wykres nr 4

Struktura wyemitowanych programów TVP S.A. ogółem i Oddziałów Terenowych w latach 2009-2010

Źródło: Dane TVP S.A. uzyskane w trakcie prowadzonej w 2011 r. kontroli NIK.

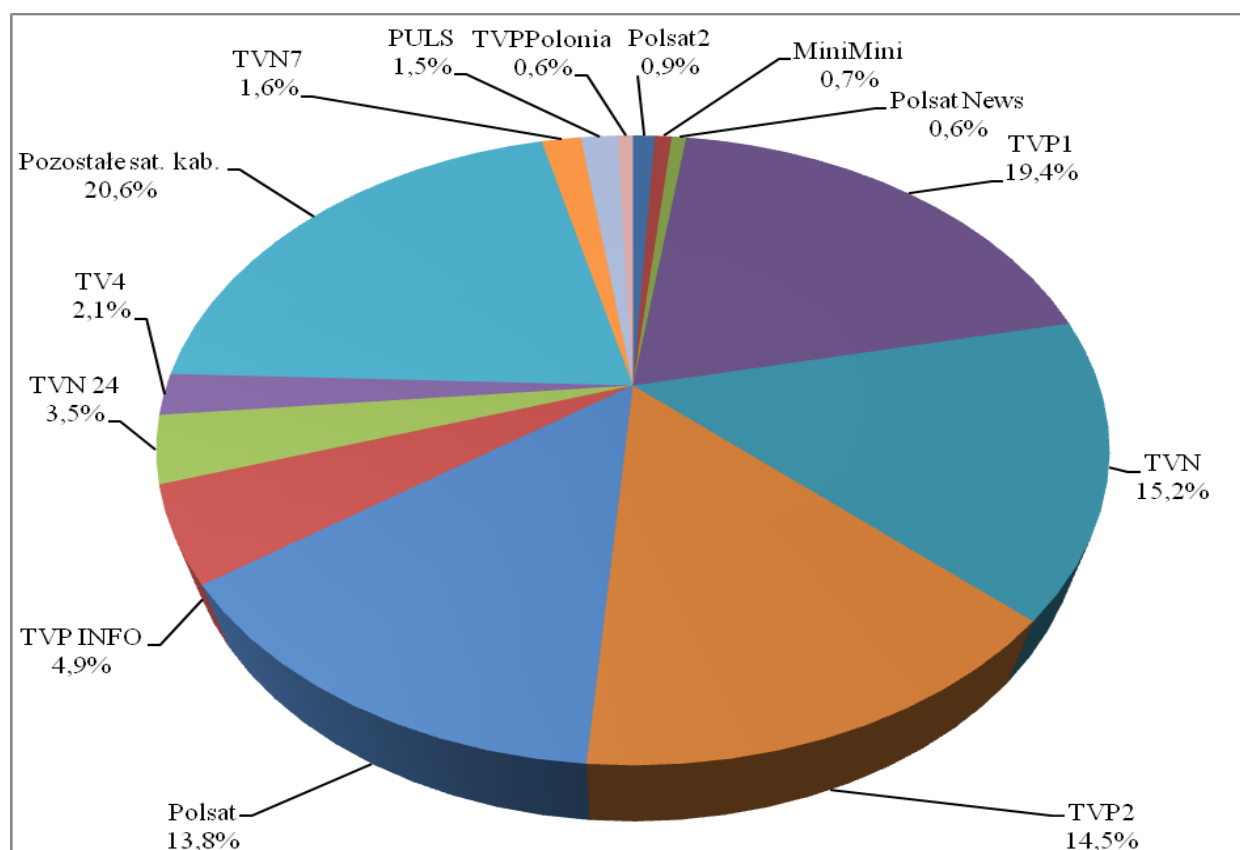
4. Wyniki badań polskiego rynku mediów⁴² wskazują, że w 2010 roku oglądanie wszystkich naziemnych programów telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, TVP INFO, TV Polsat, TVN, TV 4, Puls) zajmowało widzom łącznie 71,5% czasu przeznaczanego na oglądanie programu telewizyjnego, podczas gdy w 2009 roku było to 74,6% (spadek o 3,1 punktu), w 2008 roku – 78,4% (spadek o 3,8 punktu proc. rok do roku), w 2007 roku – 82% (spadek o 3,6 punktu proc.). Oznacza to, że w ostatnich trzech latach łączny udział naziemnych telewizji w Polsce zmniejszył się o ponad 10 punktów procentowych. Sytuacja w tej grupie programów nie jest jednorodna. Analiza udziałów wszystkich naziemnych programów pokazała, że malały udziały największych programów o charakterze uniwersalnym (TVP1, TVP2, TVN, Polsat), natomiast wzrosły odnotowały takie programy, jak TVP INFO, PULS czy TV 4.

⁴² Źródło: Informacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku opublikowana na stronie internetowej <http://www.krrit.gov.pl>; wyniki zostały sporządzone na podstawie badań Nielsen Audience Measurement na reprezentatywnej próbie ludności Polski powyżej czwartego roku życia.

Podział rynku telewizyjnego w 2010 r. przedstawia wykres nr 5.

Wykres nr 5

Podział rynku telewizyjnego w 2010 roku

*w kategorii pozostałe satelitarne kablowe mieszczą się programy, których udział nie przekroczył 1% z wyjątkiem Disney Channel (1,2%), którego nie wyszczególniono odrębnie ze względu na brak polskiej koncesji.

Źródło: Informacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku (str. 83)

W 2010 r. największe stacje naziemne TVP 1, TVP 2, TVN i Polsat zajmowały łącznie 62,9 %, tj. o ponad 4 pkt. proc. mniej w porównaniu do roku poprzedniego. Na resztę programów przypadało 37,1%, tj. o więcej o 4,1 pkt. proc. niż w 2009 r. i o 8,6 pkt. proc. niż w 2008 r.

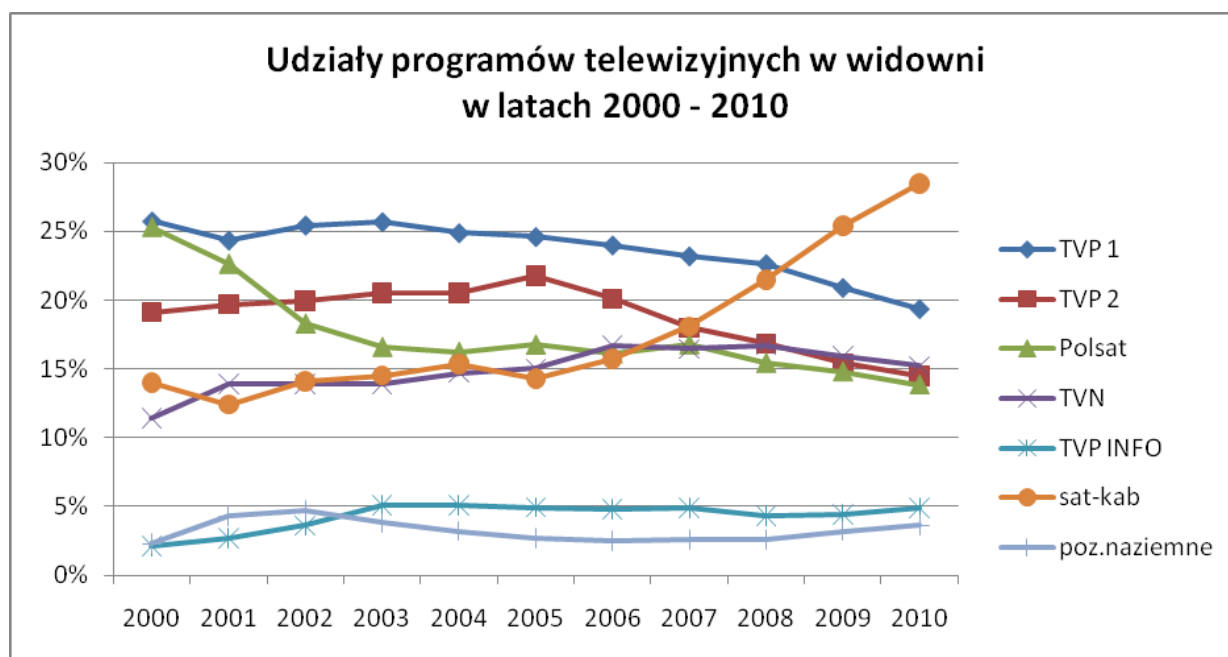
Do sektora publicznego w 2010 roku łącznie (TVP 1, TVP 2, TV Polonia, TVP INFO, TVP Kultura, TVP Sport) należało 39,8% rynku, tj. 2 pkt. proc. mniej niż przed rokiem. Z analizy udziałów telewizji publicznej w poprzednich latach wynika, że jest to kontynuacja tendencji spadkowej. W 2009 roku do telewizji publicznej należało 41,8% rynku, a w 2008 roku – 44,1%. Dla porównania w 2006 roku sektor publiczny zajmował połowę rynku. Zmniejsza się przy tym udział widowni programów ogólnopolskich, rośnie natomiast zainteresowanie programem informacyjnym TVP INFO. Na poziomie 2009 roku, po wzroście w roku poprzednim, pozostawały udziały kanałów tematycznych TVP Kultura oraz TVP Sport.

5. Udział Programu 1 TVP SA w widowni zmniejszył się w stosunku do 2009 roku o 1,6 pkt. proc. Średnio Program 1 TVP SA oglądało prawie 53,6% Polaków, poświęcając mu godzinę 27 min. dziennie. Udział w widowni TVP 2 zmniejszył się o 0,9 pkt. proc. w stosunku do 2009 roku. W 2009 roku program ten oglądało 48,8% Polaków przez średnio godzinę 12 minut dziennie. Udział TVP INFO w rynku

wyniósł 4,9% i zwiększył się o 0,5 punktu procentowego w stosunku do 2009 roku. W analizowanym okresie TVP INFO oglądało średnio 27,6% Polaków przez ok. 44 minuty dziennie. Należy podkreślić, że na tym samym poziomie utrzymuje się zainteresowanie programami tematycznymi TVP Kultura i TVP Sport. Programy te odnotowały, podobnie jak wcześniej, po 0,2% udziału w widowni telewizyjnej. Udział TVP Polonia w widowni telewizyjnej w 2010 roku wyniósł 0,6% i zmniejszył się o 0,1 punktu procentowego w stosunku do roku ubiegłego. Program ten miał 8,9% widowni. Widzowie poświęcali na jego oglądanie średnio 17 minut w ciągu doby.

Wykres nr 6

Tendencje rozwoju nadawców telewizyjnych (udział w widowni) w latach 2000 – 2010

Źródło: Informacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku (str. 84 - 85)

Wykaz osób odpowiedzialnych za skontrolowaną działalność

1. Prezesi Zarządu TVP S.A.

- Juliusz Braun – Prezes Zarządu TVP S.A. od dnia 6 maja 2011 r., który od dnia 6 kwietnia 2011 r. do dnia 5 maja 2011 r. – oddelegowany był przez Radę Nadzorczą - jako jej członek - do czasowego pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu.

Poprzednio stanowisko Prezesa Zarządu zajmowali:

- Piotr Farfał – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu od dnia 19 grudnia 2008 r. do dnia 19 września 2009 r.,
- Bogusław Szwedo – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu od dnia 19 września 2009 r. do dnia 3 listopada 2009 r. oddelegowany przez Radę Nadzorczą - jako jej przewodniczący - do czasowego pełnienia obowiązków,
- Tomasz Szatkowski – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu TVP S.A. od dnia 3 listopada 2009 r. do dnia 19 grudnia 2009 r. oddelegowany przez Radę Nadzorczą - jako jej członek - do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu i pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu,
- Romuald Orzeł – Prezes Zarządu TVP S.A. od dnia 19 grudnia 2009 r. do dnia 26 sierpnia 2010 r. oraz od dnia 28 lutego 2011 r. do dnia 3 marca 2011 r., który był zawieszony w czynnościach przez Radę Nadzorczą w okresach: od 27 sierpnia 2010 r. do 27 lutego 2011 r. oraz od 3 marca 2011 r. do 31 sierpnia 2011 r.,
- Włodzimierz Ławniczak – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu TVP S.A. od dnia 27 sierpnia 2010 r. do 7 stycznia 2011 r., który od 19 grudnia 2009 r. był członkiem Zarządu Spółki,
- Bogusław Piwowar – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu TVP S.A. od dnia 10 grudnia 2010 r. do dnia 2 marca 2011 r. oddelegowany przez Radę Nadzorczą - jako jej wiceprzewodniczący - do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu i pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu.

2. Członkowie Zarządu Spółki

- Małgorzata Wiśnicka – Hińcza – od dnia 19 września 2009 r. do dnia 19 grudnia 2009 r. – w ramach oddelegowania członka Rady Nadzorczej Spółki,
- Paweł Paluch – od dnia 19 grudnia 2009 r. do dnia 6 maja 2011 r., który od dnia 3 marca 2011 r. do dnia 6 maja 2011 r. był zawieszony w wykonywaniu czynności przez Radę Nadzorczą,
- Przemysław Tejkowski - od dnia 19 grudnia 2009 r. do dnia 6 maja 2011 r., który od dnia 3 marca 2011 r. do dnia 6 maja 2011 r. był zawieszony w wykonywaniu czynności przez Radę Nadzorczą,
- Bogusław Piwowar – od dnia 6 maja 2011 r. do dnia 14 lipca 2011 r., który jako wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Spółki został oddelegowany do pełnienia funkcji członka Zarządu, a od 15 lipca 2011 r. powołany na to stanowisko przez KRRiT,
- Marian Zalewski – od dnia 6 maja 2011 r. – powołany na to stanowisko przez KRRiT.

Struktura przychodów i kosztów działalności TVP S.A.

L.p.	Wyszczególnienie	2009		2010		I półrocze 2011	
		w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł.	struktura (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Przychody ogółem, w tym:	1 778 871	100	1 812 118	100	821 325	100
1a.	Środki otrzymane z KRRiT	300 579	17	221 472	12	99 223	12
1b.	Dotacje budżetowe	34 286	2	31 527	2	4 581	1
1c.	Wpływy z reklamy i sponsoringu	1 213 971	68	1 254 405	69	606 414	74
1d.	Przychody pozostałe	230 035	13	304 714	17	111 107	13
2.	Koszty ogółem, w tym:	1 957 465	100	1 819 393	100	863 363	100
2.1.	Koszty dotyczące realizacji misji publicznej	1 738 591	100	1 620 203	100	813 564	100
2a.	Amortyzacja ogółem	318 779	16	290 218	16	165 460	19
2aa.	Amortyzacja związana z realizacją misji publicznej	316 714	18	288 626	18	164 634	20
2b.	Wynagrodzenia	542 035	28	447 156	25	219 858	25
2bb.	Wynagrodzenia związane z realizacją misji publicznej	513 151	30	419 423	26	206 896	26
2c.	Świadczenia dla pracowników	72 131	4	62 463	3	32 825	4
2cc.	Świadczenia dla pracowników związane z realizacją misji publicznej	67 503	4	58 289	3	30 702	4
2d.	Usługi obce	379 286	19	347 984	19	179 259	21
2dd.	Usługi obce związane z realizacją misji publicznej	331 287	19	272 296	17	156 772	19
2e.	Podatki i opłaty	35 220	2	45 100	2	20 133	2
2ee.	Podatki i opłaty związane z realizacją misji publicznej	31 837	2	40 978	2	17 957	2
2f.	Zużycie materiałów i energii	288 213	15	273 129	15	119 439	14
2ff.	Zużycie materiałów i energii związane z realizacją misji publicznej	281 471	16	268 277	17	117 261	14
2g.	Pozostałe koszty ogółem	321 801	16	353 343	19	126 389	15
2gg.	Pozostałe koszty związane z realizacją misji publicznej	196 628	11	272 313	17	119 342	15
3.	Wynik brutto	-178 594		-7 275		-42 038	
3a.	Wynik brutto związany z realizacją misji publicznej	-1 403 726		-1 367 204		-709 760	
4.	Wynik netto	-205 574		7 724		-42 038	
4b.	Wynik netto związany z realizacją misji publicznej	-1 403 726		-1 367 204		-709 760	

Przepływy środków pieniężnych Spółki (w tys. zł)

L.p.	Tytuł	2008 r.	2009 r.	2010 r.	6 m - cy 2011 r.
A	Przepływy środków pieniężnych działalności operacyjnej				
I.	Zysk (strata) netto	100 510,3	(205 574,1)	7 724,4	(42 038,0)
II.	Korekty razem	168 639,3	405 263,6	269 638,5	24 357,0
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	269 149,6	199 689,5	277 362,9	(17 681,0)
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
I.	Wpływy	1 273,8	3 427,7	1 173,4	108,5
II.	Wydatki	433 072,7	318 049,1	189 339,1	101 911,7
III.	Przepływy netto z działalności inwestycyjnej	(431 798,9)	(314 621,4)	(188 165,7)	(101 803,2)
C.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
I.	Wpływy	6 550,6	1 416,7	4 621,5	4 581,1
II.	Wydatki	0,0	0,0	0,0	114,6
III.	Przepływy netto z działalności finansowej	6 550,6	1 416,7	4 621,5	4 466,5
D.	Przepływy pieniężne netto razem	(156 098,7)	(113 515,2)	93 818,7	(115 017,7)
E.	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	(156 092,6)	(113 523,5)	93 825,9	(115 016,6)
F.	Środki pieniężne na początek roku/okresu	311 837,7	155 745,0	42 229,8	136 048,5
G.	Środki pieniężne na koniec roku/okresu	155 739,0	42 229,8	136 048,5	21 030,8

Zatrudnienie w TVP S.A. według grup zawodowych

Wyszczególnienie	stan zatrudnienia na dzień							
	31.12.2009		31.12.2010		30.06.2011		30.09.2011	
	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
Administracja	848,81	857	834,63	843	766,7	771	754,28	759
Realizacja telewizyjna i filmowa	552,95	566	500,45	509	461,2	470	456,7	465
Dziennikarze honoraryjni	469,62	527	417,05	464	396,99	440	385,69	428
Kierownicy I, II i II stopnia	368,23	364	288,39	287	281,88	281	283,63	283
Realizacja techniczna	323,73	329	323,23	327	300,48	303	297,98	300
Ekonomiczno - finansowi	266,00	266	257,00	257	241,43	242	234,43	235
Pracownicy techniczni	275,30	275	260,05	263	260,3	262	257,55	259
Gospodarczy i obsługi	238,75	239	215,75	216	190,75	191	184,75	185
Dziennikarze motywacyjni	203,30	204	192,63	193	187,88	187	185,88	185
Realizacja audycji telewizyjnych	156,80	166	137,50	146	127,25	133	120,25	125
Emisja	155,00	155	147,00	147	139	139	139	139
Sprzedaż	114,50	116	125,75	129	122,35	124	124,1	126
Dyrektorzy i zastępcy dyrektora	90,00	90	84,00	84	88	88	91	91
Obsługa planu i budowy dekoracji	75,95	76	75,75	76	72,75	73	72,75	73
Konserwatorzy urządzeń telewizyjnych	56,60	57	53,60	54	52,35	53	51,35	52
Zarząd TVP	7,00	7	4,00	4	5	5	3	3
Doradcy Zarządu	5,75	6	4,75	5	3	5	2,75	6
Korespondenci zagraniczni	6,00	6	6,00	6	6	6	6	6
Pracownicy pomocniczy przy realizacji telewizyjnej i filmowej	1,50	2	1,50	2	1,5	2	1,5	2
RAZEM	4215,79	4308	3929,03	4012	3704,81	3775	3652,59	3722

Przeciętne wynagrodzenie w TVP S.A. według grup zawodowych (w złotych)

grupa zawodowa	2009	2010	I półrocze 2011
Administracja	4 801	4 399	4 494
Doradcy Zarządu	15 559	14 831	13 884
Dyrektorzy, zastępcy Dyrektora	18 756	18 217	17 932
Dziennikarze-honoraryjni	9 273	8 692	9 237
Dziennikarze-motywacyjni	6 337	5 866	5 956
Ekonomiczno-finansowa	4 819	4 301	4 339
Emisja	5 276	4 799	4 595
Gospodarczy i obsługa	2 970	2 739	2 627
Kierownicy kom. I, II, III	9 346	8 504	8 931
Konserwatorzy urządzeń telew.	5 556	4 948	4 863
Obsługa planu i budowa dekoracji	5 397	5 083	4 718
Pomoc-relizacji i opracowań film.	2 559	5 572	3 903
Realizacja audycji	12 426	9 971	10 520
Realizacja telewizyjna i filmowa	10 207	8 539	8 810
Realizacja techniczna	7 744	6 934	6 921
Sprzedaż	6 683	6 735	5 987
Techniczni	5 032	4 716	4 806
Zarząd	24 501	20 468	20 552
Ochrona zdrowia	4 750	0	0
Ogółem TVP S.A. bez korespondentów	7 320	6 599	6 645

Struktura gatunkowa Programów TVP S.A. i ich kategorie (w godzinach)

Rodzaj i kategoria programu	2009 rok		2010 rok		%	2011 rok (I półrocze)	
	Ogółem * TVP S.A.	TVP Info i Oddziały Terenowe	Ogółem* TVP S.A.	TVP Info i Oddziały Terenowe		Ogółem TVP S.A	TVP Info i Oddziały Terenowe
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Informacja	49.412,9	48.025,3	51.208,8	49.656,9	104	25.788,6	24.782
2. Publicystyka	18.837,1	16.950,1	15.052	13.348,4	80	8.138,3	7.104,1
3. Popularyzacja wiedzy	3.705,5	1.337,5	3.541	1.217,8	96	2.031,5	588
4. Dokument	9.765	3.093,8	8.326,2	1.760,8	85	4.932,1	1.395,9
a) reportaż	2.798,5	1.027,7	2.486,1	775,7	89	1.630,8	680,9
b) film dokumentalny	6.436,9	2.043	5.419,5	924,3	84	2.721,3	566,2
c) serial dok.	529,6	23,1	420,6	60,8	79	580	148,8
5. Rozrywka	4.028	473	4.456,1	332,6	111	2.813,1	109
a) muzyka rozrywkowa	1.759,8	90,5	2.079,8	168,5	118	1.070	51,8
b) audycje	1.509,1	362,6	1.623,1	145,6	108	1.017,5	44,4
c) teleturnieje	759,1	19,9	753,2	18,5	99	725,5	12,8
6. Kultura	4.261,5	1.389	3.092,7	953,7	73	1.969,9	540,3
a) publicystyka	3.448,1	1.367,3	2.284,4	937,6	66	1.576,8	536,6
b) teatr	226,8	0	109,1	0	48	97,5	0
c) muzyka pow.	586,6	21,7	899,2	16,1	153	295,6	3,7
7. Fabuła	15.189,7	29,3	17.435,6	13,8	115	15.821,8	0,7
a) film fabularny	7.013,5	0	7.788,9	5,1	111	5.776,7	0,7
b) serial fabularny	7.729	27,4	8.880,3	1,8	115	6.371,6	0
c) film animowany	123,8	0	139,7	0	113	130,3	0
d) serial animowany	578,2	0	470,1	6,9	81	464,1	0
e) sitcom	103,3	0	156,7	0	152	103,3	0
8. Sport	12.626,5	4.408,5	11.124,1	3.405,7	88	4.767,8	1.574,9
9. Religia	1.501	1.043,7	1.189,9	822,7	79	685,9	376,7
10. Oprawa	4.236	1.561,3	3.673,4	1.323	87	2.066,1	610,7
11. Reklama	16.136,4	13.327,6	21.151,8	16.692,5	131	14.440	10.334,2
Razem czas emisji	139.699,6	91.639,1	140.251,6	89.527,9	100	83.455,1	47.416,5

* Ogółem TVP zawiera – TVP1, TVP2, TV Polonia, TVP Kultura, TVP Historia, TVP Sport, TVP HD, TVP Seriale i TVP Regionalna (16 OTV).

Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Wiceprezes Rady Ministrów
6. Przewodniczący Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP
7. Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP
8. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
9. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP
10. Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP
11. Przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP
12. Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP
13. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Senatu RP
14. Minister Skarbu Państwa
15. Minister Finansów
16. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
17. Minister Sprawiedliwości
18. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
19. Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego
20. Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
21. Prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A.
22. Przewodniczący Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A.

Nr ewid. 69/K/11/008/KNO
KNO-4111-01-01/2011

Informacja o wynikach kontroli

**GOSPODAROWANIE MIENIEM
ORAZ REALIZACJA ZADAŃ
NADAWCY PUBLICZNEGO
PRZEZ TELEWIZJĘ POLSKĄ S.A.**

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu
Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego:
Grzegorz Buczyński

Akceptuję:
Wojciech Misiąg

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:
Jacek Jezierski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli
dnia maja 2012

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	5
2.1. Ocena kontrolowanej działalności	5
2.2. Uwagi i wnioski.....	6
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	8
3.1. Gospodarowanie mieniem TVP S.A.....	8
3.1.1. Opracowanie strategii rozwoju TVP S.A.....	8
3.1.2. Sytuacja ekonomiczno - finansowa TVP S.A.....	9
3.1.3. Zatrudnienie, wynagrodzenie oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników TVP S.A.....	14
3.1.4. Udzielanie zamówień publicznych.....	19
3.2. Realizacja zadań nadawcy publicznego	21
3.3. Nadzór nad oddziałami terenowymi TVP S.A.	25
4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	27
5. ZAŁĄCZNIKI.....	28

Temat kontroli

Kontrola doraźna (sprawdzająca) pn. *Gospodarowanie mieniem oraz realizacja zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.* (nr K/11/008) została przeprowadzona przez NIK z własnej inicjatywy w okresie od lipca do listopada 2011 r. Kontrolą objęto lata 2009 (II półrocze) – 2011 (do czasu zakończenia kontroli).

Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena realizacji wniosków pokontrolnych i sposobu wykorzystania uwag sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 października 2009 r. (nr KNO-410-02-01/2009) po kontroli planowej¹ pn. *Gospodarowanie mieniem oraz realizacja zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.*, dotyczących:

- 1) gospodarowania majątkiem oraz opracowania i wdrożenia strategicznych planów wieloletnich Spółki,
- 2) poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- 3) dostosowania struktur organizacyjnych i wielkości zatrudnienia do warunków funkcjonowania na zmienionym rynku mediów,
- 4) prawidłowości udzielania zamówień publicznych,
- 5) prawidłowej realizacji zadań nadawcy publicznego, w tym archiwizowania zbiorów programowych,
- 6) opracowania procedur sprawowania nadzoru nad Oddziałami Terenowymi TVP S.A.

Kontrolą objęto Zakład Główny TVP S.A. w Warszawie oraz Oddział Terenowy TVP S.A. w Łodzi na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli², zwanej dalej *ustawą o NIK*, z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 1 ww. ustawy, tj. pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji³ TVP S.A. zawiązana została w celu tworzenia i rozpowszechniania ogólnokrajowych programów I, II i TV Polonia oraz regionalnych programów telewizyjnych. Podstawowym zadaniem Spółki jest realizacja misji publicznej, poprzez tworzenie i rozpowszechnianie programów określonych w art. 21 ust. 2 ww. ustawy.

¹ Kontrola przeprowadzona w 2009 r. na wniosek Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP – uchwała Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP z dnia 10 lipca 2008 r. Informacja o wynikach kontroli nr ewidencyjny kontroli: 160/2009/P/09/071/KNO.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

³ Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226, ze zm.

2.1 Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie skontrolowaną działalność Spółki ze względu na stwierdzenie istotnych nieprawidłowości dotyczących gospodarowania mieniem i realizacji zadań nadawcy publicznego. Stwierdzone nieprawidłowości, ujawnione również w wyniku kontroli NIK przeprowadzonej w 2009 r.⁴, dotyczą:

- 1) niezatwierdzenia przez Zarząd Spółki strategicznych planów wieloletnich Spółki, uwzględniających m.in. realizację misji publicznej, źródła przychodów i kierunki wydatków, politykę inwestycyjną oraz strukturę i wielkość zatrudnienia [str. 8-9],
- 2) niepodjęcia przez Zarząd TVP S.A. skutecznych działań zapewniających poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki [str. 9-14],
- 3) niedostosowania struktur organizacyjnych i wielkości zatrudnienia do zmienionych warunków funkcjonowania na rynku mediów oraz nieprzestrzegania w pełnym zakresie uregulowań dotyczących zatrudniania i zwalniania pracowników, a także przyznawania świadczeń pracowniczych [str. 14-18],
- 4) przypadków zawierania umów na zewnętrzne usługi prawne i konsultingowe z naruszeniem procedur udzielania zamówień publicznych oraz wewnętrznych uregulowań Spółki [str. 19-21],
- 5) nieopracowania zasad nadzoru nad Oddziałami Terenowymi Spółki [str. 25-26],
- 6) nieopracowania bazy danych zawierającej pełną informację na temat zakresu posiadanych przez TVP S.A. praw do wyprodukowanych przez nią lub zakupionych materiałów audiowizualnych [str. 24-25],
- 7) niepodjęcia działań w celu przyspieszenia prac w zakresie konserwacji, opracowania oraz digitalizacji zbiorów archiwalnych [str. 24].

Stwierdzono również inne nieprawidłowości w zakresie gospodarowania mieniem i realizacji zadań nadawcy publicznego, dotyczące:

- 1) nieegzekwowania przez Zarząd TVP S.A. od dyrektorów jednostek organizacyjnych Spółki opracowania wieloletnich planów dotyczących: działalności programowej i finansowej, tj.: planów programowych i emisyjnych, strategii programowej, planów ekonomiczno-finansowych, długoterminowej projekcji płynności finansowej, wieloletniego planu wydatków na zakup licencji krajowych i zagranicznych na potrzeby programów, założeń polityki kadrowej i płacowej oraz strategii marketingowej dla zasobów Spółki [str. 9],
- 2) przypadków nieuzasadnionych wypłat ekwiwalentów pieniężnych z tytułu niewykorzystanych przez pracowników Spółki urlopów wypoczynkowych [str. 17],
- 3) dopuszczenia do nieuprawnionego korzystania przez pięciu spośród sześciu zawieszonych w czynnościach członków Zarządu Spółki z samochodów służbowych z kierowcami [str. 18],

⁴ Kontrola przeprowadzona przez NIK w 2009 r. ujawniła ww. nieprawidłowości i stanowiła podstawę do sformułowania w tym zakresie wniosków w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 października 2009 r. (nr KNO-410-02-01/2009). Żaden z tych wniosków nie został zrealizowany.

- 4) niesporządzenia planu zamówień publicznych na 2009 r. i 2010 r., co było niezgodne z wewnętrznymi uregulowaniami Spółki, oraz niespójności uregulowań wewnętrznych w Spółce w zakresie odpowiedzialności za realizację zamówień publicznych [str. 19],
- 5) nieokreślenia w sposób precyzyjny i jednoznaczny kryteriów kwalifikowania programów do misji publicznej oraz mechanizmów ich finansowania, w zgodzie z wymogami Unii Europejskiej⁵ [str. 20].

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe, tj. finansowe rezultaty kontroli, w łącznej kwocie 2.823,3 tys. zł [str. 27].

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie realizację wniosku pokontrolnego NIK z 2009 r. nr 5 dotyczącego występowania o zgodę do Ministra Skarbu Państwa na rozporządzanie prawami majątkowymi zaliczanymi do aktywów trwałych, w tym udzielanie licencji przekraczających równowartość 50 tys. euro. W statucie Spółki z dnia 11 marca 2011 r.⁶ określono, że powyższe kompetencje należą do Walnego Zgromadzenia (§ 28 ust. 3 pkt 3), a w statucie z dnia 8 czerwca 2011 r.⁷ wskazano, że zgody Walnego Zgromadzenia wymaga rozporządzanie prawami do audycji i udzielanie licencji, jeśli zaliczane są do aktywów trwałych w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości, a ich wartość przekracza 50 tys. euro w złotych. Uregulowania statutowe są zgodne z przepisami art. 5a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁸, wg których nie jest wymagana zgoda ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na czynność prawną, o której mowa wyżej, jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, w których prawa z akcji lub udziałów wykonuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, jeżeli na mocy przepisów odrębnych, postanowień statutu albo umowy spółki na jej dokonanie jest wymagana zgoda walnego zgromadzenia albo zgromadzenia wspólników.

2.2 Uwagi i wnioski

Z uwagi na szczególny status i zadania Telewizja Polska S.A. powinna prowadzić racjonalną gospodarkę finansową poprzez dostosowanie kosztów działalności do możliwości finansowych, w tym dostosowanie struktury i wielkości zatrudnienia do faktycznych potrzeb Spółki. Istotną przeszkodą w prawidłowym funkcjonowaniu Telewizji Polskiej S.A. oraz prawidłowej realizacji bieżących zadań jest brak określenia strategicznych programów rozwoju oraz nieokreślenie trwałych źródeł finansowania Spółki. Ma to szczególne znaczenie w związku ze zmniejszeniem w ostatnich latach finansowania kosztów Spółki ze środków pochodzących z opłat abonamentowych oraz konkurencję na rynku mediów w Polsce.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, wobec nieskuteczności działań w zakresie zapewnienia stabilności ekonomicznej TVP S.A., konieczne jest rozważenie zmiany zasad jej finansowania oraz nadzoru. W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości Zarząd Telewizji Polskiej S.A. powinien:

- 1) zapewnić stabilną sytuację ekonomiczno-finansową, m.in. poprzez opracowanie strategii rozwoju Spółki oraz strategicznych planów wieloletnich, uwzględniających realizację misji publicznej,

⁵ Wniosek sformułowany w *Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.* z 2009 r. (nr ewid.:160/2009/P/09/071/KNO).

⁶ Uchwała Nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki (akt notarialny Repertorium A Nr 4073/2011).

⁷ Uchwała Nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki (akt notarialny Repertorium A Nr 9936/2011).

⁸ Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.

źródła przychodów i kierunki kosztów, politykę inwestycyjną, strukturę i wielkość zatrudnienia oraz docelową politykę w zakresie funkcjonowania Oddziałów Terenowych TVP S.A.,

- 2) racjonalnie i w sposób gospodarny zarządzać kadrami oraz przestrzegać obowiązujących w Spółce uregulowań dotyczących zatrudniania i zwalniania pracowników oraz przysługujących świadczeń pracowniczych,
- 3) zapewnić przestrzeganie obowiązujących przepisów przy udzielaniu zamówień publicznych oraz zapewnić analizę celowości i zgodności z prawem ich udzielania, w tym na usługi prawne i konsultingowe,
- 4) przyspieszyć prace w zakresie konserwacji, opracowania i digitalizacji zbiorów archiwalnych będących w posiadaniu Spółki oraz nad stworzeniem Biblioteki Praw, zawierającej pełne dane o prawach do audycji zakupionych lub wyprodukowanych przez TVP S.A.

Minister Skarbu Państwa powinien zintensyfikować działania w zakresie nadzoru właścicielskiego, wynikające z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁹ oraz zarządzenia nr 19 Ministra Skarbu Państwa z dnia 19 marca 2010 r. i zarządzenia nr 13 Ministra Skarbu Państwa z dnia 13 lutego 2012 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa¹⁰, a w szczególności:

- 1) monitorować stopień realizacji docelowych, określonych w Strategii TVP S.A., wyników ekonomiczno-finansowych Spółki,
- 2) dokonywać bieżącej analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki i podejmować działania w ramach posiadanych kompetencji,
- 3) egzekwować od przedstawiciela Skarbu Państwa, będącego członkiem Rady Nadzorczej TVP S.A., przekazywania wszelkich informacji o zaistniałych zagrożeniach w funkcjonowaniu Spółki.

⁹ Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.

¹⁰ Zarządzenie zostało opublikowane na stronie internetowej Ministerstwa Skarbu Państwa <http://bip.msp.gov.pl>.

3.1 Gospodarowanie mieniem TVP S.A.

3.1.1 Opracowanie strategii rozwoju TVP S.A.

1. Zarząd TVP S.A. nie przyjął strategicznych planów wieloletnich Spółki, uwzględniających m.in. realizację misji publicznej, źródła przychodów i kierunki wydatków, politykę inwestycyjną oraz strukturę i wielkość zatrudnienia, o co wniosowała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 października 2009 r.

Zgodnie z uregulowaniami określonymi w statutach Spółki do kompetencji Zarządu Spółki do 10 marca 2011 r. należało m.in. przyjęcie w formie uchwały strategicznych planów wieloletnich Spółki, w okresie od 11 marca 2011 r. do 7 czerwca 2011 r. – sporządzanie ww. planów i ich zatwierdzanie, a od 8 czerwca 2011 r. – zatwierdzanie ww. planów¹¹.

2. W TVP S.A. sporządzono opracowania związane z określeniem strategicznych kierunków rozwoju Spółki oraz wieloletniej polityki w podstawowych obszarach jej działalności. Dotyczy to takich opracowań, jak: *Kluczowe założenia w zakresie strategii Spółki na 2010 rok* – materiał roboczy opracowany w październiku 2009 r. przez Biuro Strategii i Rozwoju, *Strategia Rozwoju Telewizji Polskiej S.A. do roku 2013* opracowana przez Zespół powołany w dniu 25 sierpnia 2010 r., *Strategia Rozwoju TVP S.A. na lata 2011-2013* opracowana w styczniu 2011 r. przez Zespół powołany w dniu 9 listopada 2010 r. Żaden z ww. dokumentów nie został przyjęty przez Zarząd TVP S.A. W dniu 9 sierpnia 2011 r. Zarząd Spółki powołał kolejny Zespół ds. opracowania *Projektu Strategii TVP S.A. na lata 2012–2015*, w terminie do dnia 30 września 2011 r. Termin ten został ponownie przesunięty na dzień 30 listopada 2011 r.¹² Ponadto w dniu 29 grudnia 2010 r. przyjęty został przez Zarząd TVP S.A. dokument pn. *Transformacja technologiczna TVP na lata 2011–2013*, określający działania Spółki w dłuższej perspektywie czasowej niż rok. W dokumencie tym została określona wizja technologii, w której wyodrębnione zostały cele do realizacji, w tym m.in.: budowa infrastruktury umożliwiającej prace na pliku cyfrowym, digitalizacja wybranego obszaru archiwum, budowa systemu i zarządzanie zasobami produkcyjnymi Spółki.

3. Zmiany w składzie osobowym Zarządu Spółki¹³, w tym na stanowisku Prezesa, oraz niestabilność kadry menedżerskiej wyrażająca się częstymi zmianami na stanowiskach dyrektorów jednostek organizacyjnych Spółki, nie uzasadniają braku spójnych i kompletnych dokumentów określających cele i zadania TVP S.A. w długiej perspektywie czasowej. Należy podkreślić, że brak wieloletnich planów strategicznych TVP S.A. był jedną z przesłanek nieudzielenia absolutorium przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki dwóm Członkom Zarządu z wykonania przez nich obowiązków w roku obrotowym 2010.

Wykaz osób odpowiedzialnych za skontrolowaną działalność stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Informacji.

4. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia nieegzekwowanie przez Zarząd TVP S.A. od dyrektorów podległych jednostek organizacyjnych opracowania wieloletnich planów dotyczących: działalności

¹¹ Odpowiednio: § 13 ust. 5 pkt 2 statutu Spółki z dnia 15 marca 2007 r., § 13 ust. 5 pkt 2 statutów z dnia 11 marca 2011 r. i z dnia 8 czerwca 2011 r.

¹² Z odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne wynika, że Zespół w dniu 30 listopada 2012 r. przekazał Zarządowi projekt dokumentu pn. *Strategia TVP na lata 2012-2015*.

¹³ W okresie od 1 lipca 2009 r. do czasu zakończenia kontroli, tj. 10 listopada 2011 r. stanowisko Prezesa Zarządu Spółki lub p.o. Prezesa Zarządu Spółki zajmowało 7 osób.

programowej i finansowej, tj.: planów programowych i emisyjnych, strategii programowej, planów ekonomiczno-finansowych, długoterminowej projekcji płynności finansowej, wieloletniego planu wydatków na zakup licencji krajowych i zagranicznych na potrzeby programów, założeń polityki kadrowej i płacowej oraz strategii marketingowej dla zasobów Spółki¹⁴.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła ponownie o:

- 1) przyjęcie strategicznych planów wieloletnich Spółki, uwzględniających m.in. realizację misji publicznej, źródła przychodów i kierunki wydatków, politykę inwestycyjną oraz strukturę i wielkość zatrudnienia,***
- 2) egzekwowanie od dyrektorów jednostek organizacyjnych Spółki opracowania wieloletnich planów, dotyczących działalności programowej i finansowej, o których mowa w regulaminie organizacyjnym Spółki.***

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne¹⁵ Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK, że:

- 1) Zarząd TVP S.A. uchwałą Nr 46/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. zatwierdził „Strategię TVP na lata 2012-2015”, którą przedłożono Radzie Nadzorczej Spółki w celu uzyskania opinii (na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2012 r.),***
- 2) Spółka w ostatnich latach nie posiadała wieloletnich planów działania w różnych obszarach jej funkcjonowania. Dlatego też zasadniczym celem obecnego Zarządu Spółki było opracowanie strategii Spółki, która określa cele i zadania w perspektywie wieloletniej.***

3.1.2 Sytuacja ekonomiczno-finansowa TVP S.A.

1. Zarząd TVP S.A. nie podjął skutecznych działań zapewniających poprawę efektywności ekonomicznej i finansowej Spółki (m.in. poprzez: dostosowanie kosztów działalności bieżącej i inwestycyjnej do możliwości finansowych Spółki oraz kształtowanie poziomu kosztów wynagrodzeń pracowników Spółki według obowiązujących Spółkę zasad w tym zakresie), o co wnioskowała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z 2009 r.

Działania Spółki na rzecz zachowania płynności finansowej oraz zapewnienia rentowności polegały przede wszystkim na: maksymalizacji wykorzystania posiadanych zasobów, zmianie struktury kosztów stałych, pozbyciu się zbędnego majątku oraz redukcji zatrudnienia. Działania te nie przyniosły oczekiwanych zmian w zakresie wnioskowanym przez NIK w 2009 r.

2. Od czasu zakończenia poprzedniej kontroli sytuacja ekonomiczno-finansowa TVP S.A. nie poprawiła się. Działalność Spółki za 2009 r. zamknęła się stratą brutto w kwocie 178,6 mln zł, a za I półrocze 2011 r. – w kwocie 42 mln zł. Stan środków finansowych na koniec I półrocza 2011 r. zmniejszył się w porównaniu do końca 2009 r. o 21,2 mln zł. Zarząd TVP S.A. nie podjął skutecznych działań w celu zapewnienia stabilnej sytuacji ekonomiczno-finansowej i nie wykonał w tym zakresie wniosków pokontrolnych NIK, dotyczących przyjęcia strategii rozwoju uwzględniającej źródła przychodów i kierunki wydatków oraz wielkości zatrudnienia i skali inwestycji odpowiadającej realizacji misji publicznej. Na uzyskane wyniki finansowe istotny wpływ miały straty finansowe

¹⁴ Obowiązek opracowania ww. planów wynika z obowiązujących regulaminów organizacyjnych Spółki, w tym stanowiącego załącznik do uchwały nr 20/2011 Zarządu TVP S.A. z dnia 5 stycznia 2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Przedsiębiorstwa Spółki TVP S.A.

¹⁵ Pismo z dnia 6 marca 2012 r. (nr TVP/JB-DOT. 2352/2011).

w Oddziałach Terenowych Spółki w łącznej kwocie 27.243 tys. zł w 2010 r. oraz 25.004 tys. zł w I półroczu 2011 r. Również niektóre programy rozpowszechniane przez Spółkę (TVP Kultura, TVP Sport, TVP Historia, TVP HD, TVP Seriale) zamknęły swoją działalność w ww. okresach stratami finansowymi w kwotach łącznie 18.439 tys. zł i 7.130 tys. zł.

W latach 2009-2011 (I półrocze) Spółka uzyskała również straty ze sprzedaży odpowiednio w kwotach: 120.793,3 tys. zł, 21.703,5 tys. zł i 72.632,0 tys. zł. Dane o wynikach TVP S.A. uzyskanych na wybranych rodzajach działalności przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1

Przychody, koszty i wyniki finansowe TVP uzyskane na wybranych rodzajach działalności:

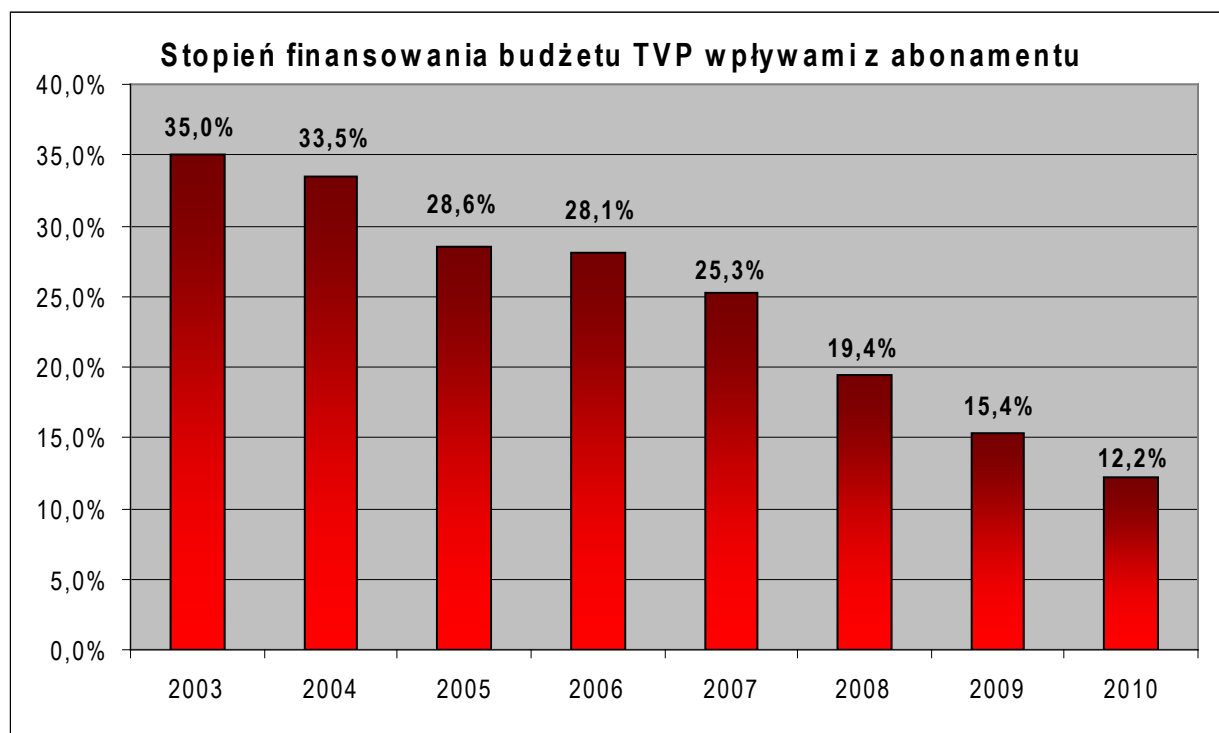
Lp.	Tytuł	01.01-31.12.2009	01.01-31.12.2010	01.01-30.06.2011
1.	Przychody ze sprzedaży	1 657 918,3	1 634 348,4	785 891,0
2.	Koszty sprzedaży	1 778 712,0	1 656 051,9	858 523,0
3.	Strata ze sprzedaży	- 120 793,7	- 21 703,5	- 72 632,0
4.	Pozostałe przychody operacyjne	50 737,9	72 316,3	30 856,0
5.	Pozostałe koszty operacyjne	115 590,3	60 391,1	3 385,0
6.	Strata z działalności operacyjnej	- 185 646,1	- 9 778,4	- 45 161,0
7.	Przychody finansowe	9 083,9	16 437,3	4 578,0
8.	Koszty finansowe	2 031,8	13 934,6	1 455,0
9.	Strata z działalności gospodarczej	- 178 594,0	- 7 275,7	- 42 038,0

Źródło: Dane za 2009 r i 2010 r. pochodzą ze „Sprawozdania finansowego TVP S.A. za 2010 r.”, natomiast za I półrocze 2011 r. – ze „Sprawozdania F-01/I-01 o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe” za II kwartał 2011 r.

Istotny wpływ na wyniki finansowe Spółki miał spadek przychodów z abonamentu. Udział środków otrzymanych z Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w przychodach ogółem Spółki zmniejszył się z 300.579 tys. zł w 2009 r. do 221.472 tys. zł w 2010 r., tj. o 79.107 tys. zł (o 26,3%), a uzyskane za dziewięć miesięcy 2011 r. przychody – 167.445 tys. zł stanowiły 76,8% prognozowanych przez KRRiTV na ten rok w kwocie 218.129,5 tys. zł, tj. niższych od uzyskanych w 2010 r. o 3.342,5 tys. zł (o 1,5%).

Powyższa sytuacja miała wpływ na spadek udziału wpływów przekazywanych z KRRiT w finansowaniu działalności TVP S.A., w tym zadań misyjnych (w 2003 r. wartość ta stanowiła 35%, a w 2010 r. - 12,2%).

Wykres nr 1

Źródło: Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r., stanowiące załącznik do uchwały Nr 501/2011 Zarządu Spółki Telewizja Polska S.A. z dnia 4 sierpnia 2011 r.

Przychody ogółem osiągnięte przez Spółkę w 2010 r. wyniosły 1.812.118 tys. zł i były wyższe od przychodów w 2009 r. o 33.247 tys. zł, tj. o 1,9%, a za sześć miesięcy 2011 r. – 821.325 tys. zł. Plany ekonomiczno-finansowe Spółki na 2011 r. zostały objęte klauzulą „Tajemnica przedsiębiorstwa”. Głównym źródłem przychodów były wpływy z reklamy i sponsoringu, które wyniosły w 2010 r. – 1.254.405 tys. zł i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 40.434 tys. zł, tj. o 3,3%, a za sześć miesięcy 2011 r. – 606.414 tys. zł.

Koszty ogółem w 2010 r. wyniosły 1.819.393 tys. zł i były niższe w porównaniu do 2009 r. o 138.072 tys. zł (o 7,0%), a w I półroczu 2011 r. – 863.363 tys. zł. W strukturze kosztów największy udział stanowiły koszty wynagrodzeń, tj. 32% w 2009 r., 28% w 2010 r. i 29% w I półroczu 2011 r. Strukturę przychodów i kosztów działalności Spółki przedstawiono w załączniku nr 3 do Informacji.

3. W 2011 r. nastąpiło pogorszenie sytuacji finansowej Spółki. Według stanu na dzień 30 czerwca 2011 r. Spółka dysponowała środkami pieniężnymi w kwocie 21.030,9 tys. zł, które były niższe o 115.016,6 tys. zł w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2010 r.

Tabela nr 2

Stan posiadanych środków pieniężnych TVP S.A. (w tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	31.12.2008 r.	31.12.2009 r.	31.12.2010 r.	30.06.2011 r.
1.	Środki pieniężne ogółem	157 806,9	42 221,6	136 047,5	21 030,9
1.1.	Pochodzące z KRRiT	54 861,6	1 720,2	1 702,8	5 621,3
1.2.	Komercyjne	0,00	0,00	129 050,9	6 065,0
1.3.	Pozostałe, w tym:	102 945,3	40 501,4	5 293,8	9 344,6
	Dotacje	18,0	1,9	281,6	2 256,1
	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	6 896,0	6 365,3	5 012,2	7 088,5

Źródło: Protokół kontroli NIK z dnia 14 grudnia 2011 r.

Stan posiadanych środków oraz konieczność korzystania z kredytów bankowych dla regulowania bieżących zobowiązań wobec kontrahentów świadczy o braku stabilizacji finansowej Spółki. Celem zapewnienia płynności finansowej Spółka zadłużała się w BRE Bank S.A. w ramach umowy kredytu z dnia 8 kwietnia 2009 r. zawartej na okres pięciu lat odnawialnej co rok (linia kredytowa) oraz umowy kredytu z dnia 29 listopada 2010 r. zawartej z ww. bankiem na okres trzech lat (umowa w rachunku bieżącym). W okresie od daty zawarcia ww. umów do lipca 2011 r. Spółka zadłużała się sporadycznie, natomiast od 1 sierpnia do 30 września 2011 r. linia kredytowa była wykorzystywana w sposób ciągły, w tym 14-krotnie w wysokości dopuszczalnego salda 20.000,0 tys. zł, a w ramach umowy w rachunku bieżącym od 19 sierpnia 2011 r. Spółka wykorzystywała kredyt cztery razy w sierpniu w kwotach od 2.230,1 tys. zł do 3.655,8 tys. zł, a we wrześniu dziesięć razy od 375,2 tys. zł do 14.413,8 tys. zł.

W latach 2009-2010 Spółka posiadała nadwyżki środków pieniężnych z działalności operacyjnej w kwotach 199.689,5 tys. zł i 277.362,9 tys. zł, natomiast za I półrocze 2011 r. wystąpił niedobór środków z tej działalności w kwocie 17.681,0 tys. zł. W ww. okresach Spółka posiadała niedobór środków z działalności inwestycyjnej odpowiednio w kwotach: 314.621,4 tys. zł, 188.165,7 tys. zł i 101.803,2 tys. zł. W konsekwencji w 2009 r. niedobór środków finansowych stanowił kwotę 113.515,2 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. – 115.017,7 tys. zł. Utrzymywanie się takiej sytuacji finansowej stwarza zagrożenie utraty płynności finansowej Spółki. Przepływy środków pieniężnych Spółki w latach 2009-2011 (I półrocze) w porównaniu do 2008 r. przedstawiono w załączniku nr 4 do Informacji.

Nieopracowywanie przez Biuro Finansów TVP S.A. długoterminowej projekcji płynności finansowej, do czego było zobowiązane na podstawie postanowień statutu Spółki, oraz ograniczenie prognozy stanu środków pieniężnych do perspektywy czasowej jednego roku – na podstawie planowanych rocznych wpływów i wydatków – nie zapewniało prawidłowej gospodarki finansowej Spółki.

4. W Spółce nie prowadzono ewidencji księgowej w sposób odzwierciedlający rzeczywistą sytuację ekonomiczną i finansową Spółki. Wykazane w sprawozdaniach finansowych wyniki finansowe TVP S.A. za 2009 r. oraz za lata wcześniejsze nie odzwierciedlały stanu faktycznego. W dniu 19 maja 2011 r.

Zarząd TVP S.A. powziął informację, która – w jego ocenie – mogła mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki za 2010 r. zbadane przez biegłego rewidenta i przyjęte przez Zarząd Spółki w dniu 30 marca 2011 r. oraz zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i przekazane do Ministerstwa Skarbu Państwa. W dniu 1 sierpnia 2011 r. wyrażona przez biegłego rewidenta w dniu 30 marca 2011 r. opinia z badania sprawozdania finansowego za 2010 rok, została unieważniona ze względu na korektę wprowadzoną przez Zarząd Spółki po tym dniu. Nowe sprawozdanie finansowe poddane badaniu przez rewidenta z uzupełnioną informacją dodatkową zostało sporządzone pod datą 29 lipca 2011 r.

Ujawnione zdarzenia dotyczyły premii pieniężnych należnych Domom Mediowym, nieuwjętych w sprawozdaniu finansowym za 2010 r. i lata wcześniejsze. Następstwem nieuwzględnienia w księgach rachunkowych Spółki premii należnych Domom Mediowym, które powinny zmniejszyć przychody lub zwiększyć koszty, wykazana strata za 2009 r. w wysokości 178.594 tys. zł została zaniżona o 15.249,8 tys. zł, wykazany zysk za 2008 r. – zawyżony o 14.088 tys. zł, a za lata wcześniejsze od 2008 r. o 1.522 tys. zł. Nieuregulowanie należności wobec Domów Mediowych spowodowało także wzrost zobowiązań Spółki w 2011 r. łącznie o kwotę 44.092,0 tys. zł, w tym za 2009 r. o kwotę 15.249,8 tys. zł, za 2010 r. o 13.232,2 tys. zł, a za okresy wcześniejsze niż 2009 r. o 15.610,0 tys. zł. Powyższa sytuacja wynikała z braku przepływu informacji o dokonywanych operacjach gospodarczych przez Biuro Reklamy i Handlu TVP S.A. podlegających ewidencji księgowej w Biurze Finansów. Ponadto wykazany zysk brutto za 2008 r. w kwocie 84.553,8 tys. zł faktycznie był niższy o 63.840 tys. zł na skutek nieuwzględnienia w kosztach, zgodnie z obowiązującymi w Spółce zasadami rachunkowości, odpisu aktualizującego, stanowiącego różnicę między poniesionymi kosztami na wyprodukowanie filmów i seriali a przychodami reklamowymi, które Spółka uzyskała w związku z ich emisją. Odpowiednia korekta księgowa została dokonana na wniosek audytora badającego sprawozdanie finansowe za 2009 r.

Niezapewnienie prowadzenia ewidencji księgowej w sposób odzwierciedlający rzeczywistą sytuację ekonomiczną i finansową Spółki było niezgodne z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶, wg którego w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz z art. 20 ust. 1 ww. ustawy, wg którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym¹⁷.

5. Działaniem nierzetelnym było przyjęcie różnego sposobu uregulowania zobowiązań Spółki wobec Domów Mediowych. Spośród siedmiu podpisanych w 2011 r. porozumień z Domami Mediowymi przez dyrektora Biura Reklamy i Handlu, w czterech określono, że podstawą płatności będą noty księgowe, a w pozostałych trzech – że dokument ten będzie uzależniony od uzyskanej przez kontrahenta interpretacji prawa podatkowego w trybie art. 14b ustawy z dnia 29 sierpnia 2007 r. Ordynacja podatkowa¹⁸. Takie działanie było działaniem nierzetelnym, ponieważ za prawidłowe rozliczenie,

¹⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.

¹⁷ W związku ze stwierdzeniem w trakcie kontroli faktów, z których wynika, że w sprawozdaniu finansowym za 2009 r. nie ujęto premii pieniężnych należnych Domom Mediowym, tj. zawarto nierzetelne dane, stosownie do art. 63 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przygotowała i skieruje do właściwej Prokuratury zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu przestępstwa opisanego w art. 77 pkt 2 ustawy o rachunkowości, polegającego na zawarciu w sprawozdaniu finansowym nierzetelnych danych. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości, za sporządzenie sprawozdania finansowego odpowiada kierownik jednostki, tj. w przypadku Spółki – Zarząd.

¹⁸ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.

co do formy, w tym zapewniające zgodność z przepisami prawa podatkowego, odpowiedzialność ponosi Spółka. Według uzyskanej przez Spółkę interpretacji indywidualnej prawa podatkowego z dnia 10 lutego 2011 r., podtrzymanej przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 1 kwietnia 2011 r., rozliczenie powinno nastąpić poprzez wystawienie faktur korygujących. Spółka uznała, że takie rozwiązanie jest merytorycznie niekorzystne i na tej podstawie w dniu 5 maja 2011 r. wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła ponownie o podjęcie skutecznych działań w celu poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK, że Zarząd Spółki podjął szereg radykalnych działań oszczędnościowych i proprzychodowych, których celem jest zrównoważenie sytuacji ekonomiczno-finansowej TVP S.A. Według Prezesa prowadzone w tym zakresie działania zmierzają do zbilansowania wyniku finansowego na koniec 2011 r. oraz 2012 r.

3.1.3 Zatrudnienie, wynagrodzenie oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników TVP S.A.

1. W TVP S.A. nie dostosowano struktur organizacyjnych i wielkości zatrudnienia do zmienionych warunków funkcjonowania na rynku mediów oraz nie były przestrzegane w pełnym zakresie uregulowania wewnętrzne dotyczące zatrudniania i zwalniania pracowników, a także przyznawania świadczeń pracowniczych, o co wnioskowała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z 2009 r.

Z oceny NIK dokonanej w 2009 r. wynikała w szczególności potrzeba: kształtowania poziomu i struktury zatrudnienia w sposób odzwierciedlający faktyczne potrzeby Spółki, niezawierania umów cywilnoprawnych w przypadkach obowiązku zawarcia umowy o pracę z pracownikami na prace zbieżne z zakresem ich obowiązków, zatrudniania doradców Zarządu na zasadach umożliwiających rozliczenie z wykonanej pracy oraz rozważenia celowości określenia limitu etatów doradców Zarządu Spółki.

2. Według stanu na dzień 30 września 2011 r. Spółka zatrudniała 3.722 pracowników, tj. o 586 mniej w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. (o 13,6%), przy czym zatrudnienie w Zakładzie Głównym wynosiło 2.709 pracowników, tj. o 352 pracowników (o 11,4%) mniej w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2009 r., a w Oddziałach Terenowych – 1013 pracowników, tj. o 261 mniej (o 20,5%) w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2009 r.

Tabela nr 3

Stan zatrudnienia w Zakładzie Głównym i Oddziałach Terenowych

Wyszczególnienie	Stan zatrudnienia na dzień							
	31.12.2009r.		31.12.2010 r.		30.06.2011r.		30.09.2011 r.	
	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
Zakład Główny	3044,21	3061	2851,44	2868	2734,35	2750	2692,88	2709
Oddziały Terenowe	1171,58	1247	1077,59	1144	970,46	1025	959,71	1013
Razem w Spółce	4215,79	4308	3929,03	4012	3704,81	3775	3652,59	3722

Źródło: Protokół kontroli NIK z dnia 14 grudnia 2011 r.

W okresie od 31 grudnia 2009 r. do 30 września 2011 r. spośród 18 grup zawodowych nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia w 15 grupach, w tym największe wśród pracowników: realizacji audycji telewizyjnych – o 41 osób (24,7%), pracowników gospodarczych i obsługi – o 54 osoby (22,5%), kierowników – o 81 osób (22,3%), dziennikarzy honoraryjnych – 99 osób (18,8%), realizacji telewizyjnej i filmowej – o 101 osób (17,8%). Zatrudnienie wzrosło w dwóch grupach zawodowych, tj. sprzedaży – o 10 osób (8,6%), dyrektorów i zastępców dyrektora – o 1 osobę. Poziom zatrudnienia nie zmienił się w trzech grupach zawodowych, tj. doradców Zarządu, korespondentów zagranicznych oraz pracowników pomocniczych przy realizacji telewizyjnej i filmowej. Strukturę zatrudnienia w TVP S.A. przedstawiono w załączniku nr 5 do Informacji.

Koszty związane z redukcją zatrudnienia wyniosły 50.535 tys. zł (w II półroczu 2009 r. – 23.462,8 tys. zł, w 2010 r. – 12.647,3 tys. zł, w I półroczu 2011 r. – 14.424,9 tys. zł). W strukturze ww. kosztów wypłacone odprawy wyniosły 35.655,7 tys. zł, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy – 9.378,5 tys. zł, ekwiwalenty za niewykorzystane urlopy – 3.666,1 tys. zł, koszty postępowań sądowych – 1.236,3 tys. zł, wynagrodzenia osób zwolnionych ze świadczenia pracy – 598,4 tys. zł.

3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Spółce w roku 2010 wyniosło 6.599 zł i było niższe w porównaniu do roku poprzedniego o 721 zł (9,8%), przy czym wzrosło w dwóch grupach zawodowych: pracowników pomocniczych przy realizacji i opracowywaniu filmów – o 3.013 zł (117,7%) oraz pracowników sprzedaży – o 52 zł (0,7%).

W I półroczu 2011 r. przeciętne wynagrodzenie, w stosunku do 2010 r., było wyższe o 46 zł i wzrosło w ośmiu grupach zawodowych, w tym najwięcej w grupach: dziennikarzy honoraryjnych (o 6%), pracowników realizacji audycji (o 5,5%), kierowników (o 5%), a uległo zmniejszeniu w 10 grupach zawodowych w tym najwięcej w grupach: stanowisk pomocniczych przy realizacji i opracowywaniu filmów o 1.669 zł, tj. o 30%, pracowników sprzedaży o 748 zł, tj. o 11%, pracowników obsługi planu o 365 zł, tj. o 7%, doradców Zarządu o 947 zł, tj. o 6%. Przeciętne wynagrodzenie pracowników Spółki przedstawiono w załączniku nr 6 do Informacji.

4. Zarząd Spółki, wobec braku opracowanych założeń polityki kadrowej i płacowej, podejmował doraźne działania mające na celu zmniejszenie zatrudnienia i kosztów wynagrodzeń, jednak zakładane cele nie zostały osiągnięte. W okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. rozwiązano stosunek pracy z 1467 pracownikami¹⁹ i zatrudniono jednocześnie w tym samym okresie 507 pracowników²⁰, co stanowiło 35% pracowników zwolnionych. Było to działanie niecelowe i niegospodarne, z uwagi na ponoszenie zarówno kosztów z tytułu zwolnień pracowników, jak też kosztów wynagrodzeń pracowników nowozatrudnionych.

Zatrudnianie pracowników z naruszeniem obowiązujących w Spółce zasad potwierdziły wyniki kontroli przeprowadzonej przez Biuro Audytu i Kontroli Wewnętrznej TVP S.A. W okresie od 30 sierpnia 2010 r. do 28 lutego 2011 r. zatrudniono 103 osoby, co stanowiło prawie połowę pracowników (231), z którymi w tym samym czasie rozwiązano stosunek pracy, co naruszało zasadę określoną przez Zarząd Spółki w uchwale z dnia 8 kwietnia 2010 r. w zakresie ograniczenia zatrudniania nowych pracowników. Ponadto przy zatrudnianiu tych pracowników nie zostały zachowane obowiązujące w Spółce zasady m.in. w zakresie: pierwszego zatrudnienia na okres próbny, określenia

¹⁹ W 2009 roku – 615, w 2010 r. – 490, w I półroczu 2011 r. – 362.

²⁰ W 2009 roku – 210, w 2010 r. – 203, w I półroczu 2011 r. – 94.

zadań i obowiązków, potwierdzenia kwalifikacji wymaganych na danym stanowisku, braku stanowiska Biura Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Biura Finansów w zakresie celowości i możliwości finansowych zatrudnienia, a także zatrudniania mimo przekroczenia limitu etatów w jednostce organizacyjnej.

5. Zatrudnianie i zwalnianie na stanowiskach kierowniczych było prowadzone w sposób niegospodarny, co polegało na dowolnym określaniu przez Zarząd Spółki okresu wypłacania i procentowej wysokości odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy oraz z tytułu wcześniejszego rozwiązywania umów o pracę, w wyniku czego Spółka poniosła wysokie koszty w związku z redukcją zatrudnienia. W okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. na ww. stanowiska przyjęto do pracy 105 osób oraz zwolniono 114 osób, tj. 7,8% ogółu zwolnionych pracowników, natomiast koszty tych zwolnień wyniosły 13.236,2 tys. zł, tj. 26,2% kosztów ogółem związanych z redukcją zatrudnienia w Spółce. Wypłacone odszkodowania zwolnionej kadry kierowniczej Spółki z tytułu zakazu konkurencji oraz z tytułu wcześniejszego rozwiązywania umów o pracę stanowiły kwotę 5.298,1 tys. zł, tj. 63,8% wypłaconych odszkodowań ogółem.

W Spółce wysokość odszkodowania w tytułu zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy wynosiła od 60% do 100% (krotności) miesięcznego wynagrodzenia. Spośród 102 umów, w przypadku: 75 umów – wysokość odszkodowania stanowiła 60%, ośmiu umów – 80%, 19 umów – 100%. Zgodnie z art. 101²¹ § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy²¹ wysokość odszkodowania z tytułu powstrzymania się od działalności konkurencyjnej po ustaniu stosunku pracy nie może być niższa niż 25% wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy. Pomimo braku regulacji dotyczącej maksymalnej wysokości odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, ustalenie tego odszkodowania na ww. poziomie w sytuacji ekonomiczno-finansowej, w jakiej znalazła się Spółka, jest działaniem niegospodarnym i niecelowym.

Spośród 105 zawartych umów, dotyczących zatrudnienia na stanowiskach kierowniczych w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r., w 102 umowach okres obowiązywania zakazu konkurencji wynosił: w 70 umowach – trzy miesiące, w 29 – sześć miesięcy, w dwóch – osiem miesięcy, a w jednej – dziewięć miesięcy. Ponadto dla 64 osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych Spółka dokonywała zmian w trakcie trwania stosunku pracy w zakresie okresów zakazu konkurencji oraz wysokości odszkodowania za wcześniejsze rozwiązanie stosunku pracy. Część tych zmian było dokonanych na niekorzyść Spółki, tj. w 11 na 30 przypadków dokonano zwiększenia w zakresie okresu obowiązywania zakazu konkurencji, w 22 na 30 przypadków nastąpiło zwiększenie procentowej wysokości miesięcznego odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji.

Stwierdzono przypadki zatrudnienia na stanowiskach dyrektorskich w tym samym okresie kilku osób (w OTV Łódź – na stanowisku dyrektora były zatrudnione trzy osoby, a funkcję dyrektora Ośrodka Administracji pełniły dwie osoby) oraz zatrudnienia w Ośrodku Administracji na stanowiskach zastępców dyrektora czterech pracowników. Było to niezgodne z regulaminem organizacyjnym TVP S.A. oraz uchwałą Zarządu nr 564 z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie ograniczenia liczby stanowisk dyrektorskich i kierowniczych.

Jedną z przyczyn rotacji pracowników w Spółce był brak uregulowań w zakresie wymaganych kwalifikacji i wykształcenia na poszczególnych stanowiskach, w tym kierowniczych. Ponadto brak zobiektywizowanych kryteriów i wymagań oraz systemu rekrutacji sprzyjał dużej uznaniowości

²¹ Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.

w zatrudnianiu. Uznaniowa polityka zatrudniania (i zwalniania) pracowników stanowiła jedną z podstaw zawieszania w czynnościach członków Zarządu przez Radę Nadzorczą.

6. W ramach redukcji zatrudnienia, w okresie od 31 sierpnia 2009 r. do 30 czerwca 2011 r., zostały przeprowadzone dwa zwolnienia grupowe²² oraz jeden Program Dobrowolnych Odejść (PDO), które nie były poprzedzone rzetelną analizą, a w rezultacie ich założenia nie zostały zrealizowane. W wyniku przeprowadzonych zwolnień grupowych w okresie od 31 sierpnia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. zwolniono 230 pracowników spośród 403 planowanych, tj. 57%, a w okresie od 27 października 2010 r. do 25 listopada 2010 r. – 79 pracowników spośród 331 planowanych, tj. 23,9%.

Działaniem niecelowym – bez przeprowadzenia analizy potrzeb w zakresie zatrudnienia – było umożliwienie wszystkim pracownikom Spółki (z wyjątkiem kadry kierowniczej) skorzystania z warunków określonych w PDO przeprowadzonym w 2011 r., w ramach którego do dnia 14 lipca 2011 r. zwolniło się 208 pracowników, z czego 79 osób przeszło na emeryturę.

7. W Spółce zawierane były umowy cywilnoprawne z byłymi pracownikami, a zakres, miejsce i czas wykonywanych zadań pokrywał się z zakresem czynności wynikającym z rozwiązanych umów o pracę.

Kontrola przeprowadzona w OTV Łódź wykazała m.in., że zakres prac określony w 11 objętych kontrolą umowach cywilnoprawnych zawartych w okresie 2009 r. (II półrocze) – 2011 r. (I półrocze) z byłymi pracownikami pokrywał się z zakresem czynności wynikającym z rozwiązanych umów o pracę, a 10 z ww. umów cywilnoprawnych zostało zawartych w dniu rozwiązania stosunku pracy. Działania takie były niezgodne z art. 22 § 1² Kodeksu pracy, wg którego nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy jak przy zatrudnieniu na podstawie stosunku pracy. Ponadto zmiana charakteru zatrudnienia nie powodowała obniżenia kosztów działalności. Należy przy tym wskazać, że ww. umowy nie dotyczą pracowników, którzy rozwiązywali stosunek pracy w ramach PDO.

8. Stwierdzono przypadki nieuzasadnionych wypłat ekwiwalentów pieniężnych z tytułu niewykorzystanych przez pracowników Spółki urlopów wypoczynkowych. W styczniu 2011 r. wypłacono trzem pracownikom Spółki ekwiwalenty pieniężne w łącznej kwocie 165,8 tys. zł z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych, pomimo trwania nadal stosunku pracy. Jest to niezgodne z art. 171 § 1 Kodeksu pracy, według którego pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy.

Problematyka zaległych urlopów wypoczynkowych stanowiła jeden z zakresów kontroli przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy (PIP). W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 14 stycznia 2011 r. PIP wniosła o niezwłoczne udzielenie 50 imiennie wskazanym pracownikom zaległych urlopów wypoczynkowych, do których nabyli prawo w latach 2007-2009. Odpowiedź udzielona PIP o realizacji wniosków pokontrolnych nie przedstawiała rzeczywistego stanu, bowiem TVP nie poinformowała o wypłaceniu ekwiwalentu pieniężnego zamiast udzielenia urlopu wypoczynkowego.

9. Stwierdzono nieprzestrzeganie przepisów prawa wynikających z Kodeksu pracy przy zwalnianiu pracowników Spółki, skutkujące poniesieniem nieuzasadnionych kosztów, co było działaniem nielegalnym i niegospodarnym.

²² W trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844, ze zm.).

W latach 2009 (II półrocze) – 2011 (I półrocze) przed Sądami Pracy toczyło się 105 pracowniczych spraw sądowych, z czego zakończono postępowanie w 65 sprawach. W wyniku zakończonych postępowań TVP S.A. wypłaciła odszkodowania w 27 sprawach zasądzonych wyrokami w wysokości 907,4 tys. zł oraz z tytułu zastępstw procesowych w 13 postępowaniach w wysokości 41,9 tys. zł.

10. Na stanowiska doradców Zarządu Spółki zatrudniano osoby z naruszeniem obowiązujących *Zasad zatrudniania oraz zmiany warunków pracy i płacy pracowników TVP S.A.*, tj. bez uzasadnienia merytorycznego (§ 15 ust. 3). Ponadto spośród 21 z ww. pracowników – 12 (57%) nie posiadało w okresie zatrudnienia pisemnego zakresu obowiązków. Spośród sześciu doradców Zarządu zatrudnionych na dzień 1 października 2011 r. tylko jeden posiadał pisemny zakres obowiązków, a pozostałe zostały sporządzone i przyjęte w trakcie kontroli NIK.

11. Działaniem nielegalnym i niegospodarnym było umożliwienie korzystania przez pięciu spośród sześciu zawieszonych w czynnościach członków Zarządu Spółki z samochodów służbowych z kierowcami.

Tabela nr 4

Koszty użytkowania samochodów służbowych wraz z kierowcami oraz koszty wynagrodzeń zawieszonych w czynnościach członków Zarządu TVP S.A. (w zł)

L.p.	Członek Zarządu	Okres zawieszenia w czynnościach	Koszty użytkowania samochodu służbowego	Wynagrodzenia w okresie zawieszenia
1	A.	01.07.2009 r. – 18.12.2009 r.	45.518,00	120.175,40
2	B.	01.07.2009 r. – 19.12.2009 r.	1.387,63	121.185,28
3	C.	01.07.2009 r. – 19.12.2009 r.	0,00	119.788,69
4	D.	27.08.2010 r. – 27.02.2011 r. 03.03.2011 r. – 31.08.2011 r.	85.543,21	271.214,56
5	E.	03.03.2011r. – 06.05.2011 r.;	25.755,49	68.609,80
6	F.	27.08.2010 r. – 27.02.2011 r.;	11.539,41	271.214,56
Razem:			169.743,74	972.188,29

Źródło: Protokół kontroli NIK przeprowadzonej z 14 grudnia 2011 r.

Rada Nadzorcza Spółki, w ramach swoich kompetencji statutowych, zawieszała (co 3 miesiące) w czynnościach sześciu członków Zarządu IV i V kadencji, w tym trzech na okres 12 miesięcy, a pozostałych trzech – odpowiednio na okresy: dziewięciu miesięcy, sześciu miesięcy oraz trzech miesięcy. Poza przysługującymi wynagrodzeniami w okresie zawieszenia, które wyniosły 972,2 tys. zł, ww. osoby korzystały z dodatkowych świadczeń, w tym z samochodów służbowych wraz z kierowcami. Było to niezgodne z umowami o pracę zawartymi z tymi pracownikami, według których – w przypadku zawieszenia w czynnościach – uprawnienie do korzystania z samochodu służbowego z kierowcą nie przysługuje. Koszty poniesione przez Spółkę z tytułu nieuprawnionego korzystania z samochodów osobowych z kierowcami w okresie od 1 lipca 2009 r. do 31 sierpnia 2011 r. wyniosły 169,7 tys. zł.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła ponownie o:

- 1) **dostosowanie struktur organizacyjnych i wielkości zatrudnienia do zmienionych warunków funkcjonowania na rynku mediów, a także przestrzeganie uregulowań dotyczących zatrudniania i zwalniania pracowników,**

- 2) **niezawieranie umów cywilnoprawnych w przypadkach obowiązku zawarcia umowy o pracę z pracownikami na prace zbieżne z zakresem ich obowiązków,**
- 3) **przestrzeganie zawartych z pracownikami Spółki umów o pracę w zakresie przysługujących im świadczeń,**
- 4) **przestrzeganie przepisów Kodeksu pracy przy dokonywaniu wypłaty ekwiwalentów pieniężnych z tytułu niewykorzystanych przez pracowników urlopów wypoczynkowych.**

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK m.in., że:

- 1) **konieczność obniżania kosztów funkcjonowania Spółki, w tym kosztów osobowych, determinuje trudna sytuacja ekonomiczno-finansowa Spółki, chociaż podejmowane decyzje dotyczące redukcji zatrudnienia nie zawsze odzwierciedlają faktyczne potrzeby jednostek organizacyjnych,**
- 2) **w celu przeciwdziałania nadużyciom w zakresie korzystania z samochodów służbowych z kierowcą, generujących nieuzasadnione koszty, Zarząd Spółki w dniu 28 lutego 2012 r. podjął Uchwałę Nr 118/2012 w sprawie wprowadzenia „Zasad przydzielania i używania samochodów służbowych oraz używania samochodów prywatnych dla celów służbowych w Spółce TVP S.A.” Stanowi ona m.in., że w sytuacji zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, użytkownik zobowiązany jest niezwłocznie zwrócić samochód Administratorowi, a w przypadku niedokonania zwrotu, przewidziano obciążenie użytkownika według obowiązującego aktualnego cennika dobowego wynajmu samochodów do celów prywatnych,**
- 3) **w obecnej kadencji Zarząd TVP S.A. nie podejmował decyzji o wypłacie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w sytuacjach nieprzewidzianych prawem pracy.**

3.1.4 Udzielanie zamówień publicznych

1. Stwierdzono przypadki zawierania umów na zewnętrzne usługi prawne i konsultingowe z naruszeniem ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²³, co świadczy o braku realizacji wniosku pokontrolnego NIK nr 6 z 2009 r. dotyczącego zapewnienia przestrzegania procedur udzielania zamówień publicznych.

Cztery zawarte umowy na usługi prawne – każda powyżej kwoty stanowiącej równowartość 14 tys. euro – z zewnętrznymi kancelariami prawnymi na łączną kwotę 1.580,4 tys. zł, w tym trzy w II półroczu 2009 r. na łączną kwotę 767,8 tys. zł podpisane przez pełniących wówczas obowiązki Prezesów Zarządu oraz członka Zarządu oraz jedna w 2010 r. na kwotę 812,6 tys. zł podpisana przez ówczesnego Prezesa Zarządu²⁴, nie zostały poprzedzone postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 Prawa zamówień publicznych.

2. Biuro Zamówień Publicznych TVP S.A. nie sporządziło – na podstawie planów przekazywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne Spółki – zbiorczego planu zamówień publicznych Spółki na 2009 r. i 2010 r., do czego było zobowiązane na podstawie § 3 ust. 1-3 uchwały nr 424/2003 Zarządu TVP S.A. z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie organizacji udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w TVP S.A.

²³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm.

²⁴ Dwie umowy z dnia 22 września 2009 r. na kwotę 709,5 tys. zł, jedna umowa z dnia 4 grudnia 2009 r. na kwotę 58,3 tys. zł oraz jedna umowa z dnia 28 stycznia 2010 r. na kwotę 812,6 tys. zł.

Ponadto stwierdzono rozbieżności w aktach wewnętrznych Spółki dotyczących procedur udzielania zamówień publicznych. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym przedsiębiorstwa Spółki za przygotowanie i prowadzenie (realizację) postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiada aktualnie Biuro Zakupów i Zamówień Publicznych (§ 33 pkt 8 regulaminu z dnia 5 stycznia 2011 r.). Natomiast zgodnie z uchwałą Zarządu Spółki w sprawie organizacji udzielania zamówień publicznych oraz optymalizacji procesów zakupowych w TVP S.A. z dnia 8 kwietnia 2010 r. (nr 271/2010), która była niezgodna z treścią regulaminu organizacyjnego Spółki, za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiedzialność ponoszą dyrektorzy jednostek organizacyjnych realizujących dane zamówienie.

3. Jednostki organizacyjne Spółki udzielały zamówień publicznych kontrahentom zewnętrznym na usługi prawnicze, doradcze i konsultingowe, ponosząc z tego tytułu w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. koszty w łącznej wysokości 9.775,6 tys. zł, w tym: w II półroczu 2009 r. – 5.630,0 tys. zł, w 2010 r. – 3.106,0 tys. zł, w I połowie 2011 r. – 1.039,6 tys. zł. Brak jest uzasadnienia dla korzystania w takim zakresie z usług prawniczych, doradczych i konsultingowych, zważywszy na równoczesne zatrudnianie dużej liczby prawników w Biurze Prawnym Spółki²⁵, a także nieprzestrzeganie procedur weryfikacji celowości zlecenia ww. usług.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2011 r. w Biurze Prawnym Spółki zatrudnionych było 15 osób posiadających prawo wykonywania zawodu radcy prawnego. Z tytułu zawartych umów o pracę TVP poniosła, w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r., koszty w wysokości 6.233,2 tys. zł, w tym: w II połowie 2009 r. – 1.579,7 tys. zł, w 2010 r. – 3.169,1 tys. zł, a w II połowie 2011 r. – 1.484,4 tys. zł. Zgodnie z obowiązującymi regulaminami organizacyjnymi przedsiębiorstwa Spółki do kompetencji Biura Prawnego należały sprawy z zakresu obsługi prawnej Spółki – z wyłączeniem bieżącej obsługi prawnej Oddziałów Terenowych Telewizji oraz Biura Reklamy i Handlu – w tym: udzielanie organom i jednostkom organizacyjnym Telewizji opinii, porad prawnych i konsultacji prawnych, prowadzenie spraw będących przedmiotem postępowania sądowego, administracyjnego i przed innymi organami orzekającymi, których stroną jest Spółka, zastępstwo procesowe oraz współpraca merytoryczna z Oddziałami Terenowymi i Biurem Reklamy i Handlu w zakresie obsługi prawnej.

Weryfikacja celowości zawieranych umów przez jednostki organizacyjne Spółki była ograniczona, co wykazał audyt wewnętrzny TVP S.A. w opracowaniu pn. *Audyt wydatkowania środków finansowych na zewnętrzne usługi prawne*, obejmującym okres od 1 czerwca 2009 r. do 31 marca 2010 r. Stwierdzono przypadki zawierania umów prawnych z zewnętrznymi kancelariami prawnymi bez dokonania obowiązkowych konsultacji z Biurem Prawnym. Dotyczyło to 12 umów, tj. 13,8% zawartych w okresie objętym audytem, co nie gwarantowało efektywnego wydatkowania środków na ten cel, w tym zlecenie na zewnątrz usług, które mogłyby być wykonane przez pracowników Biura Prawnego Spółki lub też Spółka posiadała opinie w identycznych lub podobnych sprawach. Ponadto działaniem nierzetelnym było zawieranie umów przez jednostki organizacyjne Spółki z radcami prawnymi zatrudnionymi w Biurze Prawnym Spółki na prace należące do zadań tego Biura. W okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. siedem osób zatrudnionych w Spółce na stanowisku radcy prawnego świadczyło usługi prawne i konsultacyjne na podstawie 37 umów cywilnoprawnych za łączną kwotę 155,7 tys. zł.

²⁵ Najwyższa Izba Kontroli podnosiła ten problem w „Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A. z 2009 r.” (nr ewid: 160/2009/P/09/071/KNO).

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła ponownie o:

- 1) przestrzeganie przepisów przy udzielaniu zamówień publicznych,***
- 2) opracowywanie rocznych planów zamówień publicznych, zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi Spółki, oraz ujednolicenie procedur udzielania zamówień publicznych w regulacjach wewnętrznych Spółki.***

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK, że:

- 1) przypadki zawierania umów na zewnętrzne usługi prawne i konsultingowe z naruszeniem ustawy Prawo zamówień publicznych oraz obowiązujących wewnętrznych procedur, tj. bez dokonania obowiązkowych konsultacji z Biurem Prawnym, zostały wyeliminowane w bieżącej działalności Spółki,***
- 2) w Spółce opracowuje się roczne plany zamówień publicznych; ponadto Spółka zamierza skorzystać ze wskazań zawartych w wystąpieniu pokontrolnym NIK jako elementu inicjującego rozważenie zmiany obowiązującego systemu, celem doprowadzenia w efekcie do pełnej zgodności wewnętrznych aktów prawnych w obszarze udzielania zamówień publicznych.***

3.2 Realizacja zadań nadawcy publicznego

1. Spółka nie określiła w sposób precyzyjny i jednoznaczny kryteriów kwalifikowania programów do misji publicznej, a także mechanizmów finansowania, w zgodzie z wymogami Unii Europejskiej dotyczącymi jasnego określenia i finansowania misji nadawcy publicznego, o co wnioskowała NIK w *Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A. z 2009 r.*

Najwyższa Izba Kontroli w ww. *Informacji* wskazała, że przyjęte zasady kwalifikowania całej oferty programowej, z wyjątkiem reklam, telesprzedaży i płatnych ogłoszeń do misji publicznej, co wynikało z uchwały Zarządu Spółki nr 108/2005 z dnia 29 marca 2005 r. w sprawie przyjęcia *Zasad realizowania przez Telewizję Polską S.A. misji publicznej*, było działaniem nierzetelnym. Pomimo to, w polityce rachunkowości przyjętej uchwałą Nr 4/2010 Zarządu Spółki z dnia 1 czerwca 2010 r. (ze zm.), nie została zmieniona podstawa i zasady kwalifikowania tej działalności w porównaniu do roku 2009. W rozdziale I – Postanowienia ogólne – w pkt 62 określono, że przez działalność misyjną rozumie się działalność określoną w art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w uchwale nr 108/2005 Zarządu Spółki.

Na potrzebę doprecyzowania definicji misji publicznej wskazuje wstępne stanowisko Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 7 czerwca 2011 r. w sprawie wstępnej opinii Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji Komisji Europejskiej z dnia 10 maja 2011 r., według której system finansowania Telewizji Polskiej S.A. wymaga doprecyzowania przepisów prawa polskiego w zakresie niektórych elementów tworzących definicję misji publicznej²⁶. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w *Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku*²⁷ (str. 110) wyraziła pogląd, że istnieje potrzeba nowelizacji art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie doprecyzowania definicji misji publicznej. Ustawowa definicja zawarta w ww. przepisie stwarza możliwość wielu interpretacji, a praktycznym tego przejawem są m.in. sprawozdania z rocznej działalności nadawców. Z ich analizy

²⁶ <http://www.krrit.gov.pl/krrit/informacje-o-krrit/stanowiska>.

²⁷ http://www.krrit.gov.pl/Data/Files/_public/Portals/0/sprawozdania/spr2011/informacja_2011_2.pdf.

wynika, że nadawcy mają wiele trudności i dlatego stosują niejednolite kryteria kwalifikacji tych samych rodzajów audycji do kategorii tzw. audycji misyjnych, co szczególnie dotyczy audycji z zakresu kultury.

2. W latach 2009–2011 (I półrocze) TVP S.A. realizowała zadania publicznej telewizji, określone w art. 21 ust. 1a ustawy o radiofonii i telewizji, polegające m.in. na: tworzeniu i rozpowszechnianiu programów ogólnokrajowych, programów regionalnych, programów dla odbiorców za granicą; tworzeniu i rozpowszechnianiu programów wyspecjalizowanych, na których rozpowszechnianie uzyskano koncesję.

W 2010 r. Spółka wyemitowała łącznie 140.251,6 godzin programu, tj. o 0,4% (552 godzin) więcej w porównaniu do 2009 r., a w I półroczu 2011 r. – 83.455,1 godzin. Kanał informacyjny TVP Info, który dzieli pasmo programowe z 16 Oddziałami Terenowymi TVP S.A., rozpowszechnił łącznie 89.527,9 godzin programów regionalnych (tj. o 2.111,2 godzin mniej w porównaniu do 2009 r.), a w I półroczu 2011 r. – 47.416,5 godzin.

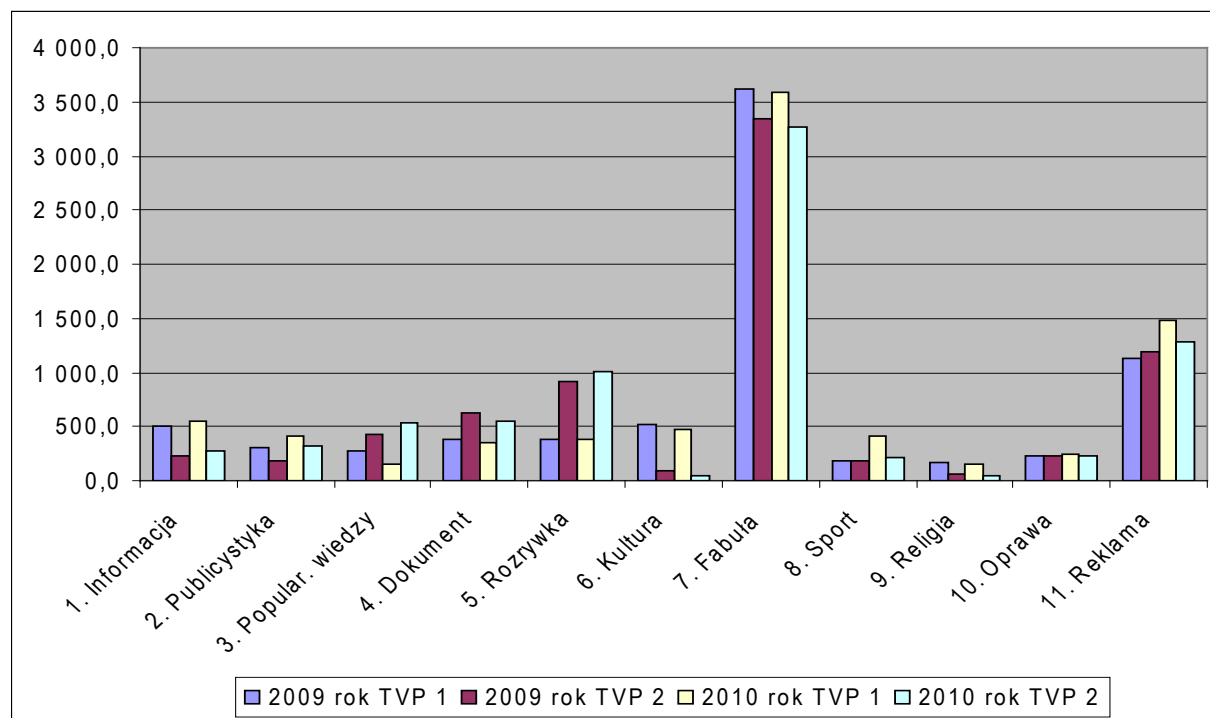
Strukturę gatunkową programów TVP S.A. i ich kategorie w latach 2009 – 2011 r. (I półrocze) przedstawiono w załączniku nr 7 do Informacji.

Według danych Spółki na realizację misji publicznej (bez czasu emisji reklam i oprawy programów) przeznaczono łącznie w 2010 r. 85,4% rocznego czasu antenowego, w 2011 r. – 82,3%, w I półroczu 2011 r. – 80,2%. W 2010 r. czas emisji reklam ogółem w 2010 r. wynosił 21.151,8 godzin i był wyższy w porównaniu do 2009 r. o 5.015,4 godzin, tj. o 31,1%, a za I półrocze 2011 r. – 14.440 godzin. Zauważana jest tendencja spadkowa w 2010 r. w porównaniu do roku poprzedniego czasu nadawania przez Programy TVP S.A. audycji publicystycznych (o 20%), popularyzacji wiedzy (o 4%), audycji dokumentalnych (o 15%) oraz audycji kulturalnych (o 27%), a w szczególności widowisk teatralnych (o 52%). Natomiast tendencja wzrostowa w ww. latach dotyczy takich audycji jak: informacyjne (o 4%), audycji rozrywkowych (o 11%), audycji fabularnych (o 15%), w tym seriali (o 15%) i filmów (o 11%).

3. W obu publicznych naziemnych programach ogólnokrajowych, tj. Programie 1 i Programie 2, wyemitowano w 2009 r. łącznie 15.111 godzin programu, a w 2010 r. – 15.969 godzin, tj. o 5,7% więcej. Podobne tendencje (opisane wyżej) wystąpiły w strukturze audycji wyemitowanych audycji w ww. Programach.

Wykres nr 2

Struktura gatunkowa i kategorie wyemitowanych audycji przez Program 1 i Program 2 TVP S.A.

Źródło: Protokół kontroli Telewizji Polskiej S.A. z dnia 14 grudnia 2011 r.

4. Poniesione przez Spółkę koszty na audycje wyprodukowane przez producentów niezależnych w 2010 r. oraz w I półroczu 2011 r., z wyłączeniem audycji europejskich innych niż wytworzone pierwotnie w języku polskim, prezentują dane w poniższej tabeli nr 5 (w złotych).

Tabela nr 5

Programy TVP S.A.	I kwartał 2010	II kwartał 2010	III kwartał 2010	IV kwartał 2010	I kwartał 2011	II kwartał 2011
Program 1	29 443 073,25	41 034 348,27	9 220 773,22	31 437 646,23	27 912 876,17	35 939 913,36
Program 2	34 004 984,99	37 849 617,77	10 789 501,66	48 714 395,05	35 480 606,88	29 402 613,44
TVP INFO	946 316,60	327 188,00	448 791,54	814 785,96	1 196 332,06	1 305 633,85
Progr. Satelitarny TV Polonia	246 923,83	224 656,01	107 579,00	62 175,00	196 118,60	266 997,60
TVP Kultura	76 970,04	42 170,81	25 669,54	36 788,05	151 846,79	173 002,13
TVP Historia	240 387,04	76 000,00	6 700,00	92 626,97	7 744,20	5 036,73
TVP Serie	-	-	-	0,00	0,00	0,00
TVP HD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TVP Sport	0,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00
Razem Oddziały	455 378,39	373 653,28	549 037,01	693 232,81	550 098,31	347 008,62
Razem Programy i OTV	64.948.655,75	79.553.980,86	20.599.014,96	92.626,97	64.589.815,11	67.093.197,11

Źródło: Protokół kontroli Telewizji Polskiej S.A. z dnia 14 grudnia 2011 r.

W latach 2010–2011 (I półrocze) największy kwotowo udział w zakupach audycji od producentów niezależnych miał Program 2, tj. 1.962.416 tys. zł oraz Program 1, tj. 1.769.886 tys. zł. Dla porównania, w tych okresach koszty audycji produkcji własnej wyemitowanych w Programie 1 wyniosły 240.403,2 tys. zł (w 2010 r. 173.230,8 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. 67.172,4 tys. zł), w Programie 2 – 153.050,2 tys. zł (w 2010 r. 110.929,0 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. 42.121,2 tys. zł.).

Na produkcję seriali przez producentów niezależnych wyemitowanych w Programie 1 w ww. okresie Spółka wydatkowała 133.203,4 tys. zł (w 2010 r. 75.732,5 tys. zł, w pierwszym półroczu 2011 r. – 57.470,9 tys. zł), a w Programie 2 – 136.806,8 tys. zł (w 2010 r. 83.549,8 tys. zł, w pierwszym półroczu 2011 r. – 53.257,0 tys. zł).

5. W okresie 2009 (II półrocze) – 2011 (I półrocze) w Spółce obowiązywało 18 umów tzw. „kontraktów gwiazdorskich”, z czego jedna umowa na czas nieokreślony i 16 umów na czas określony. Dwie umowy były zawarte na okres sześciu miesięcy, cztery na okres ośmiu miesięcy, jedna na jeden rok i dziewięć miesięcy, siedem – na okresy od trzech do czterech lat, jedna – na okres pięciu lat i 1,5 miesiąca, jedna – na osiem lat i 2,5 miesiąca. Wynagrodzenie miesięczne w tego rodzaju umowach składa się z wynagrodzenia zasadniczego (4 tys. zł) i honorarium, które wynosi od 4.050 zł do 35.500 zł. Zawieranie drogich długoterminowych „kontraktów gwiazdorskich” nie znajduje uzasadnienia, zważywszy na trudną sytuację finansową Spółki.

6. W zakresie zarządzania zbiorami programowymi Zarząd TVP S.A. nie podjął skutecznych działań w celu przyspieszenia procesu opracowania, konserwacji i digitalizacji zbiorów archiwalnych, w tym zbiorów użyczonych przez Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie (obecnie – Narodowe Archiwum Cyfrowe), tj. tworzonych przez byłą Państwową Jednostkę Organizacyjną Polskie Radio i Telewizja przed dniem 31 grudnia 1993 r., stanowiących narodowy zasób archiwalny kategorii „A”. Jednostki organizacyjne Zakładu Głównego Spółki, tj. Ośrodek Dokumentacji i Zbiorów Programowych, Agencja Produkcji Audycji Telewizyjnych, a także Oddział Terenowy TVP S.A. Warszawa, nie posiadają nowoczesnych technologii wspomagających procesy konserwacji i digitalizacji zarówno zasobów użyczonych, jak też wyprodukowanych po 1993 r.

Skala poniesionych wydatków, a także zgłoszone potrzeby w zakresie zakupu nowych technologii, świadczą o ograniczeniu możliwości przyspieszenia prac w ww. zakresie. Stwierdzono, że Ośrodek Dokumentacji i Zbiorów Programowych, jednostka organizacyjna zarządzająca archiwami Zakładu Głównego, na eksploatację, archiwizację i digitalizację zbiorów programowych przeznaczył w 2010 r. 9.257,6 tys. zł, a na 2011 r. zaplanował 9.353,6 tys. zł, w czym około 75% stanowiły koszty wynagrodzeń. Agencja Produkcji Audycji Informacyjnych posiadająca zbiory archiwalne, na potrzeby ich digitalizacji oszacowała koszty zakupu technologii do budowy Archiwum Cyfrowego na poziomie 4 mln zł, jak też niezbędne koszty osobowe w kwocie 350 tys. zł w skali roku, które nie zostały ujęte w planach finansowych jednostki na lata 2010 – 2011. OTV w Warszawie poniósł wydatki na zadania związane z pracami w zakresie zabezpieczenia zbiorów archiwalnych w wysokości zaledwie 62,6 tys. zł.

Wniosek pokontrolny NIK z 2009 r. dotyczący uwzględniania w planach jednostek organizacyjnych Spółki posiadających zbiory archiwalne środków na konserwację, opracowanie oraz digitalizację (nr 8), nie był realizowany w sposób zapewniający wykonanie tych prac w najbliższej perspektywie czasowej.

7. Spółka nie posiada bazy danych zawierającej pełną informację na temat zakresu posiadanych przez TVP S.A. praw do wyprodukowanych przez nią lub zakupionych materiałów audiowizualnych, o co wniosła NIK w wystąpieniu pokontrolnym (wniosek nr 9).

Zarząd Spółki dopiero w dniu 29 grudnia 2010 r. podjął uchwałę Nr 900/2010 w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania założeń strategicznych procesu utworzenia i funkcjonowania Biblioteki Praw. Termin zakończenia pierwszego etapu tworzenia Biblioteki został przewidziany na dzień 31 października 2011 r., a przewidziane koszty jego realizacji w kwocie 226,0 tys. zł, według stanu na dzień 24 października 2011 r. wyniosły 109,7 tys. zł, tj. 48,5%. Termin wdrożenia drugiego etapu prac został uzależniony od przyjęcia przez Zarząd Spółki raportu z realizacji etapu pierwszego. Jednostkami organizującymi projekt są: Biuro Wymiany Krajowej i Międzynarodowej, Ośrodek Dokumentacji Zbiorów Programowych, Ośrodek TVP Technologie oraz Biuro Planowania i Kontrolingu. Brak bazy danych w ww. zakresie ogranicza możliwości pozyskiwania przychodów z tytułu odpłatnego ich udostępniania kontrahentom zewnętrznym, a zaniechania, powodujące utratę możliwości uzyskania przychodów, są niegospodarne.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli ponownie wniosła o:

- 1) uwzględnianie w planach finansowych jednostek organizacyjnych Spółki posiadających zbiory archiwalne środków na konserwację, opracowanie oraz digitalizację,***
- 2) stworzenie bazy danych zawierającej informacje o prawach do audycji zakupionych lub wyprodukowanych przez TVP S.A.***

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował m.in., że:

- 1) ograniczenie prac nad zbiorami archiwalnymi, mimo dużych potrzeb i powinności statutowych Spółki w ww. zakresie, wynika ze skrajnie trudnej sytuacji finansowej TVP S.A. Spółka czyni starania w celu pozyskania dodatkowych środków finansowych, które pozwoliłyby na znaczne przyspieszenie cyfryzacji i opracowania zasobów archiwalnych,***
- 2) obecnie trwają prace przygotowawcze dotyczące realizacji etapu 2. „Biblioteki Praw”, którego czas realizacji przewidziano na sześć miesięcy. Celem ww. projektu będzie: opracowanie procedur, strategii działania i zakresu współpracy jednostek organizacyjnych celem uzupełnienia modułu „Biblioteka Praw” o informacje o wszystkich posiadanych przez Spółkę prawach do utworów audiowizualnych wyprodukowanych przez Spółkę lub przez nią zakupionych z umów zawartych po 1 stycznia 2012 r., opracowanie strategii dostępu do bazy, opracowanie „Instrukcji użytkowania Biblioteki Praw”, przeprowadzenie szkoleń dotyczących zasad korzystania z systemu SZarp, dalsze poszukiwanie umów archiwalnych, których nie odnaleziono w ramach projektu „Biblioteka Praw – etap 1”.***

3.3 Nadzór nad oddziałami terenowymi TVP S.A.

W Spółce nie zostały opracowane i wdrożone zasady nadzoru nad Oddziałami Terenowymi Spółki (OTV), o co wnioskowała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z 2009 r. (wniosek nr 7).

Zarząd Spółki TVP S.A. w dniu 13 listopada 2009 r. podjął uchwałę nr 659/2009 w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Zarządu TVP S.A. ds. opracowania Koncepcji funkcjonowania Oddziałów Terenowych TVP S.A. (Koncepcja). Do zakresu działania Pełnomocnika należało przedstawienie Zarządowi do dnia 26 listopada 2009 r. Koncepcji, zawierającej m.in.: określenie funkcji (modeli) produkcyjnych i programowych OTV, określenie kierunków programowych, w tym wspólnej polityki programowej i zakupowej, zmierzającej do podniesienia poziomu oferty programów regionalnych, weryfikację zasad rozliczeń wewnętrznych między OTV a Zakładem Głównym, określenie przyszłej

roli OTV w TVP S.A. Opracowany dokument, który został przedłożony Zarządowi w dniu 19 stycznia 2010 r., otrzymał klauzulę „Tajemnica przedsiębiorstwa”.

Na posiedzeniu w dniach 25 i 26 stycznia 2010 r. Zarząd Spółki rozpatrzył sprawę i podjął Uchwałę Nr 38/2010 w sprawie powołania Projektu, wyznaczenia Właściciela Biznesowego oraz powołania Zespołów Projektowych do realizacji projektu „Opracowanie koncepcji funkcjonowania metropolitaro – producenckich Oddziałów Terenowych TVP S.A.” (*Projekt*). Celem *Projektu* było stworzenie, w oparciu o tzw. model metropolitaro-producencki, opracowany przez Pełnomocnika Zarządu, koncepcji funkcjonowania Oddziałów Terenowych TVP S.A., która w przypadku uzyskania pozytywnej opinii Zarządu Spółki miała zostać wdrożona w formie odrębnego programu.

Zarząd Spółki TVP S.A. w dniu 18 maja 2010 r. podjął uchwałę²⁸, na mocy której odwołano Pełnomocnika Zarządu TVP S.A. ds. opracowania koncepcji funkcjonowania Oddziałów Terenowych TVP S.A. oraz zobowiązano do przekazania wyników jego prac Zespołowi ds. restrukturyzacji, a Właściciela Biznesowego *Projektu* do przekazania zadań do ww. Zespołu.

W dniu 16 grudnia 2010 r. Zarząd Spółki TVP S.A. podjął uchwałę Nr 874/2010 w sprawie wprowadzenia zasad oceny Oddziałów Terenowych TVP S.A., określającą zasady i kryteria ich regularnej oceny (raz na kwartał). Zgodnie z § 8 ww. uchwały wyniki uzyskane na podstawie systematycznie prowadzonej oceny Oddziałów Terenowych miały na celu weryfikację efektywności ich funkcjonowania i ocenę wyników danego Oddziału na tle pozostałych Oddziałów Terenowych oraz wykorzystanie tych danych we wdrażanym wówczas systemie *Zarządzania przez Cele*. System ten został jednak zawieszony w 2011 r., a planowana integracja obu wspomnianych narzędzi zarządczych nie została dotychczas przeprowadzona.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła o opracowanie i wdrożenie zasad współpracy i nadzoru nad Oddziałami Terenowymi Spółki.

W odpowiedzi Prezes Zarządu TVP S.A. poinformował, że przyjęty przez Zarząd Spółki dokument pn. „Strategia Spółki na lata 2012 – 2015” obejmuje Telewizję Regionalną, której rola została szczegółowo opisana w Funkcjonalnej Strategii Oddziałów Terenowych TVP S.A., stanowiącej załącznik do wskazanego dokumentu. Określa ona cele, zadania i organizację Oddziałów Terenowych, założenia programowe, ekonomiczne aspekty funkcjonowania oraz bazy technicznej. Ponadto jeden z członków Zarządu sprawuje jednocześnie nadzór i koordynację nad funkcjonowaniem wszystkich Oddziałów Terenowych, co zapewnia spójne i skoordynowane zarządzanie tymi jednostkami.

²⁸ Nr 375/2010 w sprawie uchylenia lub zmiany niektórych wewnętrznych aktów prawnych oraz zobowiązań wobec dyrektorów jednostek organizacyjnych.

1. Przy opracowaniu tematyki i metodyki przedmiotowej kontroli wykorzystano wystąpienie pokontrolne NIK z dnia 15 października 2009 r. (KNO 410-02-01/2009), skierowane do p.o. Prezesa Zarządu Spółki, po kontroli przeprowadzonej w Spółce w 2009 r. na wniosek Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP w zakresie realizacji nadawcy publicznego oraz gospodarowania mieniem przez Telewizję Polską S.A. w latach 2007–2009 (I półrocze) oraz *Informację o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A. z 2009 r.* (nr ewid.:160/2009/P/09/071/KNO).

Protokół kontroli został podpisany w dniu 14 grudnia 2011 r. i w tym samym dniu w Spółce została zorganizowana narada pokontrolna.

W związku z kontrolą zasięgnięto informacji w trybie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK w Ministerstwie Skarbu Państwa oraz w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji.

Wystąpienie pokontrolne NIK skierowano do Prezesa Zarządu Telewizji Polskiej S.A., który w dniu 6 marca 2012 r. udzielił odpowiedzi na ww. wystąpienie.

2. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe, tj. finansowe rezultaty kontroli w łącznej kwocie 2.823,3 tys. zł, na którą składają się finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości, w tym:

- 1) kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa – 1.915,9 tys. zł [str. 18, 19],
- 2) kwoty wydatkowane w następstwie działań z naruszeniem prawa – 907,4 tys. zł [str. 18].

Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

Charakterystyka stanu prawnego

Podstawowym aktem prawnym regulującym funkcjonowanie jednostek radiofonii i telewizji w Polsce jest ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji²⁹, zwana dalej ustawą o radiofonii i telewizji. Zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, telewizję publiczną tworzy spółka „Telewizja Polska – Spółka Akcyjna” zawiązana w celu tworzenia i rozpowszechniania ogólnokrajowych programów I, II, i TV Polonia oraz regionalnych programów telewizyjnych.

Organizację i funkcjonowanie spółek handlowych, w tym jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, reguluje ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (ksh)³⁰. Spółka akcyjna posiada osobowość prawną, którą uzyskuje z chwilą wpisu do rejestru (art. 12 ksh). Spółkom akcyjnym poświęcony jest Dział II Tytułu III ksh. Organami spółki akcyjnej są: zarząd, rada nadzorcza oraz walne zgromadzenie. Zgodnie z art. 303 § 1 ksh, w spółce jednoosobowej jedyny akcjonariusz wykonuje wszystkie uprawnienia walnego zgromadzenia (ustawa o radiofonii i telewizji w art. 29 ust. 1 stanowi, że w walnym zgromadzeniu Skarb Państwa reprezentowany jest przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa). Prowadzenie spraw spółki oraz jej reprezentowanie należy, w myśl art. 368 § 1 ksh, do zarządu, a z art. 371 § 1 ksh wynika, że w przypadku zarządu wieloosobowego, wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do prowadzenia spraw spółki, chyba że statut stanowi inaczej (co wymaga powzięcia przez zarząd uchwały).

Wymienione na pierwszym miejscu wśród zadań jednostek radiofonii i telewizji dostarczanie informacji ma służyć realizacji konstytucyjnego prawa obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne (art. 61 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.)³¹.

W świetle przepisów ustawy o radiofonii i telewizji, szczególny status posiada publiczna radiofonia i telewizja, której dotyczy odrębny (4) rozdział ustawy. Na publiczną telewizję ustawodawca nałożył szczególne zadania i obowiązki w interesie publicznym, w tym obowiązek realizacji misji publicznej, w szczególności poprzez tworzenie i rozpowszechnianie programów, do których - w myśl art. 21 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji – odnoszą się szczególne wymogi i standardy dotyczące ich treści oraz funkcji.

Jednocześnie, poprzez uregulowanie zawarte w art. 22 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, z którego wynika, że organy państwowe mogą podejmować decyzje w sprawach działalności jednostek publicznej radiofonii i telewizji tylko w przypadkach przewidzianych ustawami, ustawodawca zagwarantował samodzielność tym jednostkom.

Przychody TVP S.A. stanowią wpływy pochodzące z opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w ich uiszczeniu oraz kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, z obrotu prawami do audycji, z reklam i audycji sponsorowanych, z innych źródeł (art. 31 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji). Przychodami TVP S.A. mogą być również dotacje z budżetu państwa (art. 31 ust. 2).

²⁹ Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226, ze zm.

³⁰ Dz. U. Nr 94, poz. 1037, ze zm.

³¹ Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.

Zgodnie z art. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych³², w celu umożliwienia realizacji misji publicznej przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji, pobiera się opłaty abonamentowe za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych. Obowiązek uiszczania opłaty abonamentowej powstaje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano rejestracji odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego (art. 2 ust. 3 ustawy).

Stosownie do art. 8 ust. 2 ww. ustawy, sposób podziału ww. wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w tym minimalny udział terenowych oddziałów TVP S.A., ustala corocznie, nie później niż do dnia 30 czerwca na następny rok kalendarzowy, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT). Na podstawie ustalonego sposobu podziału wpływów abonamentowych, Przewodniczący KRRiT przekazuje zaliczkowo jednostkom publicznej radiofonii i telewizji środki na realizację misji pochodzące z wpływów abonamentowych (art. 8 ust. 3 ww. ustawy).

Wpływy pochodzące z opłat abonamentowych są przeznaczane wyłącznie na realizację przez nadawców publicznej radiofonii i telewizji misji publicznej, w wysokości nieprzekraczającej wydatków ponoszonych w związku z realizacją tej misji (art. 8 ust. 1).

Artykuł 31a ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji nakłada na TVP S.A. obowiązek określenia w dokumentacji opisującej przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, w tym w zakładowym planie kont, sposób zapewniający ujęcie w księgach rachunkowych przychodów i związanych z nimi kosztów odrębnie w odniesieniu do działalności polegającej na realizacji misji publicznej, a także metod przypisywania kosztów i przychodów do poszczególnych rodzajów prowadzonej działalności.

Spółka zobowiązana jest do stosowania zasad rachunkowości określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.³³

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach³⁴, państwowy zasób archiwalny tworzą materiały archiwalne powstałe i powstające w wyniku działalności m.in. organów państwowych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych. Materiały archiwalne udostępniane są – co do zasady – po upływie 30 lat od ich wytworzenia (art. 17 ust. 1 ww. ustawy).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 lipca 2008 r. w sprawie określenia szczególnych wypadków i trybu wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych³⁵ przewiduje jednak możliwość wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych w uzasadnionych przypadkach.

Prawa i obowiązki pracowników i pracodawców określa ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy³⁶, zwana dalej Kp.

Kwestię rozwiązania stosunku pracy regulują przepisy art. 30-43 oraz 52-55 Kp. Odrębną podstawę prawną rozwiązania stosunku pracy stanowi ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników³⁷.

³² Dz. U. Nr 85, poz. 728, ze zm.

³³ Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 1223, ze zm.

³⁴ Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698, ze zm.

³⁵ Dz. U. Nr 156, poz. 970.

³⁶ Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.

³⁷ Dz. U. Nr 90, poz. 844, ze zm.

Zasady nadzoru właścicielskiego nad TVP S.A. określa ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa³⁸, której zakres podmiotowy obejmuje państwowe osoby prawne, przez które w myśl art. 1a ustawy należy rozumieć inną niż Skarb Państwa jednostkę organizacyjną, posiadającą osobowość prawną, której mienie jest w całości mieniem państwowym. Zgodnie z art. 2 pkt 5 lit. a ww. ustawy, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa (Minister Skarbu Państwa) wykonuje uprawnienia wynikające z praw majątkowych Skarbu Państwa, w szczególności w zakresie praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa, łącznie z wynikającymi z nich prawami osobistymi. Jednym z podstawowych instrumentów nadzoru właścicielskiego, wynikającym z art. 5 pkt 2 ww. ustawy, jest powoływanie i odwoływanie przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa członków organów państwowych osób prawnych, jednak w przypadku TVP S.A., z uwagi na szczególne przepisy ustawy o radiofonii i telewizji, Minister Skarbu Państwa nie posiada kompetencji w tym zakresie.

Z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁹ wynika, że przy zawieraniu odpłatnych umów, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, TVP S.A. jest obowiązana stosować przepisy tej ustawy. Obowiązek stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych ma zapewnić przejrzystość i konkurencyjność prowadzonych postępowań, równe traktowanie wykonawców oraz racjonalne wydatkowanie środków przez TVP S.A. Jednak stosownie do art. 4 pkt 3 lit. g, ustawy nie stosuje się w przypadku nabycia, przygotowania, produkcji lub koprodukcji materiałów programowych przeznaczonych do emisji m.in. w telewizji.

Uwarunkowania ekonomiczne i organizacyjne

1. Telewizja Polska S.A. jest jednoosobową spółką akcyjną Skarbu Państwa, zawiązaną w dniu 31 grudnia 1993 r. przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa i działa na podstawie ustawy o radiofonii i telewizji, ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych i Statutu Spółki. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 lipca 2009 r. do 14 listopada 2011 r. obowiązywały statuty: z dnia 15 marca 2007 r., z dnia 11 marca 2011 r. z dnia 8 czerwca 2011 r. Zgodnie z § 11 ww. statutów organami Spółki są: Zarząd Spółki, Rada Nadzorcza oraz Walne Zgromadzenie.

Sprawy Spółki prowadzi reprezentujący ją Zarząd, któremu przewodniczy Prezes Zarządu. Zgodnie z § 12 ust. 1 statutu z dnia 11 marca 2011 r. Zarząd Spółki liczy od jednej do trzech osób (poprzednio od jednej do pięciu osób). Do kompetencji Zarządu należy prowadzenie spraw Spółki z wyjątkiem spraw zastrzeżonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych, ustawy o radiofonii i telewizji, Statutu Spółki oraz do kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza Spółki sprawuje nadzór nad działalnością całości Spółki.

Od dnia 1 lipca 2009 r. r. do czasu powołania Zarządu na VI kadencję, tj. 6 maja 2011 r., na stanowisku Prezesa Zarządu lub. p.o. Prezesa Zarządu wystąpiły sześciokrotne zmiany osobowe w pełnieniu tej funkcji na skutek zawieszania w czynnościach przez Radę Nadzorczą Spółki.

W skład przedsiębiorstwa Spółki wchodził Zakład Główny (w skład którego wchodzi 28 jednostek organizacyjnych) i szesnaście Oddziałów Terenowych (OTV)⁴⁰.

³⁸ Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.

³⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm.

⁴⁰ OTV w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gorzowie Wielkopolskim, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Opolu, Olsztynie, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu.

W latach 2009 (II półrocze) – 2011 do czasu zakończenia kontroli (10 listopada) TVP S.A. rozpowszechniała drogą naziemną programy: TVP1, TVP2 oraz 16 programów regionalnych pod wspólną nazwą TVP INFO, programy satelitarne dla odbiorców za granicą TV Polonia i TV Białoruś, satelitarne programy telewizyjne o charakterze wyspecjalizowanym: TVP Kultura, TVP Sport, TVP Historia, TVP HD, a od 6 grudnia 2010 r. TVP Seriale oraz dostępny w Internecie od 16 czerwca 2011 r. Kanał TVP Parlament.

2. W okresie 2009 (II półrocze) – 2011 (I półrocze) dokonano czterech zmian Regulaminu organizacyjnego Spółki (Regulamin organizacyjny z dnia 12 maja 2009 r. był zmieniany uchwałami Zarządu z dnia: 14 lipca 2009 r., 29 stycznia 2010 r.; 27 lipca 2010 r. i 5 stycznia 2011 r.).

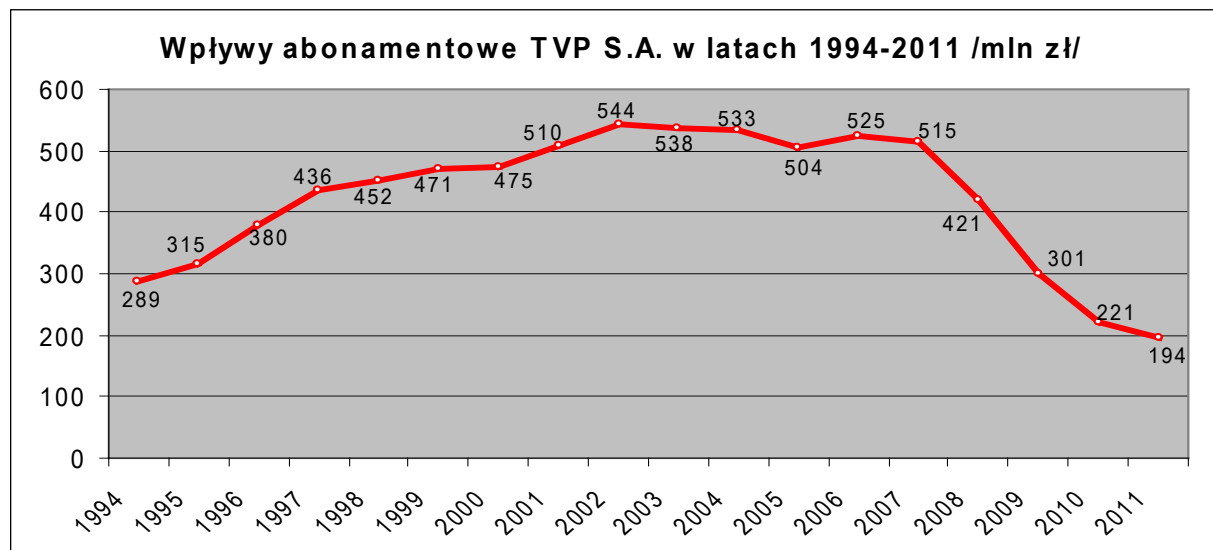
W badanym okresie liczba jednostek organizacyjnych tworzących Zakład Główny wynosiła:

- 1) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 12 maja 2009 r. - 31 jednostek;
- 2) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 14 lipca 2009 r. - 22 jednostki (w porównaniu do Regulaminu z 12 maja 2009 r. pozostawiono nazwy 19 jednostek, a dokonano zamian wprowadzając trzy jednostki: Centrum Programów Wyspecjalizowanych i dla odbiorców za granicą, Biuro Technologii, Inwestycji i Zakupów, Biuro Zarządzania Programem i Marketingiem)
- 3) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 29 stycznia 2010 r. – 28 jednostek (w porównaniu do Regulaminu z 14 lipca 2009 r. pozostawiono nazwy 10 jednostek);
- 4) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 27 lipca 2010 r. – 26 jednostek (w porównaniu do Regulaminu z 29 stycznia 2010 r. zmieniono nazwę jednej jednostki – Biuro Technologii na Ośrodek – TVP Technologie a zlikwidowano Ośrodek Informatyki i Telekomunikacji oraz Ośrodek Emisji i Reemisji);
- 5) zgodnie z Regulaminem organizacyjnym z dnia 5 stycznia 2011 r. – 28 jednostek (w porównaniu do Regulaminu z 27 lipca 2010 r. wprowadzono dwie nowe jednostki: Biuro Planowania i Kontrolingu oraz Ośrodek Szkolenia i Rozwoju – Akademia Telewizyjna).

3. Na sytuację ekonomiczno-finansową Spółki istotny wpływ ma spadek wpływów abonamentowych.

Wykres nr 3

Wpływy abonamentowe TVP S.A.

Źródło: Protokół kontroli NIK Telewizji Polskiej S.A. z dnia 14 grudnia 2011 r.

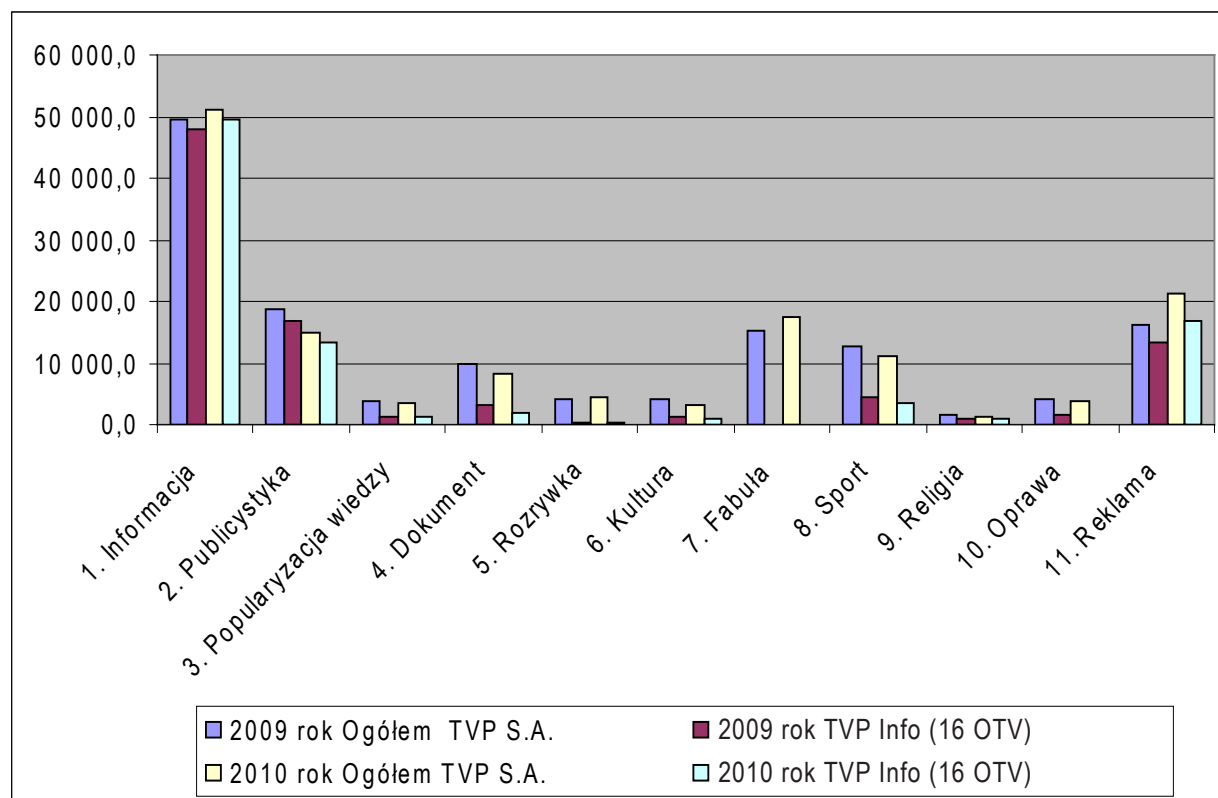
W celu zrekompensowania coraz niższych przychodów z tytułu opłat abonamentowych, Spółka zwiększała m.in. czas emisji płatnych elementów programu, a przede wszystkim reklam. W 2010 r. Programy Spółki (TVP1, TVP2, TV Polonia, TVP Kultura, TVP Historia, TVP Sport, TVP HD, TVP Seriale i TVP Regionalna -16 OTV) wyemitowały ogółem 21.151,8 godzin reklam, tj. o 5.015,4 godzin (o 31,1%) więcej w porównaniu do roku poprzedniego, a w strukturze programowej ich emisja stanowiła w 2009 r. 11,5%, a w 2010 r. 15,1% (o 3,6 pkt. proc. więcej). Wzrost czasu wyemitowanych reklam w Programie 1 TVP S.A. w 2010 r. w stosunku do 2009 r. wynosił 32,4%, a w Programie 2 – 8,1%⁴¹.

⁴¹ Wzrost czasu emisji reklam w analogicznym okresie wynosił: w TVN - 6,5%, Polsat – 5,2%, (wg danych z Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 r. – opracowanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji).

Strukturę wyemitowanych programów TVP S.A. ogółem i TVP Info (16 OTV) w latach 2009–2010 przedstawia poniższy wykres nr 4.

Wykres nr 4

Struktura wyemitowanych programów TVP S.A. ogółem i Oddziałów Terenowych w latach 2009-2010

Źródło: Dane TVP S.A. uzyskane w trakcie prowadzonej w 2011 r. kontroli NIK.

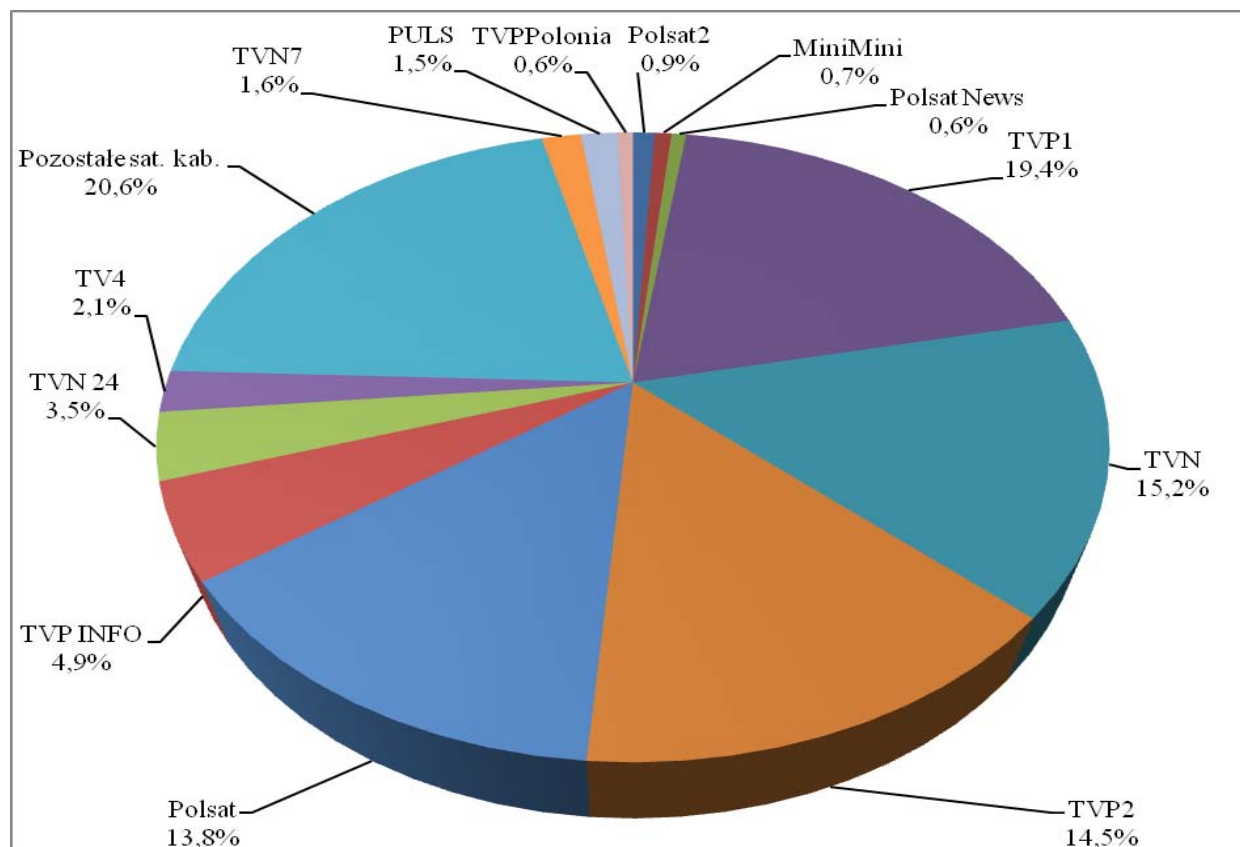
4. Wyniki badań polskiego rynku mediów⁴² wskazują, że w 2010 roku oglądanie wszystkich naziemnych programów telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, TVP INFO, TV Polsat, TVN, TV 4, Puls) zajmowało widzom łącznie 71,5% czasu przeznaczanego na oglądanie programu telewizyjnego, podczas gdy w 2009 roku było to 74,6% (spadek o 3,1 punktu), w 2008 roku – 78,4% (spadek o 3,8 punktu proc. rok do roku), w 2007 roku – 82% (spadek o 3,6 punktu proc.). Oznacza to, że w ostatnich trzech latach łączny udział naziemnych telewizji w Polsce zmniejszył się o ponad 10 punktów procentowych. Sytuacja w tej grupie programów nie jest jednorodna. Analiza udziałów wszystkich naziemnych programów pokazała, że malały udziały największych programów o charakterze uniwersalnym (TVP1, TVP2, TVN, Polsat), natomiast wzrosły odnotowały takie programy, jak TVP INFO, PULS czy TV 4.

⁴² Źródło: Informacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku opublikowana na stronie internetowej <http://www.krrit.gov.pl>; wyniki zostały sporządzone na podstawie badań Nielsen Audience Measurement na reprezentatywnej próbie ludności Polski powyżej czwartego roku życia.

Podział rynku telewizyjnego w 2010 r. przedstawia wykres nr 5.

Wykres nr 5

Podział rynku telewizyjnego w 2010 roku

*w kategorii pozostałe satelitarne kablówce mieszczą się programy, których udział nie przekroczył 1% z wyjątkiem Disney Channel (1,2%), którego nie wyszczególniono odrębnie ze względu na brak polskiej koncesji.

Źródło: Informacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku (str. 83)

W 2010 r. największe stacje naziemne TVP 1, TVP 2, TVN i Polsat zajmowały łącznie 62,9 %, tj. o ponad 4 pkt. proc. mniej w porównaniu do roku poprzedniego. Na resztę programów przypadało 37,1%, tj. o więcej o 4,1 pkt. proc. niż w 2009 r. i o 8,6 pkt. proc. niż w 2008 r.

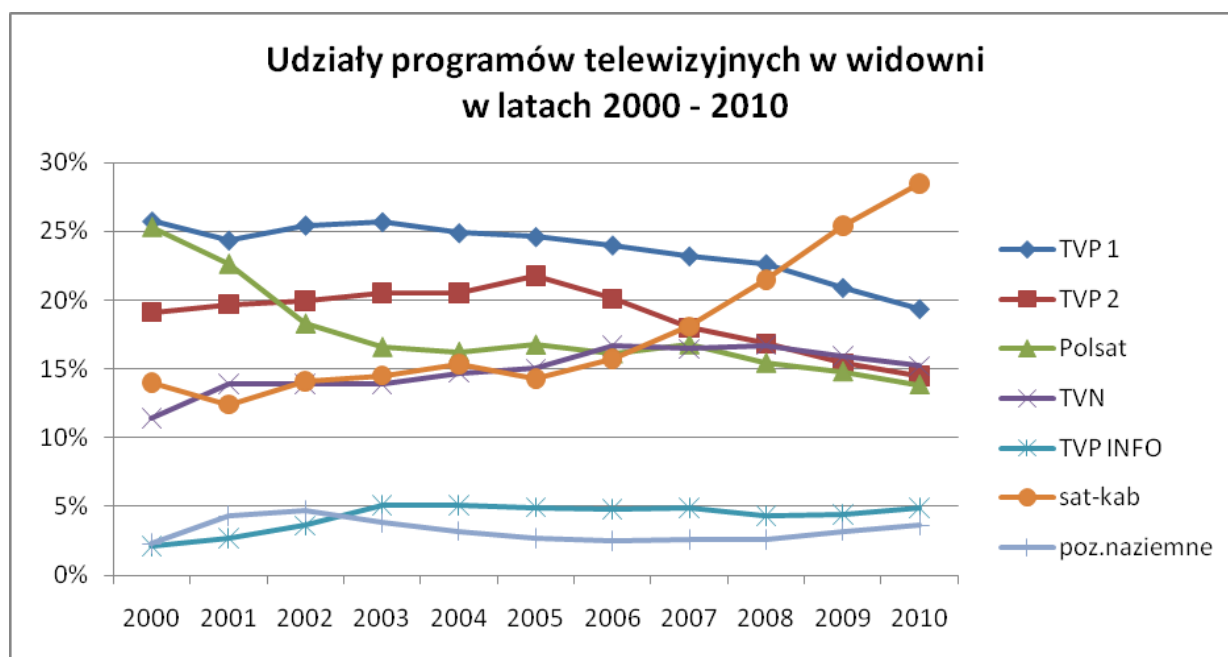
Do sektora publicznego w 2010 roku łącznie (TVP 1, TVP 2, TV Polonia, TVP INFO, TVP Kultura, TVP Sport) należało 39,8% rynku, tj. 2 pkt. proc. mniej niż przed rokiem. Z analizy udziałów telewizji publicznej w poprzednich latach wynika, że jest to kontynuacja tendencji spadkowej. W 2009 roku do telewizji publicznej należało 41,8% rynku, a w 2008 roku – 44,1%. Dla porównania w 2006 roku sektor publiczny zajmował połowę rynku. Zmniejsza się przy tym udział widowni programów ogólnopolskich, rośnie natomiast zainteresowanie programem informacyjnym TVP INFO. Na poziomie 2009 roku, po wzroście w roku poprzednim, pozostawały udziały kanałów tematycznych TVP Kultura oraz TVP Sport.

5. Udział Programu 1 TVP SA w widowni zmniejszył się w stosunku do 2009 roku o 1,6 pkt. proc. Średnio Program 1 TVP SA oglądało prawie 53,6% Polaków, poświęcając mu godzinę 27 min. dziennie. Udział w widowni TVP 2 zmniejszył się o 0,9 pkt. proc. w stosunku do 2009 roku. W 2009 roku program ten oglądało 48,8% Polaków przez średnio godzinę 12 minut dziennie. Udział TVP INFO w rynku

wyniósł 4,9% i zwiększył się o 0,5 punktu procentowego w stosunku do 2009 roku. W analizowanym okresie TVP INFO oglądało średnio 27,6% Polaków przez ok. 44 minuty dziennie. Należy podkreślić, że na tym samym poziomie utrzymuje się zainteresowanie programami tematycznymi TVP Kultura i TVP Sport. Programy te odnotowały, podobnie jak wcześniej, po 0,2% udziału w widowni telewizyjnej. Udział TVP Polonia w widowni telewizyjnej w 2010 roku wyniósł 0,6% i zmniejszył się o 0,1 punktu procentowego w stosunku do roku ubiegłego. Program ten miał 8,9% widowni. Widzowie poświęcali na jego oglądanie średnio 17 minut w ciągu doby.

Wykres nr 6

Tendencje rozwoju nadawców telewizyjnych (udział w widowni) w latach 2000 – 2010

Źródło: Informacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku (str. 84 - 85)

Wykaz osób odpowiedzialnych za skontrolowaną działalność

1. Prezesi Zarządu TVP S.A.

- Juliusz Braun – Prezes Zarządu TVP S.A. od dnia 6 maja 2011 r., który od dnia 6 kwietnia 2011 r. do dnia 5 maja 2011 r. – oddelegowany był przez Radę Nadzorczą - jako jej członek - do czasowego pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu.

Poprzednio stanowisko Prezesa Zarządu zajmowali:

- Piotr Farfał – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu od dnia 19 grudnia 2008 r. do dnia 19 września 2009 r.,
- Bogusław Szwedo – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu od dnia 19 września 2009 r. do dnia 3 listopada 2009 r. oddelegowany przez Radę Nadzorczą - jako jej przewodniczący - do czasowego pełnienia obowiązków,
- Tomasz Szatkowski – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu TVP S.A. od dnia 3 listopada 2009 r. do dnia 19 grudnia 2009 r. oddelegowany przez Radę Nadzorczą - jako jej członek - do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu i pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu,
- Romuald Orzeł – Prezes Zarządu TVP S.A. od dnia 19 grudnia 2009 r. do dnia 26 sierpnia 2010 r. oraz od dnia 28 lutego 2011 r. do dnia 3 marca 2011 r., który był zawieszony w czynnościach przez Radę Nadzorczą w okresach: od 27 sierpnia 2010 r. do 27 lutego 2011 r. oraz od 3 marca 2011 r. do 31 sierpnia 2011 r.,
- Włodzimierz Ławniczak – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu TVP S.A. od dnia 27 sierpnia 2010 r. do 7 stycznia 2011 r., który od 19 grudnia 2009 r. był członkiem Zarządu Spółki,
- Bogusław Piwowar – pełniący obowiązki Prezesa Zarządu TVP S.A. od dnia 10 grudnia 2010 r. do dnia 2 marca 2011 r. oddelegowany przez Radę Nadzorczą - jako jej wiceprzewodniczący - do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu i pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu.

2. Członkowie Zarządu Spółki

- Małgorzata Wiśnicka – Hińcza – od dnia 19 września 2009 r. do dnia 19 grudnia 2009 r. – w ramach oddelegowania członka Rady Nadzorczej Spółki,
- Paweł Paluch – od dnia 19 grudnia 2009 r. do dnia 6 maja 2011 r., który od dnia 3 marca 2011 r. do dnia 6 maja 2011 r. był zawieszony w wykonywaniu czynności przez Radę Nadzorczą,
- Przemysław Tejkowski - od dnia 19 grudnia 2009 r. do dnia 6 maja 2011 r., który od dnia 3 marca 2011 r. do dnia 6 maja 2011 r. był zawieszony w wykonywaniu czynności przez Radę Nadzorczą,
- Bogusław Piwowar – od dnia 6 maja 2011 r. do dnia 14 lipca 2011 r., który jako wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Spółki został oddelegowany do pełnienia funkcji członka Zarządu, a od 15 lipca 2011 r. powołany na to stanowisko przez KRRiT,
- Marian Zalewski – od dnia 6 maja 2011 r. – powołany na to stanowisko przez KRRiT.

Struktura przychodów i kosztów działalności TVP S.A.

L.p.	Wyszczególnienie	2009		2010		I półrocze 2011	
		w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł.	struktura (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Przychody ogółem, w tym:	1 778 871	100	1 812 118	100	821 325	100
1a.	Środki otrzymane z KRRiT	300 579	17	221 472	12	99 223	12
1b.	Dotacje budżetowe	34 286	2	31 527	2	4 581	1
1c.	Wpływy z reklamy i sponsoringu	1 213 971	68	1 254 405	69	606 414	74
1d.	Przychody pozostałe	230 035	13	304 714	17	111 107	13
2.	Koszty ogółem, w tym:	1 957 465	100	1 819 393	100	863 363	100
2.1.	Koszty dotyczące realizacji misji publicznej	1 738 591	100	1 620 203	100	813 564	100
2a.	Amortyzacja ogółem	318 779	16	290 218	16	165 460	19
2aa.	Amortyzacja związana z realizacją misji publicznej	316 714	18	288 626	18	164 634	20
2b.	Wynagrodzenia	542 035	28	447 156	25	219 858	25
2bb.	Wynagrodzenia związane z realizacją misji publicznej	513 151	30	419 423	26	206 896	26
2c.	Świadczenia dla pracowników	72 131	4	62 463	3	32 825	4
2cc.	Świadczenia dla pracowników związane z realizacją misji publicznej	67 503	4	58 289	3	30 702	4
2d.	Usługi obce	379 286	19	347 984	19	179 259	21
2dd.	Usługi obce związane z realizacją misji publicznej	331 287	19	272 296	17	156 772	19
2e.	Podatki i opłaty	35 220	2	45 100	2	20 133	2
2ee.	Podatki i opłaty związane z realizacją misji publicznej	31 837	2	40 978	2	17 957	2
2f.	Zużycie materiałów i energii	288 213	15	273 129	15	119 439	14
2ff.	Zużycie materiałów i energii związane z realizacją misji publicznej	281 471	16	268 277	17	117 261	14
2g.	Pozostałe koszty ogółem	321 801	16	353 343	19	126 389	15
2gg.	Pozostałe koszty związane z realizacją misji publicznej	196 628	11	272 313	17	119 342	15
3.	Wynik brutto	-178 594		-7 275		-42 038	
3a.	Wynik brutto związany z realizacją misji publicznej	-1 403 726		-1 367 204		-709 760	
4.	Wynik netto	-205 574		7 724		-42 038	
4b.	Wynik netto związany z realizacją misji publicznej	-1 403 726		-1 367 204		-709 760	

Przepływy środków pieniężnych Spółki (w tys. zł)

L.p.	Tytuł	2008 r.	2009 r.	2010 r.	6 m - cy 2011 r.
A	Przepływy środków pieniężnych działalności operacyjnej				
I.	Zysk (strata) netto	100 510,3	(205 574,1)	7 724,4	(42 038,0)
II.	Korekty razem	168 639,3	405 263,6	269 638,5	24 357,0
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	269 149,6	199 689,5	277 362,9	(17 681,0)
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
I.	Wpływy	1 273,8	3 427,7	1 173,4	108,5
II.	Wydatki	433 072,7	318 049,1	189 339,1	101 911,7
III.	Przepływy netto z działalności inwestycyjnej	(431 798,9)	(314 621,4)	(188 165,7)	(101 803,2)
C.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
I.	Wpływy	6 550,6	1 416,7	4 621,5	4 581,1
II.	Wydatki	0,0	0,0	0,0	114,6
III.	Przepływy netto z działalności finansowej	6 550,6	1 416,7	4 621,5	4 466,5
D.	Przepływy pieniężne netto razem	(156 098,7)	(113 515,2)	93 818,7	(115 017,7)
E.	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	(156 092,6)	(113 523,5)	93 825,9	(115 016,6)
F.	Środki pieniężne na początek roku/okresu	311 837,7	155 745,0	42 229,8	136 048,5
G.	Środki pieniężne na koniec roku/okresu	155 739,0	42 229,8	136 048,5	21 030,8

Zatrudnienie w TVP S.A. według grup zawodowych

Wyszczególnienie	stan zatrudnienia na dzień							
	31.12.2009		31.12.2010		30.06.2011		30.09.2011	
	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
Administracja	848,81	857	834,63	843	766,7	771	754,28	759
Realizacja telewizyjna i filmowa	552,95	566	500,45	509	461,2	470	456,7	465
Dziennikarze honoraryjni	469,62	527	417,05	464	396,99	440	385,69	428
Kierownicy I, II i II stopnia	368,23	364	288,39	287	281,88	281	283,63	283
Realizacja techniczna	323,73	329	323,23	327	300,48	303	297,98	300
Ekonomiczno - finansowi	266,00	266	257,00	257	241,43	242	234,43	235
Pracownicy techniczni	275,30	275	260,05	263	260,3	262	257,55	259
Gospodarczy i obsługi	238,75	239	215,75	216	190,75	191	184,75	185
Dziennikarze motywacyjni	203,30	204	192,63	193	187,88	187	185,88	185
Realizacja audycji telewizyjnych	156,80	166	137,50	146	127,25	133	120,25	125
Emisja	155,00	155	147,00	147	139	139	139	139
Sprzedaż	114,50	116	125,75	129	122,35	124	124,1	126
Dyrektorzy i zastępcy dyrektora	90,00	90	84,00	84	88	88	91	91
Obsługa planu i budowy dekoracji	75,95	76	75,75	76	72,75	73	72,75	73
Konserwatorzy urządzeń telewizyjnych	56,60	57	53,60	54	52,35	53	51,35	52
Zarząd TVP	7,00	7	4,00	4	5	5	3	3
Doradcy Zarządu	5,75	6	4,75	5	3	5	2,75	6
Korespondenci zagraniczni	6,00	6	6,00	6	6	6	6	6
Pracownicy pomocniczy przy realizacji telewizyjnej i filmowej	1,50	2	1,50	2	1,5	2	1,5	2
RAZEM	4215,79	4308	3929,03	4012	3704,81	3775	3652,59	3722

Przeciętne wynagrodzenie w TVP S.A. według grup zawodowych (w złotych)

grupa zawodowa	2009	2010	I półrocze 2011
Administracja	4 801	4 399	4 494
Doradcy Zarządu	15 559	14 831	13 884
Dyrektorzy, zastępcy Dyrektora	18 756	18 217	17 932
Dziennikarze-honoraryjni	9 273	8 692	9 237
Dziennikarze-motywacyjni	6 337	5 866	5 956
Ekonomiczno-finansowa	4 819	4 301	4 339
Emisja	5 276	4 799	4 595
Gospodarczy i obsługa	2 970	2 739	2 627
Kierownicy kom. I, II, III	9 346	8 504	8 931
Konserwatorzy urządzeń telew.	5 556	4 948	4 863
Obsługa planu i budowa dekoracji	5 397	5 083	4 718
Pomoc-relizacji i opracowań film.	2 559	5 572	3 903
Realizacja audycji	12 426	9 971	10 520
Realizacja telewizyjna i filmowa	10 207	8 539	8 810
Realizacja techniczna	7 744	6 934	6 921
Sprzedaż	6 683	6 735	5 987
Techniczni	5 032	4 716	4 806
Zarząd	24 501	20 468	20 552
Ochrona zdrowia	4 750	0	0
Ogółem TVP S.A. bez korespondentów	7 320	6 599	6 645

Struktura gatunkowa Programów TVP S.A. i ich kategorie (w godzinach)

Rodzaj i kategoria programu	2009 rok		2010 rok		%	2011 rok (I półrocze)	
	Ogółem * TVP S.A.	TVP Info i Oddziały Terenowe	Ogółem* TVP S.A.	TVP Info i Oddziały Terenowe		Ogółem TVP S.A	TVP Info i Oddziały Terenowe
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Informacja	49.412,9	48.025,3	51.208,8	49.656,9	104	25.788,6	24.782
2. Publicystyka	18.837,1	16.950,1	15.052	13.348,4	80	8.138,3	7.104,1
3. Popularyzacja wiedzy	3.705,5	1.337,5	3.541	1.217,8	96	2.031,5	588
4. Dokument	9.765	3.093,8	8.326,2	1.760,8	85	4.932,1	1.395,9
a) reportaż	2.798,5	1.027,7	2.486,1	775,7	89	1.630,8	680,9
b) film dokumentalny	6.436,9	2.043	5.419,5	924,3	84	2.721,3	566,2
c) serial dok.	529,6	23,1	420,6	60,8	79	580	148,8
5. Rozrywka	4.028	473	4.456,1	332,6	111	2.813,1	109
a) muzyka rozrywkowa	1.759,8	90,5	2.079,8	168,5	118	1.070	51,8
b) audycje	1.509,1	362,6	1.623,1	145,6	108	1.017,5	44,4
c) teleturnieje	759,1	19,9	753,2	18,5	99	725,5	12,8
6. Kultura	4.261,5	1.389	3.092,7	953,7	73	1.969,9	540,3
a) publicystyka	3.448,1	1.367,3	2.284,4	937,6	66	1.576,8	536,6
b) teatr	226,8	0	109,1	0	48	97,5	0
c) muzyka pow.	586,6	21,7	899,2	16,1	153	295,6	3,7
7. Fabuła	15.189,7	29,3	17.435,6	13,8	115	15.821,8	0,7
a) film fabularny	7.013,5	0	7.788,9	5,1	111	5.776,7	0,7
b) serial fabularny	7.729	27,4	8.880,3	1,8	115	6.371,6	0
c) film animowany	123,8	0	139,7	0	113	130,3	0
d) serial animowany	578,2	0	470,1	6,9	81	464,1	0
e) sitcom	103,3	0	156,7	0	152	103,3	0
8. Sport	12.626,5	4.408,5	11.124,1	3.405,7	88	4.767,8	1.574,9
9. Religia	1.501	1.043,7	1.189,9	822,7	79	685,9	376,7
10. Oprawa	4.236	1.561,3	3.673,4	1.323	87	2.066,1	610,7
11. Reklama	16.136,4	13.327,6	21.151,8	16.692,5	131	14.440	10.334,2
Razem czas emisji	139.699,6	91.639,1	140.251,6	89.527,9	100	83.455,1	47.416,5

* Ogółem TVP zawiera – TVP1, TVP2, TV Polonia, TVP Kultura, TVP Historia, TVP Sport, TVP HD, TVP Seriale i TVP Regionalna (16 OTV).

Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Wiceprezes Rady Ministrów
6. Przewodniczący Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP
7. Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP
8. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
9. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP
10. Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP
11. Przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP
12. Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP
13. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Senatu RP
14. Minister Skarbu Państwa
15. Minister Finansów
16. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
17. Minister Sprawiedliwości
18. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
19. Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego
20. Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
21. Prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A.
22. Przewodniczący Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A.

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

Warszawa, dnia 1. 06. 2012 r.

BK-LM-0921-2/12
(MSP/BK/1354/12)

Pan
Wojciech Misiąg
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Stanowisko do Informacji o wynikach kontroli

Stosownie do postanowień art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, przedstawiam stanowisko do Informacji o wynikach kontroli „Gospodarowanie mieniem oraz realizacja zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.”, przekazanej przy piśmie Wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli z dnia 25 maja 2012 r., znak: KNO-4111-01-01/2011, K/11/008.

Do punktu 2.2 Uwagi i wnioski (str. 6-7).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli „Minister Skarbu Państwa powinien zintensyfikować działania w zakresie nadzoru właścicielskiego wynikające z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa oraz Zarządzenia nr 19 Ministra Skarbu Państwa z dnia 19 marca 2010 r. i Zarządzenia nr 13 Ministra Skarbu Państwa z dnia 13 lutego 2012 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa, a w szczególności:

- 1) monitorować stopień realizacji docelowych, określonych w Strategii TVP S.A., wyników ekonomiczno-finansowych Spółki,
- 2) dokonywać bieżącej analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki i podejmować działania w ramach posiadanych kompetencji,

- 3) egzekwować od przedstawiciela Skarbu Państwa, będącego członkiem Rady Nadzorczej TVP S.A., przekazywania wszelkich informacji o zaistniałych zagrożeniach w funkcjonowaniu Spółki.”

Ad 1) Ministerstwo Skarbu Państwa będzie aktywnie monitorować stopień realizacji docelowych wyników ekonomiczno-finansowych Spółki wynikających ze strategii przyjętej przez Telewizję Polską S.A. Z informacji przedstawionych przez Zarząd Spółki wynika, że wyżej wymieniony dokument nie został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Spółki.

Ad 2) Minister Skarbu Państwa wykonuje zintensyfikowany nadzór właścicielski w stosunku do Spółki Telewizja Polska S.A. Mając na uwadze sytuację, w której Spółka się znajduje, Ministerstwo Skarbu Państwa na bieżąco kieruje do Spółki szczegółowe pytania, dotyczące wszystkich obszarów jej działalności, a w szczególności:

- sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- straty/zysku i czynników, które na nie wpływają,
- planów finansowych, w tym założeń dotyczących wyniku finansowego,
- działań restrukturyzacyjnych,
- kwestii związanych z zatrudnianiem i wynagrodzeniami,
- sprzedaży składników majątku trwałego,
- planów i działań inwestycyjnych,
- przeprowadzonych w Spółce kontroli i audytów.

Informacje przedstawiane przez Zarząd Spółki są następnie analizowane przez MSP i na podstawie wyników tych analiz Minister Skarbu Państwa podejmuje działania w ramach przypisanych mu prawem kompetencji.

Jednocześnie zwracam uwagę, że jakość materiałów przekazywanych przez Zarząd Telewizji Polskiej S.A. budzi zastrzeżenia MSP. Otrzymywane materiały mają charakter ogólny, enigmatyczny, wymagający uszczegółowienia i doprecyzowania, a ponadto sprawiają wrażenie chaotycznych, pozbawionych analizy i wymagających uaktualnienia.

Ad 3) Pragnę zaznaczyć, że obowiązujące przepisy prawa, a w szczególności ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. *o radiofonii i telewizji* (Dz. U. z 2011 Nr 43, poz. 226 z późn. zm.), jednoznacznie określiły rolę Ministra Skarbu Państwa, przypisując mu określone kompetencje. Minister Skarbu Państwa może powołać tylko jednego przedstawiciela do 7-osobowej Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A. Nie ma wpływu na skład osobowy Zarządu Spółki, zaś działając jako Zwyczajne Walne Zgromadzenie, podejmuje uchwały

w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania obowiązków członkom organów Spółki oraz zatwierdza sprawozdania zamykające dany rok obrotowy. Przepisy Kodeksu spółek handlowych zabraniają akcjonariuszowi wydawania wiążących poleceń zarządowi spółki, zaś art. 29 ust. 2 przywołanej powyżej ustawy stanowi, że zarząd spółki nie jest związany poleceniami i zakazami ustanowionymi przez walne zgromadzenie, jeżeli dotyczą one treści programu.

Pragnę zwrócić również uwagę na fakt, że Rada Nadzorcza Spółki jest organem kolegialnym, a reprezentant Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A. nie ma możliwości indywidualnego działania. Wszyscy członkowie Rady Nadzorczej Spółki są przedstawicielami Skarbu Państwa, wskazywanymi przez: Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (5 członków), Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (1 członek) oraz Ministra Skarbu Państwa (1 członek). Stąd też korespondencja dotycząca Spółki, a w szczególności informacji o zaistniałych zagrożeniach w jej funkcjonowaniu, kierowana jest do Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A. jako organu kolegialnego, od której Minister Skarbu Państwa oczekuje wnikliwej analizy konkretnego przypadku i przedstawienia stanowiska w danej sprawie.

Mikołaj Budzanowski

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
WOJCIECH MISIĄG

KNO-4111-01-01/2011
Nr ewid. 69/K/11/008/KNO

Warszawa, dnia 14 czerwca 2012 r.

OPINIA
Prezesa Najwyższej Izby Kontroli
do stanowiska Ministra Skarbu Państwa w sprawie *Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz realizacji zadań nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.*

Stosownie do art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012, poz. 82) przedstawiam opinię do stanowiska Ministra Skarbu Państwa, zawartego w piśmie z dnia 1 czerwca 2012 r. (nr BK-LM-0921-2/12; MSP/BK1354/12).

Najwyższa Izba Kontroli składa podziękowanie Ministrowi Skarbu Państwa za przyjęcie do realizacji wniosków pokontrolnych zawartych w *Informacji*.

Wobec powtarzających się nieprawidłowości w działalności Telewizji Polskiej S.A., ujawnionych zarówno w wyniku kontroli przeprowadzonej w 2009 r. jak i w 2011 r., oraz – biorąc pod uwagę wskazane przez Ministra Skarbu Państwa ograniczone możliwości sprawowania nadzoru właścicielskiego, a przez to nieskuteczne działania w tym zakresie – konieczne jest rozważenie zmiany zasad funkcjonowania Spółki i nadzoru nad jej działalnością ekonomiczną.

Zasadne jest podjęcie w tym zakresie prac legislacyjnych w celu wypracowania skutecznych instrumentów i mechanizmów wykonywania nadzoru właścicielskiego nad działalnością Telewizji Polskiej S.A.